

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 5 юли 2023 г.
(OR. en)

11505/23
ADD 3

**Междуетноститутуционално досие:
2023/0258(NLE)**

**POLCOM 151
SERVICES 29
FDI 17
COLAC 83**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	5 юли 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 434 final - ПРИЛОЖЕНИЕ 1 - ЧАСТ 3/3
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЕ към предложение за Решение на Съвета за подписване от името на Европейския съюз на Временното споразумение за търговия между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Република Чили, от друга страна

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 434 final - ПРИЛОЖЕНИЕ 1 - ЧАСТ 3/3.

Приложение: COM(2023) 434 final - ПРИЛОЖЕНИЕ 1 - ЧАСТ 3/3

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 5.7.2023 г.
COM(2023) 434 final

ANNEX 1 – PART 3/3

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

предложение за Решение на Съвета

**за подписване от името на Европейския съюз на Временното споразумение за
търговия между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и
Република Чили, от друга страна**

ГЛАВА 22

ДЪРЖАВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ, ПРЕДПРИЯТИЯ, НА КОИТО СА ПРЕДОСТАВЕНИ СПЕЦИАЛНИ ПРАВА ИЛИ ПРИВИЛЕГИИ, И ОПРЕДЕЛЕНИ МОНОПОЛИ

ЧЛЕН 22.1

Обхват

1. Страните потвърждават своите права и задължения съгласно разпоредбите на член XVII, параграфи 1—3 от ГАТТ от 1994 г., Договореността относно тълкуването на член XVII от ГАТТ от 1994 г., както и разпоредбите на член VIII, параграфи 1, 2 и 5 от ГАТС.
2. Настоящата глава се прилага за държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, и определен монопол („образуване“), извършващи търговски дейности. Ако дадено образуване извършва както търговски, така и нетърговски дейности¹, само търговските дейности попадат в обхвата на настоящата глава.
3. Настоящата глава се прилага за държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, и определени монополи на всички равнища на държавното управление.

¹ Нетърговските дейности може да включват изпълнение на законен мандат за изпълнение на обществена услуга или всякаква дейност, пряко свързана с осигуряването на националната отбрана или обществената сигурност.

4. Настоящата глава не се прилага за възлагане, осъществявано от дадена страна, на поръчки за стоки или услуги, закупувани за целите на правителството, а не за търговска препродажба или с оглед използването им в предоставянето на стоки или услуги за търговска продажба, независимо дали тези поръчки са „попадащи в обхвата поръчки“ по смисъла на член 21.2.
5. Настоящата глава не се прилага за услуги, предоставяни в процеса на упражняване на държавна власт.
6. Настоящата глава не се прилага за държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, или определени монополи, ако през която и да било от предходните три последователни години годишните приходи от търговските дейности на образуването са били под 100 милиона специални права на тираж (СПТ)¹.
7. Член 22.4 не се прилага за секторите на услугите, попадащи извън обхвата на настоящото споразумение.
8. Член 22.4 не се прилага, доколкото държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол на някоя от страните извършва покупки и продажби на стоки или услуги по силата на:
- а) съществуваща несъответстваща на изискванията мярка, която страната запазва в сила, продължава, подновява или изменя в съответствие с членове 10.11, 11.8 или 18.10, , както е посочено в нейния списък в приложение 10-А; или

¹ През първите пет години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение този праг е 200 милиона СПТ.

- б) несъответстваща на изискванията мярка, която страната приема или запазва в сила по отношение на сектори, подсектори или дейности в съответствие с членове 10.11, 11.8 или 18.10, както е посочено в нейния списък в приложение 10-Б.

ЧЛЕН 22.2

Определения

За целите на настоящата глава и на приложение 22:

- а) „търговски дейности“ означава дейности, извършвани от предприятие, чийто краен резултат е производството на стока или предоставянето на услуга, която ще бъде продадена на съответния пазар в количества и на цени, определени от предприятието, и които се предприемат с намерението за реализиране на печалба¹;
- б) „търговски съображения“ означава съображения, свързани с цената, качеството, наличността, възможността за пазарна реализация, транспортирането и други условия и ред за закупуване или продажба, или други фактори, които обичайно биха били отчетени при вземането на търговски решения от частно предприятие, действащо съобразно принципите на пазарната икономика в съответния икономически сектор или отрасъл;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че понятието „търговски дейности“ не включва дейности, извършвани от предприятие, което упражнява дейност с нестопанска цел или което работи на база възстановяване на разходите.

- в) „определяне“ означава да се създаде или да се разреши монопол, или да се разшири обхватът на монопол така, че да обхваща допълнителна стока или услуга;
- г) „определен монопол“ означава образуване, в т.ч. група от образувания или държавен орган, който е определен за съответния пазар на територията на някоя от страните за единствен доставчик или купувач на стока или услуга, като това понятие не включва образуване, на което е предоставено изключително право върху интелектуалната собственост само на основание на такова предоставяне;
- д) „предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии“¹ означава публично или частно предприятие, на което някоя от страните е предоставила де юре или де факто специални права или привилегии; една от страните предоставя специални права или привилегии, когато определя или ограничава до две или повече предприятия, на които е разрешено да предоставят стока или услуга, като взема предвид специфичните секторни разпоредби, съгласно които е предоставено правото или привилегията, различни от обективни, пропорционални и недискриминационни критерии, като по този начин съществено засяга способността на всяко друго предприятие да доставя същата стока или услуга в същия географски район при равностойни по същество условия;
- е) „услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт“ означава услуга, предоставяна в процеса на упражняване на държавна власт, както е определена в член 1, алинея 3, буква б) от ГАТС, включително, ако е приложимо, съгласно определението в приложението относно финансовите услуги; и

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че издаването на лиценз на ограничен брой предприятия при разпределянето на ограничен ресурс чрез прилагането на обективни, пропорционални и недискриминационни критерии само по себе си не е изключителна или специална привилегия.

- ж) „държавно предприятие“ означава предприятие, притежавано или контролирано от някоя от страните¹.

ЧЛЕН 22.3

Общи разпоредби

Без да се засягат правата и задълженията на всяка от страните по настоящата глава, никоя от разпоредбите на настоящата глава не възпрепятства дадена страна да създава или да запазва държавни предприятия, да определя или да запазва монополи или да предоставя специални права или привилегии на предприятия.

ЧЛЕН 22.4

Недискриминационно третиране и търговски съображения

1. Всяка от страните гарантира, че всяко от нейните държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, или всеки от определените монополи, когато извършва търговски дейности:

- а) се ръководи от търговски съображения при закупуването или продажбата от него на стока или услуга, с изключение на случаите, в които по силата на възложен му мандат изпълнява задължения за предоставяне на обществена услуга, които не са в противоречие с разпоредбите на буква б) или в);

¹ За установяването на собствеността или контрола се вземат предвид всички относими правни и фактически елементи за всеки отделен случай.

б) при закупуването от него на стока или услуга:

- i) предоставя на стока или услуга, доставяна от предприятие на другата страна, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятия на самата страна; и
- ii) предоставя на стока или услуга, доставяна от попадащо в обхвата предприятие съгласно определението в член 10.2, параграф 1, буква г) на нейна територия, третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на сходна стока или сходна услуга, доставяна от предприятия на съответния пазар на територията на самата страна, които представляват инвестиции на инвеститори от самата страна; и

в) при продажбата от него на стока или услуга:

- i) предоставя на предприятие на другата страна третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятията на самата страна; и
- ii) предоставя на попадащо в обхвата предприятие съгласно определението в член 10.2, параграф 1, буква г) на територията на тази страна третиране, което е не по-малко благоприятно от това, което предоставя на предприятията на съответния пазар на територията на самата страна, които представляват инвестиции на инвеститори на самата страна.

2. Параграф 1 не възпрепятства държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, или определените монополи:

- а) да закупуват или да доставят стоки или услуги при различен ред или условия, включително такива, свързани с цената, при условие че различните ред или условия са продиктувани от търговски съображения; или
- б) да откажат да закупуват или да доставят стоки или услуги, при условие че този отказ е продиктуван от търговски съображения.

ЧЛЕН 22.5

Регулаторна рамка

1. Страните използват по най-добрия начин приложимите международни стандарти, включително Насоките на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия, когато е целесъобразно.
2. Всяка от страните гарантира, че всеки регулаторен орган или всеки друг орган, упражняващ регулаторна функция, който страната създава или запазва:
 - а) е независим от и не се отчита пред нито едно от предприятията, които регулира, с цел гарантиране на ефективността на регулаторната функция; и

б) действа безпристрастно¹ при сходни обстоятелства по отношение на всички регулирани от него предприятия, включително държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, и определените монополи².

3. Всяка от страните прилага своите законови и подзаконови актове спрямо държавните предприятия, предприятията, на които са предоставени специални права или привилегии, и определените монополи по последователен и недискриминационен начин.

ЧЛЕН 22.6

Прозрачност

1. Дадена страна („отправилата искането страна“), която има основание да смята, че нейните интереси по настоящата глава са засегнати неблагоприятно от търговските дейности на държавно предприятие, предприятие, на което са предоставени специални права или привилегии, или определен монопол на другата страна, може да поиска от другата страна („получилата искането страна“) да предостави писмена информация относно търговските дейности на това образувание, свързани с прилагането на настоящата глава.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че безпристрастността, с която регулаторният орган упражнява регулаторните си функции, трябва да се оценява в контекста на общовъзприетата методология или практика на този регулаторен орган.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че за секторите, по отношение на които страните са се споразумели за специални задължения на регулаторния орган в други глави от настоящото споразумение, съответните разпоредби в тези други глави имат предимство.

2. Отправилата искане страна включва в искането съгласно параграф 1 обяснение как тази страна смята, че дейностите на образуванието могат да засягат интересите на тази страна съгласно настоящата глава и уточнява в искането си коя от информацията, посочена в параграф 3, да ѝ бъде предоставена.

3. Получилата искането страна предоставя следната информация в съответствие с параграф 1:

- а) собствеността и структурата на гласуване на образуванието, като посочва процента на акциите, които страната, нейните държавни предприятия, предприятия, на които са предоставени специални права или привилегии, или определени монополи притежават кумулативно, както и процента на правата на глас, които те притежават кумулативно в образуванието;
- б) описание на всички специални акции или специални права на глас, или други права, притежавани от получилата искането страна, от нейни държавни предприятия, от предприятия, на които са предоставени специални права и привилегии, или от определени монополи, когато тези права са различни от правата, свързани с обикновените акции на образуванието;
- в) описание на организационната структура на образуванието и неговия състав на съвета на директорите или на друг равностоен орган;

- г) описание на държавните учреждения или публичните органи, които регулират или наблюдават образованието; описание на изискванията за отчетност, наложени върху него от тези учреждения или публични органи; и правата и практиките на тези учреждения или публични органи по отношение на назначаването, освобождаването или възнаграждението на висши ръководни кадри и членове на неговия съвет на директорите или всеки друг еквивалентен управителен орган;
- д) годишните приходи и общата стойност на активите на образованието през най-скорошния тригодишен период, за който има налична информация;
- е) всякакви освобождавания, имунитети и свързани с това мерки, от които се ползва образованието по силата на законовите и подзаконовите актове на получила искането страна; и
- ж) всякаква допълнителна информация за образованието, която е публично достъпна, в т.ч. годишните финансови отчети и извършените одити от трети страни.

4. Параграфи 1, 2 и 3 не задължават никоя от страните да разкрива поверителна информация, чието разкриване би било в противоречие с нейните законови и подзаконови актове, би попречило на правоприлагането или по друг начин би противоречало на обществен интерес, или би накърнило законните търговски интереси на определени предприятия.

5. Ако поисканата информация не е налична, страната, получила искането, представя писмено причините за това на отпавилата искането страна.

ЧЛЕН 22.7

Специфично за всяка страна приложение

1. Член 22.4 не се прилага по отношение на несъответстващите на изискванията дейности на държавните предприятия или определените монополи, които страната е посочила в своя списък в приложение 22 в съответствие със условията на списъка на страната.
2. По искане на която и да е от страните Съветът по търговията може да приеме решение за изменение на приложение 22 съгласно член 33.1, параграф 6 и при всички случаи разглежда изменения на приложение 22 в рамките на пет години от датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ГЛАВА 23

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

ЧЛЕН 23.1

Принципи

Страните признават значението на свободната и ненарушена конкуренция в търговията и инвестициите. Страните признават, че антиконкурентните практики могат да нарушат правилното функциониране на пазарите и да компрометират ползите от либерализацията на търговията.

ЧЛЕН 23.2

Регулаторна рамка

1. Всяка страна запазва в сила или приема законодателство в областта на конкуренцията, което се прилага във всички сектори на икономиката¹, и противодейства по ефективен начин на следните практики:
 - а) споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията;
 - б) злоупотреби от страна на едно или няколко предприятия с господстващо положение; и
 - в) сливания между предприятия, които засягат съществено ефективната конкуренция, по-специално в резултат на установяване или засилване на господстващо положение.
2. Всяка страна гарантира, че всички предприятия, независимо дали са частни или публични, спазват законодателството в областта на конкуренцията, посочено в параграф 1.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че законодателството в областта на конкуренцията в Европейския съюз се прилага съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ ЕС 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

3. Прилагането на законодателството в областта на конкуренцията не следва да възпрепятства изпълнението, де юре или де факто, на конкретни задачи от обществен интерес, възложени на въпросните предприятия. Освобождаванията от задължения, произтичащи от законодателството в областта на конкуренцията на някоя от страните, следва да се ограничават до задачи от обществен интерес, ограничени до строго необходимото за постигане на желаната цел на обществената политика, и да бъдат прозрачни.

ЧЛЕН 23.3

Изпълнение

1. Всяка от страните поддържа функционално независим орган, който отговаря за законодателството в областта на конкуренцията, посочено в член 23.2, и разполага с всички правомощия и ресурси, необходими за неговото пълно прилагане и ефективно изпълнение.
2. Всяка от страните прилага своето законодателство в областта на конкуренцията по прозрачен и недискриминационен начин, като съблюдава принципите на процесуална справедливост и правата на защита на засегнатите предприятия, независимо от тяхната националност или техния режим на собственост.

ЧЛЕН 23.4

Сътрудничество

1. Страните признават, че е в техен общ интерес да насърчават сътрудничеството по отношение на политиката в областта на конкуренцията и прилагането на законодателството в областта на конкуренцията.

2. За да се улесни това сътрудничество, органите за защита на конкуренцията на страните могат да обменят информация при спазване на правилата за поверителност, установени в техните законови и подзаконови актове.

3. Органите за защита на конкуренцията на страните се стремят да координират, доколкото е възможно и ако е целесъобразно, своите действия по правоприлагане по отношение на същото или свързано деяние или дела.

ЧЛЕН 23.5

Консултации

1. За да се насърчи взаимното разбирателство между страните¹ или да се разгледат специфични въпроси, свързани с тълкуването или прилагането на настоящата глава, при поискване на другата страна, всяка от страните започва консултации по всеки въпрос, засягащ тълкуването или прилагането на настоящата глава. Страната, отправила искането за консултации, посочва, ако е целесъобразно, как въпросът засяга търговията или инвестициите между страните.

2. С цел да се улеснят консултациите, посочени в параграф 1, всяка страна се стреми да предостави приложима нероверителна информация на другата страна.

¹ В случая на Европейския съюз, той е представляван от ГД „Конкуренция“ на Европейската комисия.

ЧЛЕН 23.6

Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Глава 31 не се прилага по отношение на настоящата глава.

ГЛАВА 24

СУБСИДИИ

ЧЛЕН 24.1

Принципи

Страните признават, че могат да се отпускат субсидии, когато те са необходими за постигането на целите на обществената политика. Страните признават обаче, че някои субсидии могат да нарушат правилното функциониране на пазарите и да ограничат ползите от либерализацията на търговията. Поради това по принцип страните не следва да отпускат субсидии, когато тези субсидии оказват неблагоприятно въздействие или има вероятност да окажат неблагоприятно въздействие върху търговията или инвестициите между страните.

ЧЛЕН 24.2

Определение и обхват

1. За целите на настоящата глава „субсидия“ означава мярка, която отговаря на условията, предвидени в член 1.1 от Споразумението за СИМ, независимо от това дали е отпусната на предприятие, доставящо стоки или на предприятие, доставящо услуги¹.
2. Настоящата глава се прилага само за субсидии, които са специфични в съответствие с член 2 от Споразумението за СИМ.
3. Настоящата глава се прилага за субсидии за всяко предприятие, включително частни и публични предприятия.
4. Всяка страна гарантира, че за субсидиите за предприятията, на които е възложено извършването на услуги от общ икономически интерес, се прилагат правилата, установени в настоящата глава, при положение че тяхното прилагане не пречи на изпълнението, де юре или де факто, на специалните задачи, които са им възложени. Възложените задачи са прозрачни и всяко ограничаване или отклонение от прилагането на правилата в настоящата глава не надхвърля строго необходимото за постигане на възложените задачи.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият член не засяга резултатите от евентуални бъдещи обсъждания в рамките на СТО или свързани многостранни форуми относно определението за субсидии за услуги.

5. Член 24.5 не се прилага за субсидии, свързани с търговията със стоки, попадащи в обхвата на приложение 1 към Споразумението за селското стопанство.
6. Членове 24.5 и 24.6 не се прилагат за аудиовизуалния сектор.
7. Членове 24.5 и 24.6 не се прилагат за субсидии, предоставени за подпомагане на коренните населения и техните общности в тяхното икономическо развитие¹. Тези субсидии са целенасочени, пропорционални и прозрачни.
8. Членове 24.5 и 24.6 не се прилагат за субсидии, отпуснати за компенсиране на щетите, причинени от природни бедствия или други извънредни събития.
9. Член 24.5 не се прилага за субсидии, отпуснати временно в отговор на извънредна икономическа ситуация². Тези субсидии са пропорционални и целенасочени за преодоляване на тази извънредна ситуация.

¹ За целите на настоящия параграф под коренни населения и техните общности се разбират определените в законите на всяка от страните. Що се отнася до Европейския съюз, неговите закони обхващат както законите на Европейския съюз, така и законите на всяка от неговите държави членки.

² „Извънредна икономическа ситуация“ означава икономическо събитие, което причинява сериозни смущения в икономиката на някоя от страните. Що се отнася до Европейския съюз, под „икономиката на някоя от страните“ се разбира икономиката на Европейския съюз или на една или няколко от неговите държави членки.

10. Съветът по търговията може да приеме решение за изменение на определението за „субсидия“ в параграф 1 от настоящия член, доколкото то се отнася до предприятия, предоставящи услуги, с оглед включване на резултатите от бъдещи дискусии в рамките на СТО или свързани многостранни форуми по този въпрос, съгласно член 33.1, параграф 6, буква а).

ЧЛЕН 24.3

Връзка със Споразумението за СТО

Настоящата глава се прилага, без да се засягат правата и задълженията на някоя от страните по член XV от ГАТС, член XVI от ГАТТ 1994, Споразумението за СИМ и Споразумението за селското стопанство.

ЧЛЕН 24.4

Прозрачност

1. По отношение на субсидии, предоставени или запазени в сила на нейна територия, всяка страна оповестява публично следната информация:

а) правното основание и целта на субсидията;

- б) формата на субсидията;
 - в) размера на субсидията или сумата, предвидена за субсидията в бюджета; и
 - г) ако е възможно, наименованието на получателя на субсидията.
2. Всяка страна изпълнява изискванията, посочени в параграф 1 от настоящия член, чрез:
- а) нотификация съгласно член 25 от Споразумението за СИМ, при условие че нотификацията съдържа цялата информация, посочена в параграф 1 от настоящия член, и се предоставя най-малко на всеки две години;
 - б) нотификация съгласно член 18 от Споразумението за селското стопанство; или
 - в) публикуване от страната или от нейно име на публично достъпен уебсайт, до 31 декември на календарната година, следваща годината, през която субсидията е предоставена или запазена в сила.

ЧЛЕН 24.5

Консултации

1. Ако някоя от страните смята, че субсидия, предоставена от другата страна, има отрицателно въздействие или е вероятно да окаже отрицателно въздействие върху нейните търговски интереси или конкуренция, тази страна („отправилата искане страна“) може да изрази писмено загрижеността си пред другата страна („отговарящата на искането страна“) и да поиска провеждането на консултации по този въпрос. Това искане съдържа обяснение за начина, по който субсидията засяга или има вероятност да засегне неблагоприятно интересите на отправилата искането страна или конкуренцията.
2. За целите на параграф 1 отправилата искане страна може да поиска от отговарящата на искането страна следната информация относно субсидията:
 - а) правното основание и целта на политиката или целта на субсидията;
 - б) формата на субсидията;
 - в) датите и срока на действие на субсидията и каквито и да било други срокове, свързани с нея;
 - г) изискванията във връзка с допустимостта на субсидията;
 - д) общата сума или годишната сума, предвидена в бюджета за субсидията;

- е) ако е възможно, наименованието на получателя на субсидията; и
 - ж) всяка друга информация, позволяваща оценка на отрицателното въздействие на субсидията.
3. Отговарящата на искането страна предоставя информацията, поискана съгласно параграф 2, на отправилата искането страна в писмен вид не по-късно от 60 дни след датата на получаване на искането.
4. Ако отговарящата на искането страна не предостави изцяло или частично информацията, поискана съгласно параграфи 2 и 3, отговарящата на искането страна обяснява писмено причините за това.
5. Ако след получаването на информацията и след консултации отправилата искането страна смята, че въпросната субсидия има или може да има значителен отрицателен ефект върху нейните търговски интереси или върху конкуренцията, отговарящата на искането страна полага всички усилия, за да премахне или да сведе до минимум това въздействие.

ЧЛЕН 24.6

Субсидии, подчинени на условия

1. При предоставяне на следните субсидии всяка страна прилага следните условия:
 - а) по отношение на субсидии, при които правителството е пряко или косвено отговорно за гарантиране на дългове или пасиви на определени предприятия — покритието на дълговете и пасивите не е неограничено по отношение на сумата на тези дългове и пасиви или продължителността на държавната отговорност не е неограничена; и
 - б) по отношение на субсидии за предприятия, които в продължение на повече от една година са неплатежоспособни или в затруднено положение (като заеми и гаранции, парични безвъзмездни средства, вливания на капитал, предоставяне на активи под пазарни цени и освобождаване от данъци), — е изготвен надежден план за реструктуриране, който се основава на реалистични допускания, с оглед на това да се гарантира връщането в разумен срок на неплатежоспособните или затруднените предприятия към дългосрочна жизнеспособност, като предприятието, с изключение на малките и средните предприятия, само допринася за разходите за реструктурирането.
2. Параграф 1, буква б) не се прилага за субсидиите, предоставени на предприятия като временна подкрепа за ликвидността под формата на гаранции по заеми или заеми, ограничени до сумата, необходима единствено за да се поддържа дейността на затруднена компания за времето, необходимо за приемане на план за реструктуриране или ликвидация.

3. Настоящият член се прилага само за субсидии, които оказват или има вероятност да оказват отрицателно въздействие върху търговията и конкуренцията на другата страна.

4. Настоящият член не се прилага за субсидии:

а) които се предоставят с цел да се гарантира организираното напускане на пазара на дадено дружество; или

б) чиито кумулативни суми или бюджети са по-малко от 170 000 СПТ на предприятие за период от три последователни години.

ЧЛЕН 24.7

Използване на субсидиите

Всяка страна гарантира, че предприятията използват субсидиите единствено за целта на политиката, за която са били отпуснати¹.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че това задължение се смята за изпълнено, когато страната е установила съответната законодателна рамка и административни процедури за тази цел.

ЧЛЕН 24.8

Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Глава 31 не се прилага по отношение на член 24.5, параграф 5.

ЧЛЕН 24.9

Поверителност

1. Когато обменят информация съгласно настоящата глава, страните вземат предвид ограниченията, наложени от съответното им законодателство по отношение на професионалната и търговската тайна, и осигуряват защитата на търговските тайни и друга поверителна информация.
2. Ако някоя от страните предостави информация съгласно настоящата глава, получаващата страна запазва поверителността на тази информация.

ГЛАВА 25

ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

РАЗДЕЛ А

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 25.1

Цели

1. Целите на настоящата глава са:
 - а) улесняване на производството и пазарната реализация на иновативни и творчески продукти и услуги между страните, като по този начин се допринася за изграждането на по-устойчива и приобщаваща икономика в страните;
 - б) улесняване и уреждане на търговията между страните, както и намаляване на нарушенията и пречките за тази търговия; и

- в) постигане на подходящо и ефективно равнище на закрила и прилагане на правата върху интелектуална собственост.
- 2. Целите, определени в член 7 от Споразумението ТРИПС, се прилагат *mutatis mutandis* за настоящата глава.

ЧЛЕН 25.2

Обхват

- 1. Всяка от страните спазва своите задължения съгласно международните договори в областта на интелектуалната собственост, по които е страна, включително Споразумението ТРИПС.
- 2. В настоящата глава се допълват и доуточняват правата и задълженията на всяка от страните по Споразумението ТРИПС и други международни договори в областта на интелектуалната собственост.
- 3. С разпоредбите на настоящата глава не се създават пречки за никоя от страните да прилага своето законодателство, с което се въвеждат по-високи стандарти за закрила и прилагане на правата върху интелектуалната собственост, при условие че те са съвместими с настоящата глава. Всяка страна може свободно да определи подходящия метод за прилагане на настоящата глава в рамките на собствената си правна система и практика.

ЧЛЕН 25.3

Принципи

1. Целите, определени в член 8 от Споразумението ТРИПС, се прилагат *mutatis mutandis* за настоящата глава.

2. Като вземат предвид основните цели на обществената политика на националните системи, страните признават необходимостта да:

- а) насърчават иновациите и творчеството; и
- б) улесняват разпространението на информация, знания, технологии, култура и изкуства;

посредством съответните си системи за интелектуална собственост, като зачитат принципите на прозрачност и вземат предвид интересите на всички съответни заинтересовани страни, включително носителите на права, ползвателите и обществеността.

ЧЛЕН 25.4

Определения

За целите на настоящата глава и на приложения 25-А, 25-Б и 25-В:

- а) „Бернска конвенция“ означава Бернската конвенция за закрила на литературните и художествени произведения, приета на 9 септември 1886 г., заедно с нейните изменения от 28 септември 1979 г.;
- б) „права върху интелектуална собственост“ означава всички категории права върху интелектуална собственост, попадащи в обхвата на членове 1—7 от раздел Б на настоящата глава или раздели 1—7 от част II на Споразумението ТРИПС; закрилата на правата върху интелектуалната собственост включва закрила срещу нелоялната конкуренция по смисъла на член 10*второ* от Парижката конвенция;
- б) „Парижка конвенция“ означава Парижката конвенция за закрила на индустриалната собственост от 20 март 1883 г., преразгледана в Стокхолм на 14 юли 1967 г. и изменена на 28 септември 1979 г.;
- в) „Римска конвенция“ означава Международната конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации, приета в Рим на 26 октомври 1961 г.; и

г) „СОИС“ означава Световната организация за интелектуална собственост.

ЧЛЕН 25.5

Национално третиране

1. По отношение на всички категории интелектуална собственост, попадащи в обхвата на настоящата глава, всяка от страните предоставя на гражданите на другата страна не по-малко благоприятно третиране от това, което предоставя на своите граждани по отношение на закрилата¹ на правата върху интелектуалната собственост, при спазване на вече предвидените изключения съответно в Парижката конвенция, Бернската конвенция, Римската конвенция и Договора за интелектуална собственост в областта на интегралните схеми, подписан на 26 май 1989 г. и Договора на СОИС за изпълненията и звукозаписите („WPPT“), приет в Женева на 20 декември 1996 г. По отношение на изпълнителите, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации това задължение се прилага само по отношение на правата, предвидени в настоящата глава.

¹ За целите на настоящия параграф понятието „закрила“ включва въпроси, засягащи наличието, придобиването, обхвата, запазването в сила и упражняването на правата върху интелектуална собственост, както и специално уредените в настоящата глава въпроси, засягащи използването на права върху интелектуална собственост. Освен това за целите на настоящия параграф понятието „закрила“ включва и мерки за предотвратяване на заобикалянето на ефективни технологични мерки и мерки относно информацията за режима на правата.

2. Всяка страна може да се възползва от изключенията, разрешени съгласно параграф 1, във връзка със своите съдебни и административни процедури, включително да изисква от гражданин на другата страна да посочи съдебен адрес за връчване на нейна територия или да назначи представител на нейна територия, при условие че това изключение:

- а) е необходимо, за да се гарантира спазването на законовите и подзаконовите актове на страната, които не са несъвместими с настоящата глава; и
- б) не се прилага по начин, който би представлявал прикрито ограничение на търговията.

3. Параграф 1 не се прилага за процедурите, предвидени в многостранни споразумения, сключени под егидата на СОИС по отношение на придобиването или запазването в сила на права върху интелектуална собственост.

ЧЛЕН 25.6

Интелектуална собственост и обществено здраве

1. Страните признават значението на Декларацията относно Споразумението ТРИПС и общественото здраве, приета на 14 ноември 2001 г. от Министерската конференция на СТО в Доха (наричана по-долу „Декларацията от Доха“). При тълкуването и прилагането на правата и задълженията по силата на настоящата глава страните гарантират съгласуваността с Декларацията от Доха.

2. Всяка страна прилага член 31*a* от Споразумението ТРИПС, както и приложението и допълнението към приложението към него, което влезе в сила на 23 януари 2017 г.

ЧЛЕН 25.7

Изчерпване на правата

Нищо в настоящото споразумение не възпрепятства някоя от страните да определи дали и при какви условия изчерпването на правата върху интелектуалната собственост се прилага съгласно нейната правна система.

РАЗДЕЛ Б

СТАНДАРТИ ЗА ПРАВАТА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

ПОДРАЗДЕЛ 1

АВТОРСКО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

ЧЛЕН 25.8

Международни споразумения

1. Всяка от страните отново потвърждава своя ангажимент и се придържа към:
 - а) Бернската конвенция;
 - б) Римската конвенция;
 - в) Договора на СОИС за авторското право („WCT“), приет в Женева на 20 декември 1996 г.;

г) WPPT; и

д) Маракешкия договор за улесняване на достъпа до публикувани произведения за слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, приет в Маракеш на 27 юни 2013 г.

2. Всяка от страните полага всички разумни усилия за ратифициране или присъединяване към Договора от Пекин относно аудиовизуалните изпълнения, приет в Пекин на 24 юни 2012 г.

ЧЛЕН 25.9

Автори

Всяка страна предоставя на авторите изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да било начин и в каквато и да било форма, изцяло или отчасти, на техните произведения;
- б) всяка форма на публично разпространение, чрез продажба или по друг начин, на оригинала на техни произведения или на копия от тях;

- в) всяко представяне пред обществена аудитория на техни произведения чрез жични или безжични средства, включително публичното предоставяне на техни произведения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор; и
- г) отдаването под наем с търговска цел на неограничен кръг от лица на оригинали или копия от техни компютърни програми и кинематографски творби.

ЧЛЕН 25.10

Артисти-изпълнители

Всяка страна предоставя на артистите-изпълнители изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записването¹ на техни изпълнения;
- б) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да било начин и в каквата и да било форма, изцяло или отчасти, на записите на техни изпълнения;
- в) публичното разпространение, чрез продажба или по друг начин, на записите на техни изпълнения;

¹ „запис“ е звуковото изражение или възпроизведеният звук, който позволява последните да бъдат възприети, репродуцирани или ползвани в процеса на комуникация посредством уред;

- г) публичното предоставяне чрез жични или безжични средства на записи на техни изпълнения по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор; и
- д) излъчването с безжични средства и представянето пред обществена аудитория на техни изпълнения, освен когато самото изпълнение вече представлява излъчено изпълнение или е създадено от запис.

ЧЛЕН 25.11

Продуценти на звукозаписи

Всяка страна предоставя на продуцентите на звукозаписи изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да било начин и в каквато и да било форма, изцяло или отчасти, на техни звукозаписи;
- б) публичното разпространение, чрез продажба или друго прехвърляне на собственост, на техни звукозаписи, включително на копия от тях;

- в) публичното предоставяне чрез жични или безжични средства на техните звукозаписи по такъв начин, че всеки да може да има достъп до тях от място и по време по свой избор; и
- г) отдаването под наем с търговска цел на неограничен кръг от лица на техни звукозаписи.

ЧЛЕН 25.12

Излъчващи организации

Всяка от страните предоставя на излъчващите организации изключителното право да разрешават или забраняват:

- а) записването на техни предавания, излъчвани чрез безжични средства;
- б) прякото или непрякото, временното или постоянното възпроизвеждане по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти, на записи на техни предавания, излъчвани чрез безжични средства; и
- в) преизлъчването на техни предавания по безжичен път, както и представянето пред обществена аудитория¹ на техни предавания, ако това представяне се извършва на места, достъпни за обществеността срещу заплащането на входна такса.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че нищо в настоящия параграф не възпрепятства някоя от страните да определи условията, при които може да бъде упражнено това право, в съответствие с член 13, буква г) от Римската конвенция.

ЧЛЕН 25.13

Излъчване и представяне пред обществена аудитория на звукозаписи, публикувани с търговска цел¹

1. Всяка страна предоставя право на еднократно справедливо възнаграждение, което ползвателят заплаща на артистите-изпълнители и на продуцентите на звукозаписи, ако публикуван с търговска цел звукозапис или възпроизвеждането на такъв звукозапис се използва за излъчване или за представяне пред обществена аудитория².
2. Всяка от страните гарантира, че посоченото в параграф 1 справедливо възнаграждение се разпределя между съответните артисти изпълнители и продуценти на звукозаписи. Всяка от страните може да въвежда законодателство, в което, в случай на липса на споразумение между артистите-изпълнители и продуцентите на звукозаписи, се определят условията, съгласно които артистите изпълнители и продуцентите на звукозаписи си поделят това еднократно справедливо възнаграждение.

¹ Всяка от страните може да предостави по-широки права по отношение на излъчването и представянето пред обществена аудитория на звукозаписи, публикувани с търговска цел, на артистите-изпълнители и продуцентите на звукозаписи.

² За целите на настоящия член „представяне пред обществена аудитория“ не включва публичното предоставяне на звукозапис чрез жични или безжични средства по такъв начин, че всеки да може да има достъп до него от място и по време, самостоятелно избрани от него.

ЧЛЕН 25.14

Срок на действие на закрилата

1. Правата на даден автор върху произведение се закрилят, докато авторът е жив и за не по-малко от 70 години след неговата смърт, независимо от датата, на която произведението е законно предоставянето на публично разположение¹.
2. В случай на съавторство срокът на действие на закрилата, посочен в параграф 1, се изчислява от смъртта на последния преживял автор.
3. В случай на анонимни произведения или произведения, публикувани под псевдоним, срокът на действие на закрилата е не по-малко от 70 години след законното публично предоставяне на произведението. Ако обаче възприетият от автора псевдоним не оставя никакво съмнение относно самоличността на автора или ако авторът разкрие самоличността си през периода, посочен в първото изречение, приложимият срок на действие на закрилата е срокът, определен в параграф 1.
4. Срокът на действие на закрилата на кинематографичните или аудио-визуалните произведения изтича не по-малко от 70 години след смъртта на последния преживял автор. В законовите и подзаконовите актове на страните се определят лицата, които трябва да се смятат за автори на кинематографско или аудиовизуално произведение.

¹ Ако една от страните предвижда специален срок на действие на закрилата в случаите, в които дадено юридическо лице е определено за притежател на правото, срокът на действие на закрилата продължава не по-малко от 70 години след законното му предоставяне на публично разположение.

5. Правата на излъчващите организации изтичат 50 години след първото излъчване на дадено предаване.
6. Правата на артистите-изпълнители изтичат не по-рано от 50 години след датата на записа на изпълнението; Въпреки това:
- а) ако записът на изпълнението е законно публикуван или, когато е предоставен от страна, е законно представен пред обществена аудитория в рамките на периода от 50 години, посочен в настоящия параграф, срокът на действие на закрилата се изчислява от датата на първото такова публикуване или, когато е предоставен от страна — от първото такова представяне пред обществена аудитория. Когато една от страните предвижда и двете възможности, срокът на действие на закрилата се изчислява от датата на настъпилото по-рано събитие; и
 - б) ако записът на изпълнението на записа е законно публикуван или, когато е предоставен от страна, е законно представен пред обществена аудитория в рамките на периода от 50 години, посочен в настоящия параграф, срокът на действие на закрилата изтича след не по-малко от 70 години от датата на първото такова публикуване или, когато е предоставен от страна — от датата на първото такова представяне пред обществена аудитория. Когато една от страните предвижда и двете възможности, срокът на действие на закрилата се изчислява от датата на настъпилото по-рано събитие.

7. Правата на продуцентите на звукозаписи изтичат не по-рано от 50 години, след като е направен записът. Ако обаче записът е законно публикуван или, когато е предоставен от страна, е законно представен пред обществена аудитория в рамките на този период, тези права изтичат след не по-малко от 70 години от датата на първото такова публикуване или, когато е предоставен от страна — от датата на първото такова представяне пред обществена аудитория. Всяка от страните може да приеме ефективни мерки, за да гарантира, че реализираната печалба през 20-те години закрила отвъд 50-те години, се разпределя справедливо между артистите-изпълнители и продуцентите на звукозаписите.

ЧЛЕН 25.15

Право на препродажба

1. Всяка от страните предвижда в полза на автора на оригинално произведение на графично или пластично изкуство „право на препродажба“, което е неотчуждаемо и от което той не може да се откаже дори предварително да получи възнаграждение въз основа на продажната цена, получена при всяка препродажба на произведението след първото прехвърляне на произведението от автора¹.
2. Правото на препродажба, посочено в параграф 1, се прилага към всички актове на препродажба, в която участват като продавачи, купувачи или посредници професионалисти на пазара на изкуство, като например зали за продажба, художествени галерии и, най-общо, всеки търговец на произведения на изкуството.

¹ Независимо от този член, за Чили член 36, първа алинея от Закон № 17.366 от 28 август 1970 г., изменен със Закон № 21.045 от 13 октомври 2017 г., може да продължи да се прилага по отношение на изчислението на авторските възнаграждения.

3. Всяка от страните може да предвиди правото, посочено в параграф 1, да не се прилага към актове на препродажба, когато продавачът е придобил произведението директно от автора по-малко от три години преди тази препродажба и когато препродажната цена не превишава определен минимален размер.

ЧЛЕН 25.16

Колективно управление на права

1. Страните насърчават сътрудничеството между своите съответни организации за колективно управление на права с цел насърчаване на достъпността на произведения и други обекти на закрила на територията на страните и прехвърлянето на приходи от права между съответните организации за колективно управление на права за използването на тези произведения или други обекти на закрила.

2. Всяка от страните насърчава прозрачността на организациите за колективно управление на права, по-специално по отношение на приходите от права, които те събират, приспаданията, които прилагат към приходите от права, които събират, използването на събраните приходи от права, политиката на разпределение и техния репертоар.

3. Всяка страна гарантира, че организациите за колективно управление на права, установени на нейна територия, които представляват друга организация за колективно управление на права, установена на територията на другата страна чрез споразумение за представителство, са насърчавани да изплащат точно, редовно и добросъвестно сумите, дължими на представляваната организация за колективно управление на права, както и да предоставят на представляваната организация за колективно управление на права информация относно размера на приходите от права, събрани от нейно име, и всички приспадания, направени върху тези приходи от права.

ЧЛЕН 25.17

Ограничения и изключения

Всяка от страните предвижда ограничения или изключения по отношение на правата, определени в членове 25.9—25.13, само в определени специални случаи, които не противоречат на нормалното използване на произведението или на друг обект на закрила и не засягат по необоснован начин законните интереси на носителите на правата.

ЧЛЕН 25.18

Защита на технологичните мерки

1. Всяка от страните осигурява подходяща правна защита срещу заобикалянето на всяка ефективна технологична мярка, което съответното лице извършва със знанието или когато има достатъчно основания да предполага, че лицето действа с тази цел.
2. Всяка страна осигурява подходяща правна защита срещу производството, вноса, разпространението, продажбата, наема, рекламата с цел продажба или наем или притежаването за търговски цели на устройства, продукти или компоненти, или предоставянето на услуги, които:
 - а) се популяризират, рекламират или продават с цел заобикаляне на ефективни технологични мерки;

- б) имат само ограничена търговско значима цел или използване, различни от заобикалянето на ефективни технологични мерки; или
- в) са проектирани, произведени, адаптирани или осъществени с цел да позволят или улеснят заобикалянето на ефективни технологични мерки.

3. За целите на настоящия подраздел „технологични мерки“ означава всяка технология, устройство или компонент, които в нормалния ход на работата си са предназначени да предотвратяват или ограничават — по отношение на произведения или други обекти на закрила¹ — действия, които не са разрешени от носителя на авторско или сродно на него право в съответствие с предвиденото в законодателството на дадена страна. Технологичните мерки се смятат за ефективни, когато използването на защитено произведение или друг обект на закрила се контролира от носителите на права чрез прилагането на контрол на достъпа или на защитен процес, като криптиране, смущаване (заглушаване) или друго преобразуване на произведението или на друг обект на закрила, или на механизъм за контрол върху копирането, с който се постига целта за осигуряване на закрила.

4. Независимо от правната защита, предвидена в параграф 1 от настоящия член, при липса на доброволни мерки, предприети от носителите на права, всяка от страните може да предприеме подходящи мерки, ако е необходимо, за да гарантира, че адекватната правна защита срещу заобикалянето на ефективни технологични мерки, предвидена в съответствие с настоящия член, не възпрепятства бенефициерите на изключенията или ограниченията, предвидени в съответствие с член 25.17, да се ползват от тези изключения или ограничения.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че „произведения или други обекти на закрила“ в това изречение не се отнася за произведения или други обекти на закрила, за които срокът на действие на закрилата е изтекъл.

ЧЛЕН 25.19

Задължения във връзка с информацията за режима на правата

1. Всяка страна предоставя адекватна правна защита срещу всяко лице, което съзнателно извършва без разрешение някое от следните действия, ако това лице знае или има разумни основания да знае, че с действията си подбужда, позволява, улеснява или прикрива нарушение на авторското право или на всяко от сродните му права съгласно предвиденото в законите на тази страна:
 - а) премахване или промяна на представена в електронна форма информация за режима на правата; и
 - б) разпространение, внос с цел разпространение, излъчване, представяне пред обществена аудитория или публично предоставяне на произведения или на други обекти на закрила съгласно настоящия подраздел, от които без разрешение е била премахната или променена представената в електронна форма информация за режима на правата.
2. За целите на настоящия член „информация за режима на правата“ означава всяка информация, предоставена от носителите на правата, която идентифицира произведението или друг обект на закрила, посочени в настоящия член, автора или друг носител на правата, или информация за реда и условията за използване на произведението или друг обект на закрила, както и всякакви номера или кодове, представляващи такава информация.
3. Параграф 2 се прилага, ако някой от тези елементи на информация е приложен към копие или се появява във връзка с представянето пред обществена аудитория на произведение или друг обект на закрила, посочен в настоящия член.

ПОДРАЗДЕЛ 2

ТЪРГОВСКИ МАРКИ

ЧЛЕН 25.20

Международни споразумения

Всяка от страните:

- а) спазва Протокола относно Мадридската спогодба за международна регистрация на марките, приет в Мадрид на 27 юни 1989 г., изменен на 12 ноември 2007 г.;
- б) спазва Договора за правото в областта на търговските марки, приет в Женева на 27 октомври 1994 г., и Ницската спогодба относно международната класификация на стоките и услугите за регистрация на марки от 15 юни 1957 г., изменена на 28 септември 1979 г.; и
- в) полага всички разумни усилия, за да се присъедини към Сингапурския договор за правото в областта на търговските марки, приет в Сингапур на 27 март 2006 г.

ЧЛЕН 25.21

Права, предоставяни от търговска марка

Всяка страна предвижда, че собственикът на регистрирана търговска марка има изключителното право да попречи на трети страни, които нямат съгласието на собственика, да използват в процеса на търговия знаци, идентични или подобни на тези, по отношение на които е регистрирана търговската марка, когато такова използване би довело до вероятност от объркване. В случай на използване на идентичен знак за идентични стоки или услуги се предполага вероятност от объркване.

ЧЛЕН 25.22

Процедура по регистрация

1. Всяка от страните предвижда система за регистрация на търговски марки, при която всяко окончателно отрицателно решение, взето от съответната администрация по търговските марки, включително частичен отказ на регистрация, се мотивира надлежно и се съобщава писмено на съответното лице.
2. Всяка от страните предвижда възможността трети лица да възразяват срещу заявления за регистрация на търговски марки или, при необходимост съгласно нейното законодателство, срещу регистрации на търговски марки. Това производство по възражение е състезателно.

3. Всяка от страните предоставя обществено достъпна електронна база данни за заявленията за регистрация на търговски марки и регистрациите на търговски марки.

ЧЛЕН 25.23

Общоизвестни търговски марки

За целите на привеждане в действие на член 6а от Парижката конвенция и член 16, параграфи 2 и 3 от Споразумението ТРИПС страните потвърждават значението на Общата препоръка за разпоредби, касаещи закрилата на общоизвестни марки, приета от Асамблеята на Парижкия съюз за закрила на индустриалната собственост и Генералната асамблея на СОИС на тридесет и четвъртата поредица от срещи на Асамблеите на страните — членки на СОИС, 20—29 септември 1999 г.

ЧЛЕН 25.24

Изключения от правата, предоставяни от търговска марка

1. Всяка от страните:
 - а) урежда честната употреба на описателни термини като ограничено изключение от правата, предоставяни от търговските марки; и

б) може да предвиди други ограничени изключения.

2. Параграф 1 се прилага, при условие че тези изключения отчитат законните интереси на притежателите на търговските марки и на трети страни.

3. Търговската марка не дава право на притежателя да забранява на трети страни да използват, в процеса на търговия:

а) неговото име или адрес;

б) указания за вида, качеството, количеството, предназначението, стойността, географския произход, времето на производство на стоките или на предоставяне на услугите, или други характеристики на стоките или услугите; или

в) търговската марка, когато това е необходимо, за да се означаи предназначението на дадена стока или услуга, по-специално като принадлежности или резервни части.

4. Параграф 2 се прилага, когато използването от третата страна се извършва в съответствие с почтените практики в областта на производството и търговията¹.

¹ Като алтернатива дадена страна може да изиска използването да не бъде подвеждащо или да създава объркване сред съответната част от обществеността.

5. Всяка от страните може да предвиди, че търговската марка не предоставя на притежателя право да забрани на трета страна да използва в процеса на търговия по-ранно право, което се прилага само по отношение на конкретен район, доколкото това право е признато от законите на тази страна и се използва в границите на територията, за която е признато.

ЧЛЕН 25.25

Основания за отмяна

1. Всяка от страните предвижда, че дадена търговска марка може да бъде отменена, ако през непрекъснат период от пет години тя не е била реално използвана на съответната територия във връзка със стоките или услугите, за които е регистрирана, и не съществуват основателни причини за неизползването. Нито една от страните обаче не може да предвижда, че дадено лице може да иска отмяна на правата на притежателя на търговска марка, ако в интервала между изтичането на петгодишния срок и подаването на искането за отмяна реалното използване на марката е започнало или е възобновено. Започването или възобновяването на използването в трите месеца, предхождащи подаването на искането за отмяна, което е започнало най-рано при изтичането на непрекъснат период на неизползване от пет години, не се взема предвид обаче, когато подготовката за започването или възобновяването е извършена само след като притежателят е узнал, че може да бъде подадено искане за отмяна.

2. Търговска марка подлежи на отмяна и ако след датата, на която е била регистрирана, вследствие на действия или бездействия на притежателя, тя е станала общоприето наименование в търговията за стоката или услугата, за която е регистрирана¹.

ЧЛЕН 25.26

Недобросъвестни заявления

Търговска марка подлежи на обявяване за недействителна, ако заявлението за регистрация на търговската марка е подадено недобросъвестно от заявителя. Всяка страна може също така да предвиди, че такава търговска марка не се регистрира.

¹ Търговска марка може също така да подлежи на отмяна, ако след датата, на която е била регистрирана в резултат на използването ѝ от притежателя на търговската марка или с негово съгласие по отношение на стоките или услугите, за които е регистрирана, тя може да въведе обществеността в заблуждение, по-специално по отношение на естеството, качеството или географския произход на тези стоки или услуги.

ПОДРАЗДЕЛ 3

ДИЗАЙНИ¹

ЧБЕН 25.27

Международни споразумения

Всяка страна полага всички разумни усилия да се присъедини към Женевския акт на Хагската спогодба за международна регистрация на промишлени дизайни, приет в Женева на 2 юли 1999 г.

ЧЛЕН 25.28

Закрила на регистрирани промишлени дизайни²

1. Всяка страна предоставя закрила на независимо създадените дизайни, които са нови или оригинални³. Тази закрила се осигурява чрез регистрация и предоставя изключително право на притежателя си в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

¹ Позоваванията в настоящата глава на дизайни са позовавания на регистрирани промишлени дизайни.

² Съюзът предоставя закрила и на нерегистрирания дизайн, когато той отговаря на изискванията на Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. относно промишления дизайн на Общността (ОВ ЕС L 3, 5.1.2002 г., стр. 1).

³ Всяка страна може да предвиди в своето законодателство и изискване за оригиналност на дизайните. Съюзът смята, че даден дизайн е оригинален, ако цялостното впечатление, което той създава в информирания потребител, се различава от цялостното впечатление, което създава у същия потребител дизайн, станал общодостъпен.

2. Притежателят на регистриран дизайн има право да попречи на трети страни, които не са получили съгласието на притежателя, най-малкото да създават, продават, внасят, изнасят продукта, върху който е поставен защитеният дизайн или който го включва, когато тези действия са предприети с търговска цел, вредят неправомерно на обичайната употреба на дизайна или не съответстват на лоялната търговия.

3. Когато дизайнът е приложен към или включен в продукт, който е част от съставен продукт, той се смята за нов и оригинален само:

- а) ако съставната част, след като е била включена в съставния продукт, остава видима при нормална употреба на съставния продукт, както и
- б) доколкото тези видими особености на съставната част, посочени в буква а), отговарят сами по себе си на изискванията за новост или оригиналност.

4. За целите на параграф 3, буква а) „нормална употреба“ означава употреба от крайния потребител, с изключение на дейностите по поддръжка, сервизно обслужване или ремонт.

ЧЛЕН 25.29

Продължителност на закрилата

Продължителността на закрилата, която се предоставя, е най-малко 15 години от датата на подаване на заявлението за регистрация.

ЧЛЕН 25.30

Изключения и ограничения

1. Всяка от страните може да предвиди ограничени изключения по отношение на закрилата на дизайните, при условие че тези изключения не противоречат в неразумна степен на обичайната употреба на защитените дизайни и не нарушават в неразумна степен законните интереси на притежателите на защитените дизайни, като се отчитат законните интереси на трети страни.
2. Закрилата на дизайните не обхваща дизайните, наложени основно от технически или функционални съображения.

3. Право върху дизайн не възниква за характеристики на външния вид на продукт, които задължително трябва да бъдат възпроизведени в точната им форма и измерения, за да може продуктът, в който е включен или към който е приложен промишленият дизайн, да бъде механично свързан или поставен във, около или до друг продукт, така че и двата продукта да могат да изпълняват своите функции.

4. Чрез дерогация от параграф 3 правото върху дизайн може да възниква за дизайн, чиято цел е да се направи възможно многократното сглобяване или свързване на взаимнозаменяеми продукти в модулна система.

ЧЛЕН 25.31

Връзка с авторското право

Дизайнът подлежи също така на закрила съгласно законодателството за авторското право на някоя от страните от датата, на която дизайнът е бил създаден или записан в каквато и да било форма. Всяка от страните определя степента, до която се предоставя такава закрила, както и условията за това, включително изискваната степен на оригиналност.

ПОДРАЗДЕЛ 4

ГЕОГРАФСКИ ОЗНАЧЕНИЯ

ЧЛЕН 25.32

Определение и обхват

1. За целите на настоящото споразумение „географски означения“ означава означения, определящи дадена стока като произхождаща от територията на някоя от страните, район или местност в тази територия, когато дадено качество, репутация или друга характеристика на стоката могат да се отдадат предимно на географския ѝ произход.
2. Подразделът се отнася за географски означения, с които се идентифицират продуктите, изброени в приложение 25-В.
3. Страните се споразумяват да разгледат, след влизането в сила на настоящото споразумение, възможността за разширяване на обхвата на географските означения, обхванати от настоящия подраздел, така че да обхванат и други видове продукти с географски означения, които не са обхванати в параграф 2, и по-специално занаятчийски изделия, като отчитат законодателното развитие на страните.

4. Всяка от страните защитава географските означения на другата страна в съответствие с настоящия подраздел, ако тези географски означения са защитени като такива в страната на произход.

ЧЛЕН 25.33

Включени в списък географски означения

Всяка от страните, след като се запознае със законодателството на другата страна, посочено в приложение 25-А, както и с географските означения на другата страна, изброени в приложение 25-В, и след като приключи прилагането на подходящи мерки за публичност, в съответствие със своите закони и практики, защитава географските означения на другата страна, изброени в приложение 25-В, в съответствие с нивото на защита, определено в настоящия подраздел.

ЧЛЕН 25.34

Изменение на списъка на географските означения

1. Страните се споразумяват относно възможността за изменение на списъка с географски означения, посочен в член 25.33, съгласно член 25.40, параграф 1. Допълненията към приложение 25-В от дадена страна не надвишават 45 географски означения на всеки три години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Страните могат да добавят нови географски означения след приключване на процедурата по предявяване на възражения в съответствие с критериите, определени в приложение 25-Б и след като тези географски означения бъдат разгледани по удовлетворителен за двете страни начин.
2. Когато изменението на географското означение, посочено в приложение 25-В, се отнася до незначителна промяна, свързана с правописа на посочено географско означение или с позоваването на наименованието на географския район, към който принадлежи, се прилага процедурата, посочена в член 25.40, параграф 4.
3. Географските означения по параграфи 1 и 2 се включат в списъка по взаимно съгласие на страните.

ЧЛЕН 25.35

Обхват на защитата на географските означения

1. Изброените географски означения в приложение 25-В, както и добавените съгласно член 25.34 географски означения са защитени срещу:
 - а) използването с търговска цел на географското означение за продукт, който е от същия вид продукт и който:
 - i) не произхожда от мястото на произход, посочено в приложение 25-В за това географско означение; или
 - ii) произхожда от мястото на произход, посочено в приложение 25-В за това географско означение, но не е произведен или изработен в съответствие с продуктова спецификация на защитеното наименование, дори когато наименованието е придружено от термини като „род“, „тип“, „начин“, „имитация“, „аромат“ или други подобни изрази;
 - б) използването на каквито и да е средства в обозначението или представянето на даден продукт, показващо или загатващо, че въпросният продукт произхожда от географски район, различен от истинското му място на произход, по начин, който носи риск от подвеждане на обществеността по отношение на географския произход на продукта;

- в) всяко използване, което представлява акт на нелоялна конкуренция по смисъла на член 10*второ* от Парижката конвенция, включително използването на репутацията на географско означение или всяко фалшиво или подвеждащо означение относно произхода, източника, естеството или основните свойства на продукта, върху вътрешната или външната опаковка, рекламния материал или документите, свързани със самите стоки, както и всяка практика, която може да подведе потребителя по отношение на истинския произход на продукта.
2. Защитените географски означения не могат да се превърнат в родови означения на териториите на страните.
3. По силата на настоящия подраздел не съществува задължение за защита на географски означения, които не са защитени или престават да бъдат защитени на територията си на произход.
4. Нито една от страните не изключва възможността защитата или признаването на географско означение да бъдат отменени от компетентните органи на територията на произхода му въз основа на това, че защитеният или признатият термин е престанал да отговаря на условията, при които защитата или признаването са били първоначално предоставени на територията на произход.
5. Всяка от страните уведомява другата страна, ако дадено географско означение престане да бъде защитено в нейна територия на произход. Това уведомяване се извършва в съответствие с процедурите, посочени в член 25.40.

6. Настоящият подраздел по никакъв начин не накърнява правото на което и да е лице при извършване на търговската си дейност да използва името на това лице или името на предшественика на това лице в стопанската дейност, с изключение на случаите, в които въпросното име се използва по начин, който въвежда обществеността в заблуждение.
7. Защитата, предоставена на географските означения съгласно настоящия подраздел, се прилага за превода на географските означения, изброени в приложение 25-В, ако използването на такъв превод крие риск от въвеждане на обществеността в заблуждение.
8. Ако преводът на географско означение е идентичен със или съдържа общи или описателни термини, включително съществителни и прилагателни, или термини, които са обичайни във всекидневния език като общоприето означение за даден продукт на територията на някоя от страните, или ако географското означение не е идентично с такъв термин, но го съдържа, разпоредбите на настоящия подраздел не накърняват правото на което и да е лице да използва този термин във връзка с този продукт.
9. Защитата, предвидена в настоящия подраздел, не се прилага за отделен компонент от многокомпонентен термин, който е защитен като географско означение, посочено в допълнение 25-В-1, ако отделният компонент¹ е термин, използван във всекидневния език като общоприето наименование на свързания продукт.

¹ В съответствие с допълнение 25-В-1, което съдържа термини, за които не се търси защита.

10. Някоя от разпоредбите на настоящия подраздел не възпрепятства използването, на територията на някоя от страните, по отношение на който и да е продукт, на наименование на сорт растения или на порода животни¹.

11. За нови географски означения, които трябва да бъдат добавени в съответствие с член 25.34, нищо не изисква от някоя от страните да защитава географско означение, което е идентично с термина, обичайно използван във всекидневния език като общоприето наименование на свързания продукт на територията на тази страна².

ЧЛЕН 25.36

Право на използване на географски означения

1. Наименование, защитено съгласно настоящия подраздел като географско означение, може да се използва от всеки оператор, предлагащ на пазара продукт, който отговаря на съответната спецификация.

2. Наименование, защитено съгласно настоящия подраздел като географско означение, не подлежи на никаква регистрация на ползвателите, нито на допълнителни такси.

¹ В пояснителните бележки към приложение 25-В се определят сортовете растения и породите животни, чиято употреба не се забранява.

² При определяне на нови географски означения, които да бъдат добавени, независимо дали даден термин е обичайният във всекидневния език термин като общоприето наименование за съответната стока на нейната територия, органите на дадена страна имат правомощието да вземат предвид начина, по който потребителите разбират термина на територията на тази страна. Факторите, свързани с разбирането от страна на потребителите, могат да включват: а) дали терминът се използва за означаване на вида на въпросния продукт, според посоченото в компетентни източници, като например речници, вестници и значими уебсайтове; или б) как продуктът, означен с термина, се предлага на пазара и се използва в търговията на територията на тази страна.

ЧЛЕН 25.37

Връзка между търговските марки и географските означения

1. Страните отказват да регистрират търговска марка, чието използване би било в противоречие с член 25.35 и която се отнася до същия вид продукт, при условие че заявлението за регистрация на такава търговска марка е подадено след датата на заявлението за защита на географското означение на територията на съответната страна.
2. Търговските марки, регистрирани в нарушение на параграф 1, се обявяват за недействителни служебно или по искане на заинтересована страна, в съответствие със законодателството и практиката на страните.
3. За посочените в член 25.33 географски означения датата на подаване на заявлението за защита съгласно параграфи 1 и 2 е 1 ноември 2022 г.
4. За географски означения, добавени към приложение 25-В в съответствие с член 25.34, датата на подаване на заявлението за защита е датата на предаване на искане до другата страна за защита на географско означение, при условие че процесът за изменение на списъка със защитени географски означения, посочен в член 25.34, е приключил успешно.

5. Страните защитават географските означения и ако съществува предишна търговска марка. Предишни търговски марки, регистрирани добросъвестно, могат да бъдат подновени и могат да бъдат предмет на промени, които изискват подаване на нови заявления за търговски марки, при условие че тези промени не подкопават защитата на географските означения и че няма основания за обезсилване на валидността на търговската марка съгласно правото на страните.

6. За целите на параграф 5 от настоящия член „по-ранна търговска марка“ означава търговска марка, чието използване противоречи на член 25.35, за която е подадено заявление за регистрация или която е установена в резултат на използване, ако тази възможност е предвидена от съответното законодателство, на територията на едната страна преди датата, на която заявлението за защита на географското означение е подадено от другата страна съгласно настоящото споразумение.

ЧЛЕН 25.38

Прилагане на защитата

Всяка страна прилага защитата, предвидена в членове 25.35, 25.36 и 25.37, чрез подходящи административни и съдебни мерки по искане на заинтересована страна. Всяка страна предвижда, в рамките на своето законодателство и практика, допълнителни административни и съдебни мерки за предотвратяване или спиране на незаконното използване на защитени географски означения.

ЧЛЕН 25.39

Общи правила

1. От страните не се изисква да защитават като географско означение съгласно настоящия подраздел наименование, което е в противоречие с наименованието на сорт растения или порода животни и поради това има вероятност да въведе в заблуждение потребителите по отношение на действителния произход на продукта.
2. Ако географските означения на страните са омоними, другата страна предоставя защита на всяко географско означение, при условие че на практика има достатъчно разграничение между условията за използването и представянето на наименованията, така че потребителят да не се въвежда в заблуждение.
3. Ако при двустранни преговори с трета държава някоя от страните предложи да предостави защита на географско означение на тази трета държава, което е омоним на географско означение на другата страна, тя уведомява другата страна, на която се дава възможност да изрази мнението си, преди да бъде предоставена защита на географското означение.
4. Вносът, износът и търговията с продукти, съответстващи на географските означение, изброени в приложение 25-В, се извършват в съответствие със законовите и подзаконовите актове, прилагани на територията на страната, на която продуктите се пускат на пазара.
5. Всички въпроси, произтичащи от продуктовете спецификации на защитени географски означения, се разглеждат от подкомитета, посочен в член 25.40.

6. Географските означения, защитени съгласно настоящия подраздел, могат да се заличават само от страната, от която произхожда продуктът. Всяка от страните уведомява другата страна, ако дадено географско означение, изброено в приложение 25-В, престане да бъде защитено на нейната територия. След такова уведомяване приложение 25-В се изменя съгласно член 25.40, параграф 3.

7. Продуктовата спецификация, посочена в настоящия подраздел, е одобрената продуктова спецификация, включително и всички изменения, одобрени от органите на страната, от чиято територия произхожда продуктът.

ЧЛЕН 25.40

Подкомитет, сътрудничество и прозрачност

1. За целите на настоящия подраздел подкомитетът, посочен в член 25.66, може да препоръча на Съвета по търговията да измени съгласно член 33.1, параграф 6, буква а):

- а) приложение 25-А по отношение на позоваванията на приложимото право в страните;
- б) приложение 25-Б по отношение на критериите, които трябва да бъдат включени в процедурата по възражение; и
- в) приложение 25-В по отношение на географските означения.

2. За целите на настоящия подраздел подкомитетът, посочен в член 25.66, отговаря за обмена на информация относно:

- а) новостите в законодателството и в политиките във връзка с географските означения;
- б) географски означения с цел разглеждане на тяхната защита в съответствие с настоящия подраздел; и
- в) относно всеки друг въпрос от взаимен интерес в областта на географските означения.

3. След уведомлението, посочено в член 25.39, параграф 6, подкомитетът препоръчва на Съвета по търговията да измени приложение 25-В в съответствие с параграф 1, буква в) от настоящия член, за да прекрати защитата по настоящото споразумение.

4. В случай на незначителна промяна, свързана с изписването на включено в списък географско означение или позоваването на наименованието на географския район, към който се приписва, една от страните уведомява другата страна в подкомитета за тази промяна, заедно с обяснението за нея. Подкомитетът препоръчва на Съвета по търговията да измени приложение 25-В съгласно член 33.1, параграф 6, буква а) във връзка с такава незначителна промяна.

5. Страните поддържат връзка пряко или чрез подкомитета по всички въпроси, свързани с изпълнението и функционирането на настоящия подраздел. По-специално всяка от страните може да поиска от другата страна информация относно продуктовите спецификации и техните изменения, както и звената за контакт за административно прилагане.

6. Страните могат да направят публично достъпни продуктовите спецификации или тяхното резюме и звената за контакт за административно прилагане, съответстващи на географските означения на другата страна, които са защитени съгласно настоящия подраздел.

ЧЛЕН 25.41

Друга защита

1. Настоящият подраздел се прилага, без да се засягат правата и задълженията на страните в съответствие със Споразумението за СТО или всяко друго многостранно споразумение относно правото върху интелектуална собственост, по което Европейският съюз и Чили са страни.

2. Разпоредбите на настоящия подраздел не накърняват правото да се търси признаване и защита на географско означение съгласно приложимото право на някоя от страните.

ПОДРАЗДЕЛ 5

ПАТЕНТИ

ЧЛЕН 25.42

Международни споразумения

Всяка от страните¹ спазва Договора за патентно коопериране, приет във Вашингтон на 19 юни 1970 г., изменен на 28 септември 1979 г., последно изменен на 3 октомври 2001 г.

ЧЛЕН 25.43

Допълнителна защита в случай на забавяне при издаването на одобрение за пускане на пазара на фармацевтични продукти

1. Страните признават, че фармацевтични продукти, защитени с патент на съответната им територия, могат да подлежат на процедура за одобрение за пускане на пазара или санитарно разрешително преди пускането им на пазара.

¹ За Европейския съюз задължението по настоящия член се изпълнява от държавите членки.

2. Всяка страна предвижда адекватен и ефективен механизъм, който осигурява допълнителен срок на действие на закрилата, за да компенсира притежателя на патента за намаляването на ефективната патентна защита, произтичащо от необосновани забавяния¹ при издаване на първото одобрение за пускане на пазара или санитарно разрешително на своята територия. Допълнителният срок на действие на закрилата не надвишава пет години.
3. Независимо от параграф 2, всяка от страните може да предвиди допълнителна защита, в съответствие със своите законови и подзаконови актове, за продукт, който е защитен с патент и който е преминал процедура за одобрение за пускане на пазара или за санитарно разрешително, за да компенсира притежателя на даден патент за намаляването на ефективната патентна защита. Продължителността на тази допълнителна защита не надвишава пет години².
4. От съображения за правна сигурност се уточнява, че при изпълнението на задълженията по настоящия член всяка страна може да определя условия и ограничения, при положение че продължава да прилага настоящия член.

¹ За целите на настоящия член забавянето е необосновано, ако включва като минимум забавяне от над две години на първия отговор по същество до заявителя след датата на подаване на заявлението за одобрение за пускане на пазара или за санитарно разрешително. Забавяне на издаването на одобрение за пускане на пазара или на санитарно разрешително за определен срок по причина на заявителя или за срок, който е извън контрола на органа, обработващ заявлението за одобрение за пускане на пазара или санитарното разрешително, не трябва да се взема предвид при определянето на забавянето.

² Този максимален срок не засяга евентуалното по-нататъшно удължаване на срока на действие на закрилата при лекарствени продукти, за които са проведени педиатрични проучвания, а резултатите от тези проучвания са отразени в информацията за продукта.

5. Всяка страна полага максимални усилия за ефикасно и своевременно обработване на заявленията за одобрение за пускане на пазара или санитарна регистрация на фармацевтични продукти с оглед избягване на необосновани или ненужни забавяния. С цел да се избегнат необосновани забавяния, всяка от страните може да приеме или да запази в сила процедури, с които се ускорява обработката на заявленията за одобрение за пускане на пазара или на санитарното разрешително.

ПОДРАЗДЕЛ 6

ЗАЩИТА НА НЕРАЗГЛАСЕНА ИНФОРМАЦИЯ

ЧЛЕН 25.44

Обхват на защитата на търговски тайни

1. При изпълнение на задължението си да спазва Споразумението ТРИПС, и по-специално член 39, параграфи 1 и 2 от него, всяка от страните предвижда подходящи гражданскоправни съдебни процедури и средства за правна защита в полза на притежателите на търговска тайна с цел предотвратяване на придобиването, използването или разкриването на търговска тайна и получаване на правна защита, когато това придобиване, използване или разкриване се извършва по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики.

2. За целите на настоящия подраздел:

а) „търговска тайна“ означава информация, която:

- i) е тайна, в смисъл че като цяло или в точната си конфигурация и сбор от компоненти не е общоизвестна или лесно достъпна за лица от средите, които обичайно се занимават с въпросния вид информация;
- ii) има търговска стойност, защото е тайна; и
- iii) е била предмет на обосновани при дадените обстоятелства действия от страна на законно контролиращото информацията лице с цел запазването ѝ в тайна;

б) „притежател на търговска тайна“ означава всяко физическо или юридическо лице, законно контролиращо търговска тайна.

3. За целите на настоящия подраздел за противоречащи на добросъвестните търговски практики се смятат най-малко посочените по-долу деяния:

а) придобиването на търговска тайна без съгласието на притежателя на търговската тайна, когато това придобиване е извършено чрез неразрешен достъп до или присвояване или копиране на документи, предмети, материали, вещества или електронни документи под законния контрол на притежателя на търговската тайна, които съдържат търговската тайна или от които тя може да бъде извлечена;

- б) използването или разгласяването на търговска тайна, когато се извършва без съгласието на притежателя на търговската тайна от лице, за което е установено, че отговаря на едно от следните условия:
- i) придобило е търговската тайна по някой от начините, посочени в буква а);
 - ii) нарушило е споразумение за поверителност или друго задължение да не разкрива търговската тайна; или
 - iii) нарушило е договорно или друго задължение за ограничаване на използването на търговската тайна;
- в) придобиването, използването или разкриването на търговска тайна, когато е извършено от лице, което към момента на придобиването, използването или разкриването е знаело или е трябвало да знае при съответните обстоятелства, че търговската тайна е била получена пряко или непряко от друго лице, което е използвало или е разкрило незаконно търговската тайна по смисъла на буква б).

4. Някоя от разпоредбите на настоящия подраздел не се разбира като изискване към някоя от страните да смята за противоречащи на добросъвестните търговски практики посочените по-долу деяния:

- а) независимото откриване или създаване на съответната информация от дадено лице;
- б) обратния инженеринг на даден продукт от лице, което законно притежава този продукт и за което няма правнообвързващо задължение да ограничава придобиването на съответната информация;

- в) придобиването, използването или разкриването на информация, изисквана или разрешена от законодателството на съответната страна; или
- г) използването от служители на техния опит и умения, придобити по почтен начин в нормалния ход на работата им.

5. Някоя от разпоредбите на настоящия подраздел не може да се разбира като ограничаваща свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, включително свободата на медиите, която е защитена във всяка страна.

ЧЛЕН 25.45

Гражданскоправни съдебни процедури и средства за правна защита на търговските тайни

1. Всяка от страните гарантира, че на лице, което участва в гражданскоправните съдебни производства, посочени в член 25.44, или което има достъп до документи, които са част от тези съдебни производства, не се разрешава да използва или да разкрива търговска тайна или предполагаема търговска тайна, която компетентните съдебни органи, в отговор на надлежно обосновано заявление от заинтересована страна, са определили като поверителна информация и която им е станала известна в резултат на това участие или достъп.

2. В гражданскоправните съдебни производства, посочени в член 25.44, всяка от страните предвижда нейните съдебни органи да имат правомощия най-малко:

- а) да разпоредят временни мерки в съответствие със законовите и подзаконовите актове на една от страните за предотвратяване на придобиването, използването или разкриването на търговската тайна по начин, който противоречи на добросъвестните търговски практики;
- б) да издадат съдебно разпореждане с цел предотвратяване на придобиването, използването или разгласяването на търговската тайна по начин, който противоречи на добросъвестните търговски практики;
- в) да разпоредят лицето, което е знаело или е трябвало да знае, че придобива, използва или разгласява търговска тайна по начин, противоречащ на добросъвестните търговски практики, да заплати на притежателя на търговската тайна обезщетение съобразно действителните вреди, претърпени в резултат на такова придобиване, използване или разгласяване на търговската тайна;
- г) да предприемат специфични мерки за запазване на поверителността на търговска тайна или предполагаема търговска тайна, представена в гражданско производство, свързано с предполагаемото придобиване, използване и разкриване на търговска тайна по начин, който противоречи на добросъвестните търговски практики; такива специфични мерки могат да включват, в съответствие с правото на съответната страна, възможността за:
 - i) ограничаване на достъпа до определени документи изцяло или отчасти;
 - ii) ограничаване на достъпа до изслушвания и до съответните записи или протоколи от тях;

iii) предоставяне на нероверителна версия на съдебното решение, в която пасажите, съдържащи търговски тайни, са отстранени или редактирани;

д) налагане на санкции на страните или на всички други лица, участващи в съдебното производство, които не спазват или отказват да изпълнят разпорежданията на компетентните съдебни органи относно защитата на търговската тайна или предполагаемата търговска тайна.

3. Всяка страна гарантира, че нейните съдебни органи не са длъжни да прилагат съдебните процедури и средства за правна защита, посочени в член 25.44, когато деянието, противоречащо на добросъвестните търговски практики, се извършва в съответствие с нейното законодателство, за да се разкрие неправомерно поведение, закононарушение или незаконна дейност или с цел защита на законен интерес, признат от правото на тази страна.

ЧЛЕН 25.46

Защита на неразгласени данни, свързани с фармацевтични продукти

1. Ако някоя от страните поиска, като условие за одобрение за пускане на пазара или за санитарно разрешително за фармацевтичен продукт, използващ нова химическа единица, която не е била одобрена преди това, да се представят неразкрито изпитване или други данни, необходими да се установи дали употребата на този продукт е безопасна и ефективна, тази страна осигурява защита на въпросните данни срещу разгласяване пред трети страни, ако получаването им е свързано със значителни усилия, освен в случаите, когато разгласяването е необходимо за първостепенен обществен интерес или ако са предприети действия, за да се гарантира, че данните са защитени срещу нелоялна търговска употреба.

2. Всяка от страните гарантира, че в срок от най-малко пет години от датата на първото одобрение за предлагане на пазара или на първото санитарно разрешително в съответната страна фармацевтичен продукт, който е разрешен впоследствие въз основа на резултатите от предклинични изпитвания и клинични изпитвания, представени в заявлението за първото одобрение за предлагане на пазара или санитарно разрешително, не може да се пуска на пазара без изричното съгласие на притежателя на първото одобрение за предлагане на пазара или санитарно разрешително.
3. За никоя от страните няма ограничение да прилага съкратени процедури по разрешаване за фармацевтични продукти на основание на проучвания за биоеквивалентност и бионаличност.
4. Всяка от страните може да предвиди условия и ограничения при изпълнението на задълженията по настоящия член, при условие че тя продължава да прилага настоящия член.

ЧЛЕН 25.47

Защита на данни, свързани с агрохимикали

1. Ако дадена страна изисква, като условие за издаване на разрешение за пускане на пазара на агрохимикал, използващ нова химична единица, да се представят изпитвания или доклади от проучвания относно безопасността и ефикасността на този продукт, тази страна не предоставя разрешението за друг продукт въз основа на тези изпитвания или доклади от проучвания без съгласието на лицето, което ги е представило преди това, най-малко десет години след датата на разрешението за пускане на пазара на агрохимикала.

2. Страните могат да ограничат защитата по настоящия член до изпитвания или доклади от проучвания, които отговарят на следните условия:

- а) те са необходими за издаването на разрешението или за изменението на разрешението с цел да се позволи използването му върху други култури; и
- б) те са сертифицирани като съответстващи на принципите за добра лабораторна практика или за добра експериментална практика.

3. Всяка страна може да установи правила за избягване на дублиращи се изпитвания върху гръбначни животни.

4. При изпълнение на задълженията по настоящия член всяка страна може да предвиди условия и ограничения, при условие че страната продължава да прилага настоящия член.

ПОДРАЗДЕЛ 7

СОРТОВЕ РАСТЕНИЯ

ЧЛЕН 25.48

Правна закрила на сортовете растения

Страните предоставят правна закрила на сортовете растения в съответствие с Международната конвенция за закрила на новите сортове растения, приета на 2 декември 1961 г. и последно ревизирана в Женева на 19 март 1991 г. („Конвенцията UPOV“), включително изключенията от правото на селекционера, предвидени в член 15 от Конвенцията UPOV, и си сътрудничат с цел насърчаване и ефективно прилагане на тези права.

РАЗДЕЛ В

ЗАЩИТА НА ПРАВАТА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

ПОДРАЗДЕЛ 1

ЗАЩИТА ПО ГРАЖДАНСКОПРАВЕН И АДМИНИСТРАТИВЕН РЕД

ЧЛЕН 25.49

Общи задължения

1. Всяка от страните потвърждава отново своите ангажменти по Споразумението ТРИПС и гарантира защитата на правата върху интелектуалната собственост в съответствие със своето законодателство и практика. Страните уреждат мерките, процедурите и средствата за правна защита, предвидени в настоящото споразумение.
2. Настоящият раздел не се прилага за правата, обхванати от раздел Б, подраздел 6.
3. Всяка страна предвижда мерки, процедури и средства за правна защита, които са справедливи и безпристрастни и не са ненужно сложни или скъпоструващи, нито налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния.

4. Тези мерки, процедури и средства за правна защита са също така ефективни, пропорционални и възпиращи и се прилагат по начин, чрез който се избягва създаването на препятствия пред законната търговия, и предвиждат предпазни механизми срещу злоупотреба с тях.

5. Нищо в настоящия раздел не се тълкува като задължение на всяка от страните:

- а) да въведе съдебна система за защитата на правата върху интелектуална собственост, различна от общата система за правоприлагане; или
- б) по отношение на разпределянето на ресурсите между защитата на правата върху интелектуалната собственост и общото правоприлагане.

ЧЛЕН 25.50

Лица, имащи право да поискат прилагането на принудителни мерки, процедури и средства за правна защита

Всяка от страните признава като лица, имащи право да изискват прилагането на принудителните мерки, процедурите и средствата за правна защита, посочени в настоящия раздел и в част III от Споразумението ТРИПС:

- а) носителите на права върху интелектуална собственост в съответствие с правото на всяка страна;
- б) всички други лица, имащи правото да ползват тези права, по-специално притежателите на лицензи, доколкото това е позволено от правото на всяка страна и е в съответствие с него;

- в) органите за колективно управление на правата върху интелектуална собственост, които са признати по надлежния ред като имащи правото да представляват носителите на права върху интелектуална собственост, доколкото това е позволено от правото на всяка страна и е в съответствие с него;
- г) субектите¹, които са признати по надлежния ред като имащи правото да представляват носителите на права върху интелектуална собственост, доколкото това е позволено от правото на всяка страна и е в съответствие с него.

ЧЛЕН 25.51

Доказателства

1. Всяка от страните гарантира, че дори преди започване на производството по съществото на спора, въз основа на подадено искане от страна по спора, представила разумни налични доказателства в подкрепа на твърдението си, че принадлежащото ѝ право върху интелектуална собственост е било нарушено или предстои да бъде нарушено, компетентните съдебни органи могат да разпоредят незабавни и ефективни временни мерки за обезпечаване на съответните доказателства по отношение на предполагаемото нарушение, при спазване на принципите за защита на поверителната информация съгласно правото на тази страна. При разпореждането на временни мерки съдебните органи вземат предвид законните интереси на предполагаемия нарушител.

¹ За Чили терминът „субекти“ означава „федерации и асоциации“. За Европейския съюз терминът „субекти“ означава „органи за професионална защита“.

2. Временните мерки, посочени в параграф 1, могат да включват подробно описание, със или без вземане на мостри, или физическо изземване на стоките в предполагаемо нарушение и когато е целесъобразно, на материалите и средствата, използвани за производството или разпространението на тези стоки, и свързаните с това документи.

3. В случай на нарушаване на право върху интелектуална собственост, извършено в търговски мащаби, всяка страна приема мерките, които са необходими, за да се даде възможност на съдебните органи да разпоредят, когато това е целесъобразно, по искане на дадено лице, съобщаването на банкови, финансови или търговски документи под контрола на ответната страна, при спазване на принципите за защита на поверителната информация.

ЧЛЕН 25.52

Право на информация

1. Всяка страна гарантира, че при гражданско производство във връзка с нарушение на право върху интелектуална собственост и в отговор на обосновано и съразмерно искане от страна на ищеца компетентните съдебни органи могат да разпоредят нарушителят или всяко друго лице да предостави информация относно произхода и дистрибуторските мрежи на стоките или услугите, с които се нарушава правото върху интелектуална собственост.

2. За целите на параграф 1 „всяко друго лице“ означава лице, за което най-малко:
- а) е установено, че притежава стоките, нарушаващи права върху интелектуалната собственост, в търговски мащаби;
 - б) е установено, че използва услугите, нарушаващи права върху интелектуалната собственост, в търговски мащаби;
 - в) е установено, че предоставя в търговски мащаби услугите, използвани при действията по извършване на нарушение; или
 - г) лицето, посочено в настоящия параграф, е заявило, че е участвало в производството, изработването или разпространението на стоките, нарушаващи права върху интелектуалната собственост, или в предоставянето на услугите, нарушаващи права върху интелектуалната собственост.
3. Информацията, посочена в параграф 1, включва по целесъобразност следното:
- а) имената и адресите на производителите, дистрибуторите, доставчиците и други предходни собственици на стоките или услугите, както и предполагаемите търговци на едро и на дребно; и
 - б) информация за произведените, изработените, доставените, получените или поръчаните количества, както и цената, получена за въпросните стоки или услуги.
4. Настоящият член се прилага, без да се засягат други закони на някоя от страните, с които:
- а) на носителите на права се дава правото да получат по-пълна информация;

- б) се урежда използването в граждански производства на информацията, съобщена съгласно настоящия член;
- в) се урежда отговорността за злоупотреба с правото на информация;
- г) се дава възможност за отказ да се предостави информация, която би принудила лицето, посочено в параграф 1, да признае собственото си участие или това на свои близки роднини в нарушаването на право върху интелектуална собственост; или
- д) се урежда защитата на поверителността на източниците на информация или обработването на лични данни.

ЧЛЕН 25.53

Временни и обезпечителни мерки

1. Всяка страна гарантира, че по молба на ищеца съдебните органи могат да постановят привременна мярка срещу предполагаемия нарушител, чието предназначение е да се предотврати евентуално непосредствено предстоящо нарушение на право върху интелектуална собственост или да се забрани — временно, а когато е приложимо, и под условие за налагане на периодична имуществена санкция, когато това е предвидено от законодателството на тази страна — продължаването на предполагаемите нарушения на това право или тяхното продължаване да се обвърже с условие за внасянето на за внасяне на обезпечение с цел да се гарантира обезщетение за носителя на правото. Привременна мярка може да бъде издадена — при същите условия, когато е целесъобразно — и срещу трета страна¹, попадаща под юрисдикцията на съответния съдебен орган и чиито услуги се използват за нарушаване на право върху интелектуална собственост.

2. Всяка страна гарантира, че нейните съдебни органи могат, по искане на ищеца, да разпоредят изземването или предаването² на стоките, за които има съмнение, че нарушават право върху интелектуална собственост, така че да се предотврати тяхното навлизане или движение по търговските канали.

¹ За целите на настоящия член всяка от страните може да предвиди, че „третата страна“ включва посредник.

² За целите на прилагането на настоящия параграф всяка от страните може да избира между изземване и предаване.

3. В случай на предполагаемо нарушение, извършено в търговски мащаб, всяка страна гарантира, че ако ищецът докаже, че са налице обстоятелства, поради които е вероятно да бъде възпрепятстван да получи обезщетение за вреди, съдебните органи могат да разпоредят, като обезпечителна мярка, налагането на запор или възбрана върху движимото и недвижимото имущество на предполагаемия нарушител, включително налагането на запор върху неговите банкови сметки и други активи. За тази цел компетентните органи могат да разпоредят да се предадат банкови, финансови или търговски документи или да се даде подходящ достъп до съответната информация.

ЧЛЕН 25.54

Средства за правна защита

1. Всяка страна гарантира, че съдебните органи могат да разпоредят, по искане на ищеца и без да се засяга дължимото на носителя на правото обезщетение за вреди вследствие на нарушението, и без никаква компенсация, унищожаването или поне окончателното изтегляне от търговските канали на стоките, за които е установено, че нарушават право върху интелектуална собственост. Ако сметат това за целесъобразно, съдебните органи могат да разпоредят също така унищожаването на материали и средства, използвани предимно при създаването или производството на такива стоки.
2. Съдебните органи на всяка от страните имат правомощието да разпоредят изпълнението на тези мерки да бъде за сметка на нарушителя, освен ако са посочени особени причини за отклонение от това правило.
3. При разглеждането на искане за прилагане на средства за правна защита се вземат предвид необходимостта от пропорционалност между тежестта на нарушението и разпоредените средства за правна защита, както и интересите на трети страни.

ЧЛЕН 25.55

Съдебни разпореждания

Всяка страна гарантира, че когато със съдебно решение се установи нарушение на право върху интелектуална собственост, съдебните органи могат да постановят срещу нарушителя, и ако е целесъобразно — срещу трета страна¹, над която компетентният съдебен орган упражнява юрисдикция и чиито услуги се използват от трето лице за нарушаване на право върху интелектуална собственост, съдебно разпореждане, с което се цели да се забрани понататъшното извършване на нарушението.

ЧЛЕН 25.56

Алтернативни мерки

Всяка страна може да предвиди, че в необходимите случаи и по молба на лицето, което може да подлежи на мерките, предвидени в член 25.54 или член 25.55, съдебните органи могат да постановят заплащане на парично обезщетение на засегнатата страна вместо прилагане на мерките, предвидени в член 25.54 или член 25.55, в случай че лицето е действало без умисъл и без небрежност, ако изпълнението на въпросните мерки би му причинило несъразмерна вреда и ако паричното обезщетение за потърпевшата страна се прецени за разумно удовлетворително.

¹ За целите на настоящия член всяка от страните може да предвиди, че „третата страна“ включва посредник.

ЧЛЕН 25.57

Обезщетение за вреди

1. Всяка от страните гарантира, че по молба на увредената страна съдебните органи нареждат на нарушителя, който е знаел, или е имал разумни основания да знае, че участва в действие, с което се нарушават права, да заплати на носителя на правата обезщетение съобразно действителните вреди, понесени от носителя на правата в резултат на нарушението.
2. При определяне на размера на обезщетението съгласно параграф 1 съдебните органи на всяка от страните имат правомощието, *inter alia*, да вземат предвид всички легитимни мерки за стойността, представени от носителя на правата, които може да включват пропуснати ползи, стойността на стоките или услугите — предмет на нарушените права, измерена по пазарната цена, или предложената цена на дребно¹. Най-малко в случаите на нарушение на авторски или сродните им права и фалшифициране на търговска марка всяка от страните предвижда, че в гражданските съдебни производства нейните съдебни органи имат правомощието да разпореждат на нарушителя да плати на носителя на правото печалбите на нарушителя, получени вследствие на нарушението, било като алтернатива на обезщетението, като допълнение към него или като част от него.
3. Вместо посоченото в параграф 2, всяка страна може да предвиди, че нейните съдебни органи имат правомощието, когато е целесъобразно, да определят обезщетението като фиксирана сума въз основа на елементи като най-малкото размера на авторските и лицензионните възнаграждения или таксите, които щяха да бъдат дължими, ако нарушителят бе поискал разрешение да ползва въпросното право върху интелектуална собственост.

¹ В случая на Европейския съюз това включва също така, когато е целесъобразно, елементи, различни от икономическите фактори, като например неимуществени вреди, причинени на носителя на правото вследствие на нарушението.

4. Нищо в настоящия член не пречи на която и да е от страните да предвиди, че за случаите, когато нарушителят не е знаел, или е имал разумни основания да не знае, че е участвал в действие, с което се нарушават права, нейните съдебните органи могат да разпоредят в полза на увредената страна възстановяване на печалбите или заплащане на обезщетения за вреди, които могат да бъдат предварително установени.

ЧЛЕН 25.58

Съдебни разноски

Всяка от страните предвижда, че нейните съдебни органи разполагат с правомощието да разпоредят, когато е целесъобразно, при приключването на гражданскоправни съдебни производства във връзка със защитата на права върху интелектуалната собственост, загубилата страна да заплати на спечелилата страна съдебните разноски и другите разходи съгласно предвиденото в правото на въпросната страна.

ЧЛЕН 25.59

Публикуване на съдебни решения

Всяка страна гарантира, че при съдебни производства, образувани за нарушение на право върху интелектуална собственост, съдебните органи могат да разпоредят по искане на ищеца и за сметка на нарушителя подходящи мерки за разпространение на информацията във връзка с постановеното решение, в това число излагането му и неговото цялостно или частично публикуване.

ЧЛЕН 25.60

Презумпция за авторство или собственост

Страните признават, че за целите на прилагането на мерките, процедурите и средствата за правна защита, предвидени в настоящия раздел:

- а) за да може авторът на литературно или художествено произведение, при липса на доказателства за противното, да се смята за такъв и следователно да разполага с правото да образува производство за нарушени права, е достатъчно името на автора да фигурира върху произведението по обичайния начин; и
- б) буква а) се прилага *mutatis mutandis* за носителите на права, сродни на авторското право, по отношение на техния обект на закрила.

ЧЛЕН 25.61

Административни процедури

Доколкото административните производства по съществото на спора са предпоставка за постановяването на защитна мярка в гражданския процес, тези производства трябва да съответстват на принципи, които по същество са равностойни на установените в съответните разпоредби от настоящия подраздел.

ПОДРАЗДЕЛ 2

МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ ПО ГРАНИЦИТЕ

ЧЛЕН 25.62

Гранични мерки

1. По отношение на стоките под митнически контрол всяка страна приема или запазва в сила процедури, съгласно които носител на права може да подаде заявление до компетентните органи да спрат временно освобождаването или да задържат съмнителни стоки. За целите на настоящия подраздел „съмнителни стоки“ означава стоки, за които има съмнение, че нарушават търговски марки, авторски и сродни права, географски означения, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и топографии на интегрални схеми.
2. Всяка страна разполага с електронни системи, с помощта на които компетентните органи управляват одобрените или регистрираните заявления.
3. Всяка страна гарантира, че нейните компетентни органи не начисляват такса за покриване на административните разходи, произтичащи от обработката на заявление или регистрация.
4. Всяка страна гарантира, че нейните компетентни органи вземат решение за одобряване или регистриране на заявление в рамките на разумен срок.

5. Всяка страна гарантира, че одобреното или регистрираното заявление или регистрация се прилага за повече от една пратка.
6. По отношение на стоките под митнически контрол всяка страна гарантира, че нейните митнически органи могат да действат по собствена инициатива за спиране на освобождаването или задържане на стоки, за които се има съмнение, че нарушават търговски марки или авторско право.
7. Митническите органи използват анализ на риска, за да идентифицират стоки, за които има съмнение, че нарушават права върху интелектуалната собственост. Всяка от страните прилага настоящия параграф в съответствие със своето право.
8. Всяка от страните може да разполага с процедури, позволяващи унищожаването на стоки, за които има съмнение, че нарушават права върху интелектуалната собственост, без да е необходимо предварително административно или съдебно производство за официално установяване на нарушенията в случаите, когато засегнатите лица са съгласни или не се противопоставят на такова унищожаване. Ако тези стоки не бъдат унищожени, всяка от страните гарантира, че освен при изключителни обстоятелства, тези стоки се извеждат от употреба извън търговските канали по начин, който не нанася вреда на носителя на правата.
9. Всяка страна може да разполага с процедури, позволяващи бързото унищожаване на фалшифицирани търговски марки и пиратски стоки, изпратени в пощенски или експресни куриерски пратки.
10. Всяка от страните може да реши да не прилага настоящия член за вноса на стоки, предлагани на пазара в трета държава от носителите на правото или с тяхно съгласие. Всяка от страните може също така да изключи от прилагането на настоящия член стоки с нетърговски характер, съдържащи се в личния багаж на пътниците.

11. Митническите органи на страните поддържат редовен диалог и насърчават сътрудничеството със съответните заинтересовани страни и с другите органи, участващи в защитата на правата върху интелектуалната собственост.
12. Страните си сътрудничат по отношение на международната търговия със съмнителни стоки. По-специално страните споделят, доколкото е възможно, информация за търговия със съмнителни стоки, засягаща другата страна.
13. Без да се засягат други форми на сътрудничество, Протоколът относно административната взаимопомощ по митнически въпроси към настоящото споразумение се прилага по отношение на нарушения на законодателството относно правата върху интелектуалната собственост, за съблюдаването на които митническите органи на съответната страна са компетентни в съответствие с настоящия член.

ЧЛЕН 25.63

Съответствие с ГАТТ и Споразумението ТРИПС

При прилагането на гранични мерки за защита на правата върху интелектуалната собственост от страна на нейните митнически органи, независимо дали са обхванати от настоящия подраздел или не, всяка от страните гарантира съгласуваност със задълженията си по ГАТТ от 1994 г. и Споразумението ТРИПС, и по-специално с член V от ГАТТ от 1994 г. и член 41 и част III, раздел 4 от Споразумението ТРИПС.

РАЗДЕЛ Г

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 25.64

Сътрудничество

1. Страните си сътрудничат с оглед подпомагане на изпълнението на ангажиментите и задълженията, поети в съответствие с настоящата глава.
2. Сътрудничеството на страните по въпросите на защитата и прилагането на правата върху интелектуалната собственост може да включва следните дейности, но без да се ограничава само до тях:
 - а) обмен на информация относно правната уредба, свързана с правата върху интелектуалната собственост и съответните правила за защита и прилагане;
 - б) обмен на опит между страните относно напредъка в законодателството;
 - в) обмен на опит между страните относно защитата на правата върху интелектуалната собственост;
 - г) обмен на опит между страните по правоприлагането на централно равнище и на равнището на регионалното и местното управление от митническите органи, полицията, административните и съдебните органи;

- д) координация за предотвратяване на износа на фалшифицирани стоки, включително с трети държави;
 - е) техническа помощ, изграждане на капацитет; обмен и обучение на персонал;
 - ж) закрилата и защитата на правата върху интелектуалната собственост и разпространението на информация в това отношение сред, *inter alia*, деловите кръгове и гражданското общество;
- з) публична осведоменост на потребителите и носителите на права, както и засилване на институционалното сътрудничество, по-специално между техните служби за интелектуална собственост;
- и) активно насърчаване на осведомеността и образоваността на широката общественост относно политиките в областта на правата върху интелектуална собственост;
- й) публично-частно сътрудничество с участието на МСП, включително на събития или събирания, насочени към МСП, по отношение на защитата и прилагането на правата върху интелектуалната собственост и намаляването на нарушенията им; и
- к) изготвяне на ефективни стратегии за идентифициране на аудитории и комуникационни програми за повишаване на осведомеността на потребителите и медиите относно въздействието на нарушенията на правата върху интелектуалната собственост, включително риска за здравето и безопасността и връзката с организираната престъпност.
3. Всяка от страните може да направи публично достъпни продуктите спецификации или тяхното резюме, заедно със звената за контакт за контрол и управление на географските означения на другата страна, които са защитени съгласно раздел Б, подраздел 4.

4. Пряко или чрез подкомитета, посочен в член 25.66, страните поддържат връзка по всички въпроси, отнасящи се до прилагането и функционирането на настоящата глава.

ЧЛЕН 25.65

Доброволни инициативи на заинтересовани страни

Всяка страна се стреми да улесни доброволните инициативи на заинтересованите страни за намаляване на нарушенията на правата върху интелектуалната собственост, включително онлайн и на други пазари, като се концентрира върху конкретни проблеми и търси практически решения, които са реалистични, балансирани, пропорционални и справедливи за всички заинтересовани страни, включително по следните начини:

- а) всяка от страните се стреми да свиква на консенсусна основа заинтересованите страни на своя територия, за да улеснява доброволните инициативи за намиране на решения и разрешаване на разногласия по отношение на закрилата и защитата на правата върху интелектуалната собственост и намаляването на нарушенията;
- б) всяка от страните се стреми да обменя информация с другата страна относно усилията за улесняване на доброволните инициативи на заинтересованите страни на своя територия; и

- в) страните се стремят да насърчават открит диалог и сътрудничество между заинтересованите страни на страните, както и да насърчават заинтересованите страни на страните да намират заедно решения и да разрешават разногласия по отношение на закрилата и съблюдаването на правата върху интелектуалната собственост и намаляването на нарушенията.

ЧЛЕН 25.66

Подкомитет по интелектуалната собственост

Подкомитетът по интелектуалната собственост („Подкомитетът“), създаден съгласно член 33.4, параграф 1, наблюдава и гарантира правилното прилагане и функциониране на настоящата глава и на приложения 25-А, 25-Б и 25-В. Подкомитетът изпълнява и специфични задачи, възложени му в настоящата глава, включително в член 25.40.

ГЛАВА 26

ТЪРГОВИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

РАЗДЕЛ А

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 26.1

Цели

1. Страните припомнят Дневен ред 21 за околната среда и развитието, приет на Конференцията на ООН по околна среда и развитие, проведена в Рио де Жанейро от 3 до 14 юни 1992 г., плана за изпълнение, приет на Срещата на върха на ООН по устойчиво развитие в Йоханесбург през 2002 г., Декларацията на Международната организация на труда („МОТ“) относно социалната справедливост за справедлива глобализация, приета от Международната конференция на труда на нейната 97-ма сесия, проведена в Женева на 10 юни 2008 г. („Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация“), Заключителния документ на Конференцията на ООН относно устойчивото развитие от 2012 г., озаглавен „Бъдещето, което искаме“, и Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие.

2. Страните признават, че устойчивото развитие обхваща икономическото развитие, социалното развитие и опазването на околната среда, като и трите са взаимно свързани и се подсилват взаимно с оглед на благосъстоянието на настоящите и бъдещите поколения.
3. С оглед на изложеното по-горе целта на настоящата глава е да се подобрят търговските и инвестиционните отношения между страните по начин, който допринася за устойчивото развитие, по-специално неговите трудови¹ и екологични измерения, които са от значение за търговията и инвестициите.
4. В настоящата глава се въплъщава подход на сътрудничество, основан на общи ценности и интереси.

ЧЛЕН 26.2

Право на регулиране и равнища на закрила

1. Страните признават правото на всяка страна да определя своите политики и приоритети за устойчиво развитие, по-специално да установява свои собствени равнища на национална защита на труда и околната среда и свои собствени приоритети в областта на труда и околната среда, както и да приема или променя съответно своето законодателство, свързано с труда и околната среда, и политиките.

¹ За целите на настоящата глава понятието „труд“ означава стратегическите цели на МОТ съгласно програмата за достоен труд, формулирана в Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация.

2. Равнищата на защита, законодателството и политиките, посочени в параграф 1, са в съответствие с ангажимента на всяка от страните към многостранните споразумения по околната среда („МСОС“) и многостранните трудови стандарти и споразумения, посочени в настоящата глава, по които тя е страна.
3. Всяка от страните се стреми да гарантира, че нейните екологични и трудови закони, подзаконовни актове и политики осигуряват и насърчават високо равнище на опазване на околната среда и защита на труда, и се стреми да продължи да подобрява своите равнища на опазване на околната среда и защита на труда, предвидени в нейните закони, подзаконовни актове и политики.
4. Никоя от страните не отслабва, нито намалява равнищата на защита, предвидени в нейните екологични или трудови закони и подзаконовни актове, с цел насърчаване на търговията или инвестициите.
5. Никоя от страните не може да се откаже или по друг начин да се отклони, или да предложи да се откаже или по друг начин да се отклони от своите екологични и трудови закони и подзаконовни актове по начин, който отслабва или намалява равнищата на защита, предвидени в тези закони и разпоредби, с цел насърчаване на търговията или инвестициите.
6. Никоя от страните не може чрез постоянно или повтарящо се действие или бездействие да не прилага ефективно своите екологични и трудови закони и подзаконовни актове по начин, който засяга търговията или инвестициите.
7. Всяка от страните запазва правото си да упражнява разумна преценка и да взема *bona fide* решения по отношение на разпределението на ресурсите за правоприлагане в съответствие с приоритетите за прилагането на своите екологични и трудови закони и подзаконовни актове.

8. Някоя от страните не може да прилага своите екологични и трудови закони и подзаконови актове по начин, който би представлявал прикрито ограничение на търговията или инвестициите.

ЧЛЕН 26.3

Търговия и отговорно бизнес поведение и управление на веригите на доставки

1. Страните признават значението на отговорното управление на веригите на доставки чрез отговорно бизнес поведение или практики за корпоративна социална отговорност и ролята на търговията за постигането на тази цел.
2. В съответствие с параграф 1 всяка от страните:
 - а) насърчава отговорно бизнес поведение или корпоративна социална отговорност, като поощрява предприятията да възприемат подходящи практики, които са в съответствие с международно признати принципи, стандарти и насоки, включително секторни насоки за корпоративна надлежна проверка, които са одобрени или се подкрепят от тази страна; и

б) подкрепя разпространението и използването на съответните международни инструменти, които са одобрени или се подкрепят от тази страна, като например Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, Тристранната декларация на МОТ за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика, приета в Женева през ноември 1977 г. („Тристранната декларация на МОТ за принципите относно многонационалните предприятия и социалната политика“), Глобалния договор на ООН и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, одобрени от Съвета по правата на човека в Резолюция 17/4 от 16 юни 2011 г.

3. Страните признават полезността на международните специфични секторни насоки в областите на корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение и насърчават съвместната работа в това отношение. Страните предприемат също така необходимите мерки за насърчаване на придържането към Насоките на ОИСР относно надлежната проверка.

4. Страните признават значението на насърчаването на търговията със стоки, които допринасят за подобряване на социалните условия и екологосъобразните практики, като екологични стоки и услуги, допринасящи за ефективна по отношение на ресурсите икономика с ниски въглеродни емисии, стоки, чието производство не е свързано с обезлесяване, и стоки, които са обект на доброволни схеми и механизми за осигуряване на устойчивост.

5. Страните обменят информация, както и най-добри практики, и когато е целесъобразно, сътрудничат помежду си, на регионално равнище и в рамките на международни форуми, по въпросите, обхванати от настоящия член.

ЧЛЕН 26.4

Научна и техническа информация

1. При определянето или прилагането на мерки, насочени към опазване на околната среда или условията на труд, които могат да повлияят на търговията или инвестициите между страните, всяка от страните взема предвид наличните научни и технически доказателства, за предпочитане от признати технически и научни органи, както и съответните международни стандарти, насоки или препоръки, когато има такива.
2. Ако научните доказателства или информация са недостатъчни или неубедителни и съществува риск от сериозно увреждане на околната среда или риск за здравословните и безопасни условия на труд на нейна територия, дадена страна може да приеме мерки въз основа на принципа на предпазните мерки. Тези мерки подлежат на преразглеждане, ако се появи нова или допълнителна научна информация.
3. Ако мярка, приета в съответствие с параграф 2, оказва въздействие върху търговията или инвестициите между страните, всяка от страните може да поиска от страната, приела мярката, да предостави информация, която да показва, че мярката е в съответствие със собствените ѝ равнища на защита, както и да поиска обсъждане на въпроса в Подкомитета по търговията и устойчивото развитие.
4. Тези мерки не се прилагат по начин, който може да представлява средство за произволна или неоправдана дискриминация или прикрито ограничение на търговията или инвестициите.

ЧЛЕН 26.5

Прозрачност и добри регулаторни практики

Страните признават значението на прилагането на правилата за прозрачност и добри регулаторни практики в съответствие с глави 28 и 29, по-специално правилата, предоставящи възможности на заинтересованите лица да представят становища по отношение на:

- а) мерки, насочени към опазване на околната среда или условията на труд, които могат да засегнат търговията или инвестициите; и
- б) търговски или инвестиционни мерки, които могат да засегнат опазването на околната среда или условията на труд.

ЧЛЕН 26.6

Обществена осведоменост, информация, участие на обществеността и процедурни гаранции

1. Всяка от страните насърчава обществената осведоменост относно своите трудови и екологични законови и подзаконови актове, включително като гарантира, че нейните трудови и екологични законови и подзаконови актове и процедурите за прилагането и спазването им са публично достъпни.

2. Всяка от страните се стреми да отговори на исканията за информация от всяко лице относно това как тази страна прилага настоящата глава.
3. Всяка от страните използва механизмите, посочени в членове 33.5, 33.6 и 33.7, за да търси становища по въпроси, свързани с прилагането на настоящата глава.
4. Всяка от страните осигурява получаването и надлежното разглеждане на съобщенията и мненията под формата на писмени становища от дадено лице от тази страна по въпроси, свързани с прилагането на настоящата глава, в съответствие с нейните вътрешни процедури. Всяка от страните отговаря писмено и своевременно на тези становища. Тя може да уведомява за такива съобщения и становища своята вътрешна консултативна група, сформирана по реда на член 33.6, както и звеното за контакт на другата страна, определено съгласно член 26.19, параграф 6.
5. Всяка от страните, в съответствие със своето законодателство, гарантира, че административните или съдебните процедури са достъпни за лицата с признат законен интерес по конкретен въпрос или за лицата, които твърдят, че тяхното право е било нарушено, за да даде възможност да се предприемат действия срещу нарушения на нейното екологично или трудово законодателство, включително чрез подходящи средства за правна защита срещу нарушения на това законодателство.
6. Всяка от страните гарантира, в съответствие със своето право, че процедурите, посочени в параграф 5, са съобразени с надлежното провеждане на съдебния процес, не са ненужно сложни или скъпи, не налагат неразумни срокове или неоправдани забавяния, предоставят разпореждания за преустановяване на нарушенията, ако е целесъобразно, и са справедливи, безпристрастни и прозрачни.

ЧЛЕН 26.7

Дейности за сътрудничество

1. Страните признават значението на дейностите за сътрудничество по свързаните с търговията аспекти на политиката в областта на околната среда и труда, за да се постигнат целите на настоящото споразумение и да се изпълни настоящата глава.
2. Дейностите за сътрудничество могат да се разработват и изпълняват с участието на международни и регионални организации, както и с трети държави, предприятия, организации на работодатели и работници, образователни и изследователски организации и други неправителствени организации, според случая.
3. Дейностите за сътрудничество се осъществяват по въпроси и теми, договорени от страните за решаване на въпроси от общ интерес.
4. Страните могат да си сътрудничат по въпроси, посочени в настоящата глава, както и, *inter alia*, по:
 - а) трудови и екологични аспекти на търговията и устойчивото развитие в международни форуми, включително по-специално СТО, Политическия форум на високо равнище на ООН за устойчивото развитие, Програмата на ООН за околната среда („UNEP“), МОТ и МСОС;

- б) въздействието на правото и стандартите в областта на околната среда и труда върху търговията и инвестициите;
- в) въздействието на търговското и инвестиционното право върху труда и околната среда; и
- г) свързани с търговията аспекти на:
 - i) инициативи за устойчиво потребление и производство, включително инициативи, насочени към насърчаване на кръговата икономика и екологосъобразния растеж и намаляване на замърсяването; и
 - ii) инициативи за насърчаване на екологичните стоки и услуги, включително чрез премахване на свързаните с тях нетарифни бариери.

5. Приоритетите на дейностите за сътрудничество се определят съвместно от страните въз основа на области от взаимен интерес и наличните ресурси.

6. Страните могат да извършват дейности в областите на сътрудничество, посочени в настоящата глава, лично или чрез всякакви технологични средства, с които разполагат.

РАЗДЕЛ Б

ОКОЛНА СРЕДА И ТЪРГОВИЯ

ЧЛЕН 26.8

Цели

1. Страните се стремят да насърчават взаимно подкрепящи се политики в областта на търговията и околната среда, високо равнище на опазване на околната среда в съответствие с МСОС, по които са страни, и ефективно прилагане на съответните им законови и подзаконовни актове в областта на околната среда, както и да повишават капацитета си за решаване на екологични въпроси, свързани с търговията, включително чрез сътрудничество.
2. Страните признават, че засиленото сътрудничество за защита и опазване на околната среда и устойчивото управление на техните природни ресурси носи ползи, които могат да допринесат за устойчивото развитие, да засилят тяхното управление в областта на околната среда и да допълнят целите на настоящото споразумение.
3. Страните признават значението на взаимно подкрепящите се търговски и екологични политики и практики за подобряване на опазването на околната среда при насърчаване на устойчивото развитие.

ЧЛЕН 26.9

Многостранно управление и многостранни споразумения в областта на околната среда

1. Страните признават значението на Асамблеята на ООН за околната среда на UNEP. Страните признават критичната роля на МСОС за справяне с глобалните, регионалните и вътрешните екологични предизвикателства. Страните също така признават необходимостта от засилване на взаимната подкрепа между политиките в областта на търговията и околната среда. Съответно всяка страна ефективно прилага МСОС и протоколите, по които е страна.
2. Страните признават правото на всяка страна да приема или да запазва в сила мерки за постигане на целите на МСОС, по които е страна.
3. Страните водят диалог и си сътрудничат, когато е целесъобразно, по въпроси от взаимен интерес, свързани с търговията и околната среда, по-специално по отношение на МСОС. Това включва редовен обмен на информация относно инициативите на всяка от страните по отношение на ратификациите на МСОС, включително техните протоколи и изменения.

ЧЛЕН 26.10

Търговия и изменение на климата

1. Страните признават значението на МСОС в областта на изменението на климата, по-специално необходимостта от постигане на целта на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, приета в Ню Йорк на 9 май 1992 г. („РКООНИК“), и предназначението и целите на Парижкото споразумение, за да се отговори на непосредствената заплаха от изменение на климата. Съответно страните признават ролята на търговията в постигането на целта за устойчиво развитие и справянето с изменението на климата, както и значението на индивидуалните и колективните усилия за справяне с въздействието на изменението на климата чрез действия за смекчаване и адаптиране.
2. В съответствие с параграф 1 всяка от страните:
 - а) прилага ефективно РКООНИК и приетото в съответствие с нея Парижко споразумение, включително ангажиментите си по отношение на национално определените приноси;
 - б) насърчава положителния принос на търговията за прехода към ниски емисии на парникови газове и кръгова икономика и за устойчиво на климатичните изменения развитие, включително действия за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптирането към него; и
 - в) улеснява и насърчава търговията и инвестициите в стоки и услуги от особено значение за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, за устойчива възобновяема енергия и за енергийна ефективност, по начин, съвместим с други разпоредби на настоящото споразумение.

3. В съответствие с член 26.7 страните си сътрудничат, ако е целесъобразно, по свързаните с търговията аспекти на изменението на климата, двустранно, регионално и в международни форуми, включително в рамките на РКООНИК, СТО и Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой, сключен в Монреал на 16 септември 1987 г. („Монреалски протокол“). Освен това страните могат да си сътрудничат, ако е целесъобразно, по тези въпроси и в рамките на Международната морска организация.
4. В съответствие с параграф 1 страните си сътрудничат в такива области, като:
- а) обмен на знания и опит относно изпълнението на Парижкото споразумение, както и по инициативи за насърчаване на устойчивостта спрямо изменението на климата, възобновяемата енергия, технологиите с ниски емисии, енергийната ефективност, ценообразуването на въглеродните емисии, устойчивия транспорт, развитието на устойчива и издръжлива спрямо изменението на климата инфраструктура, мониторинга на емисиите и природосъобразните решения; както и проучват възможностите за сътрудничество в области като краткотрайни замърсители на климата и улавяне на въглерод в почвите; и
 - б) обмен на знания и опит по отношение на амбициозното постепенно премахване на озоноразрушаващите вещества и постепенното намаляване на употребата на флуоровъглеродороди съгласно Монреалския протокол чрез мерки за контрол на тяхното производство, потребление и търговия, въвеждане на екологосъобразни алтернативи за тях, актуализиране на стандартите за безопасност и други съответни стандарти и борба с незаконната търговия с вещества, регулирани от Монреалския протокол, когато е целесъобразно.

ЧЛЕН 26.11

Търговия и гори

1. Страните признават значението на устойчивото управление на горите, както и ролята на търговията за постигането на тази цел.
2. В съответствие с параграф 1 всяка от страните:
 - а) прилага мерки за борба с незаконната сеч и свързаната с нея търговия, включително чрез дейности за сътрудничество с трети държави, когато е целесъобразно;
 - б) насърчава опазването и устойчивото управление на горите;
 - в) насърчава търговията и потреблението на дървен материал и продукти от дървен материал, които са законно добити от устойчиво управлявани гори; и
 - г) обменя информация и когато е целесъобразно, си сътрудничи с другата страна относно свързани с търговията инициативи за борба с незаконната сеч, устойчивото управление на горите, обезлесяването и влошаването на състоянието на горите, управлението на горите и за опазването на горското покритие за постигане на максимално положително въздействие и взаимно допълване на съответните свои политики от взаимен интерес.

3. Като признава, че горите и тяхното устойчиво управление имат ключова роля в борбата с последиците от изменението на климата и поддържането на биологичното разнообразие, всяка от страните насърчава инициативи за справяне с обезлесяването, включително чрез вериги на доставки, несвързани с обезлесяване. Освен това страните си сътрудничат, когато е целесъобразно и в съответствие с член 26.7, двустранно, регионално и в рамките на съответните международни форуми, за да сведат до минимум обезлесяването и влошаването на състоянието на горите в световен мащаб.

ЧЛЕН 26.12

Търговия и дива флора и фауна

1. Страните признават, че е важно да се гарантира, че международната търговия с екземпляри от дивата фауна и флора не застрашава тяхното оцеляване, както е посочено в Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, приета във Вашингтон на 3 март 1973 г. (CITES).
2. В съответствие с параграф 1 всяка от страните:
 - а) прилага ефективни мерки за борба с незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна, включително чрез дейности за сътрудничество с трети държави, когато е целесъобразно; и
 - б) насърчава дългосрочното опазване и устойчивото използване на видовете, изброени в приложенията към CITES, включително чрез сътрудничество в съответните органи на CITES за актуализиране на приложенията към CITES и чрез насърчаване на включването на видове, за които се смята, че са изложени на риск поради международна търговия и по други критерии, установени съгласно CITES.

3. В съответствие с член 26.7 страните могат, когато е целесъобразно, да си сътрудничат или да обменят информация двустранно, регионално и в рамките на международни форуми по въпроси от взаимен интерес, свързани с борбата с незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна, включително чрез повишаване на осведомеността, с цел да се намали търсенето на незаконни продукти от дивата природа, и инициативи за засилване на сътрудничеството при обмена на информация и правоприлагането.

ЧЛЕН 26.13

Търговия и биологично разнообразие

1. Страните признават значението на опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие, както и ролята на търговията за постигането на тези цели в съответствие с Конвенцията за биологичното разнообразие, приета в Рио де Жанейро на 5 юни 1992 г. („КБР“) и други значими МСОС, по които те са страни, и решенията, приети въз основа на тях.

2. В съответствие с параграф 1 всяка от страните предприема мерки за опазване на биологичното разнообразие, когато то е подложено на натиск, свързан с търговията и инвестициите, включително чрез обмен на информация и опит, както и мерки за предотвратяване на разпространението на инвазивни чуждестранни видове, като признава, че движението на наземни и водни инвазивни чуждестранни видове през границите по свързани с търговията пътища може да окаже неблагоприятно въздействие върху околната среда, икономическите дейности и развитието, както и върху човешкото здраве.

3. Страните признават значението на зачитането, опазването и поддържането знанията и практиките на коренното население и местните общности, възплащаващи традиционен начин на живот, които допринасят за опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие, както и ролята на търговията в подкрепа на това.
4. Страните признават значението на улесняването на достъпа до генетични ресурси и насърчаването на справедливото и равномерно споделяне на ползите, произтичащи от използването на генетични ресурси, в съответствие с вътрешните мерки и международните задължения на всяка от страните.
5. Страните също така признават, че при разработването и прилагането на мерки, свързани с опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие, е важно участието на обществеността и консултациите с нея, съгласно съответните закони или политики на страните.
6. В съответствие с член 26.7 страните могат, когато е уместно, да насърчават, да си сътрудничат или да обменят информация двустранно, регионално и в рамките на международни форуми относно свързаните с търговията аспекти на политиките и мерките за биологичното разнообразие от взаимен интерес, като например:
 - а) инициативи и добри практики, свързани с търговията с продукти, базирани на природни ресурси, получени чрез устойчиво използване на биологичните ресурси и допринасящи за опазването на биологичното разнообразие;
 - б) опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие и защитата, възстановяването и оценката на екосистемите и техните услуги и свързаните с тях икономически инструменти; и
 - в) достъпа до генетични ресурси и справедливото и равномерно разпределение на ползите, произтичащи от тяхното използване.

ЧЛЕН 26.14

Търговия и устойчиво управление на рибарството и аквакултурите

1. Страните признават значението на опазването и устойчивото управление на живите водни ресурси и морските екосистеми, както и ролята на търговията за постигането на тези цели.
2. При разработването и прилагането на мерки за опазване и управление страните вземат предвид социалните, търговските, екологичните проблеми и проблемите, свързани с развитието, както и значението на непромишления или дребномащабния риболов, за прехраната на местните рибарски общности.
3. Страните признават, че незаконният, недеклаиран и нерегулиран („ННН“) риболов¹ може да има значително отрицателно въздействие върху рибните запаси, устойчивостта на търговията с рибни продукти, развитието и околната среда, и потвърждават необходимостта от действия за справяне с проблемите на прекомерния риболов и неустойчивото използване на рибните ресурси.

¹ Терминът „незаконен, недеклаиран и нерегулиран риболов“ трябва да се разбира като имащ същото значение, както е посочено в параграф 3 от Международния план за действие за предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклаиран и нерегулиран риболов на Организацията на ООН за прехрана и земеделие, приет в Рим, 2001 г. („План за действие за ННН риболов от 2001 г.“).

4. В съответствие с параграфи 1—3 всяка от страните:
- а) прилага и действа в съответствие с принципите на Конвенцията на ООН по морско право, приета в Монтего Бей на 10 декември 1982 г., Споразумението на ООН относно прилагането на разпоредбите на Конвенцията на ООН по морско право от 10 декември 1982 г., свързани с опазването и управлението на трансгранично преминаващите и далекомигриращите рибни запаси, прието в Ню Йорк на 4 август 1995 г., Организацията на ООН по прехрана и земеделие („ФАО“), Споразумението за насърчаване на спазването на международните мерки за опазване и управление от риболовни кораби в открито море, прието в Рим на 24 ноември 1993 г., Кодекса за поведение за отговорен риболов на ФАО, приет с Резолюция 4/95 от 31 октомври 1995 г., и Споразумението на ФАО за мерките на пристанищната държава с цел предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов, прието в Рим на 22 ноември 2009 г.;
 - б) участва в инициативата на ФАО относно глобалния списък на риболовните кораби, корабите за хладилен транспорт и снабдителните кораби;

- в) се стреми да приведе в действие система за управление на рибарството, базирана на най-добрите налични научни доказателства и на международно признати най-добри практики за управление и опазване на рибарството, както е отразено в съответните разпоредби на международните инструменти, насочени към осигуряване на устойчиво използване и опазване на морските видове¹, и предназначена, *inter alia*, да:
- i) предотвратява прекомерния улов и свръхкапацитета;
 - ii) намалява прилова на нецелеви видове;
 - iii) насърчава възстановяването на подложените на прекомерен улов запаси; и
 - iv) насърчава управлението на рибарството с екосистемен подход, включително чрез сътрудничество между страните;
- г) в подкрепа на усилията за борба с ННН риболовни практики и за възпиране на търговията с продукти от видове, добити чрез тези практики:
- i) прилага ефективни мерки за борба с ННН риболов;

¹ Тези инструменти включват, наред с другото, когато са приложими, Споразумението на ООН относно прилагането на разпоредбите на Конвенцията на ООН по морско право от декември 1982 г., свързани с опазването и управлението на трансгранично преминаващите и далекомигриращите рибни запаси, Кодекса за поведение за отговорен риболов на ФАО, Споразумението на ФАО за насърчаване на спазването на международните мерки за опазване и управление от риболовни кораби в открито море, плана за действие за ННН риболов от 2001 г., Споразумението на ФАО за мерките на пристанищната държава с цел предотвратяване, възпиране и премахване на незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов.

- ii) осигурява използването на системи за мониторинг, контрол, наблюдение, съответствие и правоприлагане, за да:
 - А) предотвратява и възпира, в съответствие с международните си задължения и законодателството си, кораби, които плават под неин флаг, и нейни физически лица от участие в ННН риболовни дейности; и
 - Б) обръща внимание на претоварването на риба или рибни продукти в морето с цел възпиране и избягване на ННН риболовни дейности;
 - iii) прилага мерки на пристанищната държава; и
 - iv) прилага мерки за предотвратяване на навлизането на ННН риболов и рибни продукти във веригите на доставки на всяка страна и сътрудничи по отношение на тази цел, включително чрез улесняване на обмена на информация;
- д) участва конструктивно в работата на регионалните организации за управление на рибарството (наричани по-долу „РОУР“), в които е членка, наблюдателка или сътрудничаща страна, която не е договаряща страна, с цел постигане на добро управление на рибарството и устойчиво рибарство, например чрез насърчаване на научните изследвания и приемането на мерки за опазване въз основа на най-добрите налични научни данни, укрепване на механизмите за спазване, извършване на периодични прегледи на изпълнението и приемане на мерки за ефективен контрол, наблюдение и прилагане на мерките за управление на РОУР, и когато е уместно — приемане и прилагане на схеми за документиране или сертифициране на улова и мерки на пристанищната държава;

е) стреми се да действа последователно със съответните мерки за опазване и управление, приети от РОУР, в които не е членка, за да не подкопава тези мерки, и се стреми да не подкопава схемите за документиране на улова или търговията, управлявани от РОУР, или на споразумения, на които не е членка; и

ж) насърчава развитието на устойчиви и отговорни аквакултури, като взема предвид своите икономически, социални, културни и екологични аспекти, с оглед изпълнение на целите и принципите, съдържащи се в Кодекса за поведение за отговорно рибарство на ФАО.

5. Страните си сътрудничат, по целесъобразност и в съответствие с член 26.7, двустранно и в рамките на РОУР, с цел насърчаване на устойчиви риболовни практики и търговия с рибни продукти от устойчиво управлявано рибарство. Освен това страните могат да си сътрудничат за обмен на знания и добри практики в подкрепа на прилагането на настоящия член.

РАЗДЕЛ В

ТРУД И ТЪРГОВИЯ

ЧЛЕН 26.15

Цели

1. Страните признават, че търговията и инвестициите предоставят възможности за създаване на работни места и достоен труд, включително за млади хора, с ред и условия на заетост, които са в съответствие с принципите, заложи в Декларацията на МОТ относно основните принципи и права при работа, приета от Международната конференция на труда в Женева на 18 юни 1998 г., изменена през 2022 г. („Декларацията на МОТ относно основните принципи и права при работа“), и Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация от 2008 г., изменена през 2022 г.
2. Страните се стремят да гарантират високо равнище на защита на труда в съответствие с международните трудови стандарти, към които се придържат, и да насърчават взаимно подкрепящи се търговски и трудови политики с оглед подобряване на условията на труд и качеството на трудовия живот на работниците. Те ще се стремят да подобрят развитието и управлението на човешкия капитал за повишена пригодност за заетост, високи постижения в стопанската дейност и по-висока производителност в полза както на работниците, така и на предприятието. Съответно страните се стремят да предоставят възможности на младите хора да развият необходимите умения за успешен достъп и оставане на пазара на труда.

3. Страните имат за цел да си сътрудничат по свързани с търговията трудови въпроси от взаимен интерес, за да укрепят по-широките отношения между страните.

ЧЛЕН 26.16

Многостранни трудови стандарти и споразумения

1. Страните потвърждават ангажимента си да насърчават развитието на международната търговия по начин, който да допринася за достойния труд за всички, по-специално за жените, младите хора и хората с увреждания, в съответствие със съответните си задължения в рамките на МОТ, включително тези, посочени в Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа, изменена през 2022 г., и Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация, изменена през 2022 г.

2. Като припомнят изменената през 2022 г. Декларация на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация, страните отбелязват, че не е позволено позоваване на нарушаването на основните принципи и права при работа, нито използването им по друг начин като легитимно сравнително предимство, както и че трудовите стандарти не следва да се използват за протекционистки търговски цели.

3. Всяка от страните прилага ефективно конвенциите на МОТ, ратифицирани съответно от Чили и държавите членки.

4. Съгласно устава на МОТ, приет като част XIII от Договора от Версай, подписан на 28 юни 1919 г., и Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа, изменена през 2022 г., всяка от страните зачита, насърчава и прилага ефективно международно признатите основни трудови стандарти, определени в основните конвенции на МОТ, както следва:

- а) свободата на сдружаване и ефективното признаване на правото на колективно трудово договаряне;
- б) премахването на всички форми на принудителен или задължителен труд;
- в) ефективното премахване на детския труд, включително забраната на най-тежките форми на детски труд;
- г) премахването на дискриминацията в областта на заетостта и професиите; и
- д) осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд.

5. Страните редовно обменят информация относно постигнатия от тях съответен напредък по отношение на ратификацията на конвенциите или протоколите на МОТ, които МОТ окачествява като актуални и по които те все още не са страни.

6. Всяка от страните популяризира Програмата на МОТ за достоен труд, както е посочена в Декларацията на МОТ относно социалната справедливост за справедлива глобализация, изменена през 2022 г., по-специално по отношение на:

- а) достойните условия на труд за всички по отношение, *inter alia*, на заплатите и възнагражденията, работното време, другите условия на труд и социалната закрила; и
- б) социалния диалог по трудови въпроси между работниците и работодателите и техните съответни организации, както и със съответните държавни органи.

7. В съответствие със своите ангажменти в рамките на МОТ всяка от страните:

- а) приема и прилага мерки и политики по отношение на безопасността и здравето при работа; и
- б) поддържа система за инспекция на труда в съответствие със съответните стандарти на МОТ за инспекция на труда.

ЧЛЕН 26.17

Принудителен или задължителен труд

1. Припомняйки, че премахването на принудителния труд е сред целите на Програмата до 2030 г., страните подчертават значението на ратифицирането и ефективното прилагане на Протокола от 2014 г. към Конвенцията за принудителния труд от 1930 г., приет в Женева на 11 юни 2014 г.

2. Страните признават целта за премахване на всички форми на принудителен или задължителен труд, включително принудителния или задължителния детски труд.
3. В резултат на това страните определят възможности за сътрудничество, споделяне на информация, опит и добри практики, свързани с премахването на всички форми на принудителен или задължителен труд.

ЧЛЕН 26.18

Сътрудничество в областта на търговията и инвестициите

В съответствие с член 26.7 страните се консултират и си сътрудничат, когато е целесъобразно, двустранно и в контекста на МОТ, по свързани с търговията трудови въпроси от взаимен интерес, включително, но не само, относно:

- а) създаването на работни места и насърчаването на продуктивна, висококачествена заетост, включително политики за създаване на растеж, съпроводен със създаване на работни места, и насърчаването на устойчиви предприятия и предприемачество;
- б) насърчаването на подобряването на производителността на предприятията и на труда, особено по отношение на малките и средните предприятия;

- в) развитието на човешкия капитал, достъпа до пазара на труда и повишаването на пригодността за заетост, по-специално на младите хора, включително чрез учене през целия живот и професионално обучение, непрекъснато образование, обучение, както и развитието и повишаването на уменията, включително в нововъзникващите и екологичните отрасли;
- г) баланса между професионалния и личния живот и иновативните практики на работното място за повишаване на благосъстоянието на работниците;
- д) насърчаването на осведомеността относно Програмата на МОТ за достоен труд, включително относно взаимовръзките между търговията и пълната и продуктивна заетост, адаптирането на пазара на труда, основните трудови стандарти, достойните условия на труд в световните вериги на доставки, социалната закрила и социалното приобщаване, социалния диалог и равенството между половете;
- е) насърчаване на качествени и достойни работни места чрез търговията, включително безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки;
- ж) здравословни и безопасни условия на труд и инспекция на труда, например подобряване на механизмите за привеждане в съответствие и прилагане;
- з) справяне с предизвикателствата и възможностите на многообразната работна сила от различни поколения, включително чрез:
 - и) насърчаване на равенството и премахване на дискриминацията в областта на заетостта и професиите; и

- ii) защита на уязвимите работници;
- и) подобряване на трудовите отношения, например най-добри практики при алтернативно разрешаване на спорове и тристранни консултации;
- й) прилагане на основните, приоритетните и други актуални конвенции на МОТ, Тристранната декларация на МОТ относно принципите за многонационалните предприятия и социалната политика, както и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека; и
- к) статистическите данни за труда.

РАЗДЕЛ Г

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДОГОВОРЕНОСТИ

ЧЛЕН 26.19

Подкомитет по търговията и устойчивото развитие и звена за контакт

1. Подкомитетът по търговията и устойчивото развитие („подкомитетът“), създаден съгласно член 33.4, параграф 1, се състои, за Чили, от длъжностни лица от институциите, отговарящи за въпросите, свързани с търговията, труда, околната среда и половете.

2. Подкомитетът провежда специални заседания съответно по въпросите на околната среда и труда¹, както и по междусекторни въпроси, свързани с търговията и устойчивото развитие.

3. Функциите на подкомитета включват:

- а) да улеснява, да наблюдава и да прави преглед на прилагането на настоящата глава;
- б) да определя, организира, контролира и оценява дейностите по сътрудничеството, определени в настоящата глава, включително обмена на информация и опит в области от взаимен интерес;
- в) да докладва и да прави препоръки на Комитета по търговията по всеки въпрос, свързан с настоящата глава, включително по отношение на теми за обсъждане с механизмите на гражданското общество, посочени в член 33.5;
- г) да изпълнява задачите, посочени в членове 26.21 и 26.22;
- д) да координира работата си с другите подкомитети, създадени съгласно настоящото споразумение, когато е целесъобразно, включително по отношение на усилията за включване в работата им на въпроси, съображения и дейности, свързани с половете, както е посочено в член 27.4, параграф 8; и
- е) да изпълнява всички други функции, за които страните може да се споразумеят.

¹ Въпросите, свързани с околната среда и труда, могат да се обсъждат в единични или в последователни сесии.

4. Подкомитетът може по взаимно съгласие да провежда консултации или да търси съвет от съответните заинтересовани страни или експерти по въпроси, свързани с изпълнението на настоящата глава.

5. Подкомитетът изготвя с консенсус доклад за всяко заседание и го публикува след заседанието.

6. Всяка от страните определя звено за контакт в рамките на своята администрация, за да улесни комуникацията и координацията между страните по всеки въпрос, свързан с прилагането на настоящата глава. За Чили конкретните звена за контакт по въпросите на труда, околната среда и половете са в рамките на Подсекретариата по международните икономически отношения към Министерството на външните работи или негов приемник. Всяка от страните незабавно уведомява другата страна за своите звена за контакт и предоставя техните данни за контакт.

7. Звената за контакт:

- а) улесняват редовната комуникация и координация между страните;
- б) независимо от член 33.3, параграф 2, подпомагат Подкомитета, включително при определянето на дневния ред и провеждането на всички други необходими приготовления за заседанията на Подкомитета;
- в) комуникират със съответното гражданско общество, ако е целесъобразно; и
- г) работят заедно, включително с други подходящи органи в своите администрации, за разработване и осъществяване на дейности за сътрудничество.

ЧЛЕН 26.20

Уреждане на спорове

1. Страните полагат всички възможни усилия чрез диалог, обмен на информация и сътрудничество за разрешаване на всякакви разногласия помежду им относно тълкуването или прилагането на настоящата глава.
2. В случай на разногласие между страните относно тълкуването или прилагането на настоящата глава страните прибегват единствено до посочените в членове 26.21 и 26.22. процедури за уреждане на спорове.

ЧЛЕН 26.21

Консултации

1. Една от страните („отправилата искането страна“) може по всяко време да поиска консултации с другата страна („отговарящата страна“) по отношение на всеки въпрос, възникнал във връзка с тълкуването или прилагането на настоящата глава, като изпрати писмено искане до звеното за контакт на отговарящата страна. В искането се посочват причините за искането на консултации, включително достатъчно конкретно описание на спорния въпрос, и разпоредбите от настоящата глава, които се смятат за приложими.

2. Освен ако не е договорено друго с отправилата искането страна, отговарящата страна отговаря писмено не по-късно от 10 дни след датата на получаване на искането.
3. Страните започват консултации не по-късно от 30 дни след датата на получаване на искането от отговарящата страна, освен ако страните не се споразумеят за друго.
4. Консултациите могат да се провеждат присъствено или с помощта на достъпни за страните технологични средства. Ако консултациите се провеждат присъствено, това става на територията на отговарящата страна, освен ако страните не се споразумеят за друго.
5. По време на консултациите страните:
 - а) предоставят достатъчно информация с цел пълното разглеждане на въпроса; и
 - б) третираат поверително всяка информация, обменена в хода на консултациите.
6. Страните започват консултации с цел да се постигне взаимно удовлетворяващо решение на въпроса, като вземат предвид възможностите за сътрудничество, свързани с него. По отношение на въпроси, свързани с многостранните споразумения, посочени в настоящата глава, страните разглеждат информацията от МОТ или от съответните органи, създадени съгласно тези споразумения. Когато е уместно, страните могат да се споразумеят да поискат съвет от тези организации или органи, или от всеки друг експерт или орган, който смятат за подходящ да им помогне в консултациите.

7. Ако страните не могат да разрешат въпроса в срок от 60 дни от изпращането на писменото искане за консултации съгласно параграф 1, всяка от страните може, като изпрати писмено искане до звеното за контакт на другата страна, да поиска да бъде свикан подкомитетът, за да разгледа въпроса. Подкомитетът се свиква незабавно и се стреми да договори решение на въпроса.

8. Всяка от страните или подкомитетът, свикан съгласно параграф 7, може, ако е целесъобразно, да поиска становищата на вътрешните консултативни групи, посочени в член 33.6, или друг експертен съвет.

9. Ако страните могат да разрешат въпроса, те документират резултата, включително, ако е целесъобразно, договорените конкретни стъпки и срокове. Страните оповестяват публично резултатите, освен ако не се споразумеят за друго.

ЧЛЕН 26.22

Експертна група

1. Ако страните не успеят да разрешат въпроса в срок от 60 дни от изпращането на писмено искане за свикване на Подкомитета, както е посочено в член 26.21, параграф 7, или ако не е направено такова искане, в срок от 120 дни от изпращането на писмено искане за консултации съгласно член 26.21, параграф 1, отправящата искане страна може да поиска създаването на експертна група, която да разгледа въпроса. Всяко такова искане се отправя в писмена форма до звеното за контакт на отговарящата страна. В искането се посочват причините, поради които се иска сформирането на експертна група, включително достатъчно конкретно описание на спорния въпрос, и се обяснява защо въпросът представлява нарушение на специални разпоредби на настоящата глава.
 2. Освен ако в настоящия член не е предвидено друго, членове 31.6, 31.10, 31.13, член 31.14, параграф 1, членове 31.15, 31.19, член 31.20, параграф 2, членове 31.21, 31.22, 31.24, 31.32, 31.33, 31.34, 31.35, както и Процедурния правилник в приложение 31-А и Кодексът за поведение в приложение 31-Б се прилагат *mutatis mutandis*.
 3. На първото си заседание Подкомитетът препоръчва на Комитета по търговията да определи най-малко 15 лица, които желаят и могат да участват в експертната група. Въз основа на тази препоръка Комитетът по търговията съставя списък от такива лица не по-късно от една година след влизането в сила на настоящото споразумение. Списъкът включва три подписа:
- а) един подписък от лица, съставен въз основа на предложения от Европейския съюз;

- б) един подписък от лица, съставен въз основа на предложения от Чили; и
 - в) един подписък от физически лица, които не са граждани на нито една от страните и които изпълняват функциите на председател на експертната група.
4. Всеки подписък съдържа най-малко пет лица. Комитетът по търговията следи за актуализирането на списъка и за поддържането на този минимален брой лица.
5. Посочените в параграф 3 лица притежават специализирани познания или експертен опит в областта на трудовото или екологичното право, по отношение на въпросите, разгледани в настоящата глава, или в областта на уреждането на спорове, възникващи в рамките на международни споразумения. Тези лица са независими, изпълняват функциите си в качеството си на частни лица и не приемат инструкции от нито една организация или правителство по отношение на въпроси във връзка с разногласието, нито са свързани с правителството на която и да е от страните, и спазват Кодекса за поведение в приложение 31-Б.
6. Когато експертната група е съставена съгласно процедурите, посочени в член 31.6, параграфи 3, 4 и 6, експертите се избират от съответните подписъци, посочени в параграф 3 от настоящия член.

7. Освен ако страните не се споразумеят за друго в срок от пет дни от датата на сформирание на експертната група, нейният мандат се състои в следното:

„да разгледа, с оглед на съответните разпоредби на глава 26 от Временното споразумение за търговия между Европейския съюз, от една страна, и Република Чили, от друга страна, въпроса, повдигнат в искането за сформирането на експертната група, и да изготви доклад, в съответствие с член 26.23 от посоченото споразумение, със своите констатации и препоръки за разрешаване на въпроса“.

8. По отношение на въпроси, свързани с многостранните споразумения, посочени в настоящата глава, експертната група следва да потърси информация от МОТ или от съответните органи, създадени съгласно тези споразумения, включително всякакви относими налични тълкувателни насоки, констатации или решения, приети от МОТ и от тези органи. Всяка такава информация се предоставя на двете страни за коментари.

9. Експертната група тълкува разпоредбите на настоящата глава в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право, включително правилата, установени във Виенската конвенция за правото на договорите.

10. Експертната група изготвя за страните междинен доклад и окончателен доклад, в които се посочват констатациите по фактите, приложимостта на съответните разпоредби и обосновката на констатациите, заключенията и препоръките, които тя прави.

11. Експертната група представя на страните междинния доклад в срок от 100 дни след датата на сформирването си. Когато експертната група прецени, че този срок не може да бъде спазен, председателят на експертната група уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която експертната група планира да представи своя междинен доклад. Всеки срок, посочен в настоящия параграф, може да бъде удължен по взаимно съгласие на страните.

12. Дадена страна може да изпрати на експертната група мотивирано искане за преразглеждане на определени аспекти на междинния доклад в срок от 25 дни след изпращането му. Всяка от страните може да коментира искането на другата страна в срок от 15 дни от получаване на искането.

13. След като разгледа искането и коментарите, експертната група изготвя окончателния доклад. Ако в срока по параграф 11 не постъпи искане за преразглеждане на конкретни аспекти от междинния доклад, междинният доклад става окончателният доклад на експертната група.

14. Експертната група представя окончателния си доклад на страните в срок от 175 дни от датата на сформирването си. Когато експертната група прецени, че този срок не може да бъде спазен, председателят на експертната група уведомява писмено страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която експертната група планира да представи своя окончателен доклад. Всеки срок, посочен в настоящия параграф, може да бъде удължен по взаимно съгласие на страните.

15. Окончателният доклад включва обсъждане на всяко писмено искане от страните относно междинния доклад и ясна позиция по коментарите на страните.

16. Страните правят публично достояние окончателния доклад на експертната група в срок от 15 дни от представянето му от експертната група.

17. Ако експертната група установи в окончателния си доклад, че дадена страна не е изпълнила задълженията си по настоящата глава, страните обсъждат подходящите мерки, които да бъдат предприети, като вземат предвид доклада и препоръките на експертната група. Отговарящата страна информира своята вътрешна консултативна група, посочена в член 33.6, и другата страна за решенията си относно всички действия или мерки, които трябва да бъдат приложени, не по-късно от три месеца след публичното оповестяване на доклада.

18. Подкомитетът наблюдава последващите действия във връзка с окончателния доклад и препоръките на експертната група. Вътрешните консултативни групи, посочени в член 33.6, могат да представят на Подкомитета бележки в това отношение.

ЧЛЕН 26.23

Преглед

1. За да се постигнат по-добре целите на настоящата глава, страните обсъждат чрез заседанията на подкомитета нейното ефективно прилагане, като вземат предвид, *inter alia*, основните развития на политиката във всяка от страните и развитията в международните споразумения.

2. С оглед на резултатите от тези дискусии всяка от страните може да поиска преглед на настоящата глава по всяко време след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. За тази цел Подкомитетът може да препоръча на страните изменения на съответните разпоредби на настоящата глава в съответствие с процедурата за изменение, установена в член 33.9, параграф 1.

ГЛАВА 27

ТЪРГОВИЯ И РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ

ЧЛЕН 27.1

Контекст и цели

1. Страните подчертават значението на включването на перспективата за равенство между половете в насърчаването на приобщаващ икономически растеж и на ключовата роля, която политиките, съобразени с равенството между половете, могат да играят в това отношение. Това включва премахване на пречките пред участието на жените в икономиката и международната търговия, включително подобряване на еднаквите възможности за достъп до работни функции и сектори за мъжете и жените на пазара на труда.
2. Страните признават, че международната търговия и инвестициите са двигатели на икономическия растеж, както и важния принос на жените за икономическия растеж чрез участието им в икономическата дейност, включително в стопанската дейност и международната търговия.

3. Страните признават, че участието на жените в международната търговия може да допринесе за подобряване на тяхното икономическо овластяване и икономическа независимост. Освен това достъпът на жените до икономически ресурси и притежаването на такива ресурси от тяхна страна допринасят за постигането на устойчив и приобщаващ икономически растеж, просперитет, конкурентоспособност и благосъстояние на обществото. Съответно страните подчертават намерението си да прилагат настоящото споразумение по начин, който утвърждава и укрепва равенството между жените и мъжете.
4. Страните припомнят Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие и целите, отнасящи се до търговията и равенството между половете, по-специално цел 5: постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета.
5. Страните припомнят целите на Съвместната декларация относно търговията и икономическото овластяване на жените, приета по повод на министерската конференция на СТО в Буенос Айрес през декември 2017 г.
6. Страните припомнят ангажиментите си за интегриране на принципа на равенство между половете и овластяването на жените и момичетата, както и за зачитане на демократичните принципи и правата на човека и основните свободи, както е посочено във Всеобщата декларация за правата на човека, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1948 г., и в други съответни международни инструменти за правата на човека, свързани с равенството между половете, по които са страни.

7. Страните потвърждават отново своите ангажименти по Пекинската декларация и платформа за действие, приети на Четвъртата световна конференция за жените, проведена в Пекин от 4 до 15 септември 1995 г., като отбелязват по-специално целите и разпоредбите, свързани с равния достъп на жените до ресурси, заетост, пазари и търговия.
8. Страните потвърждават отново значението на приобщаващите търговски политики, които допринасят за насърчаването на равни права, третиране и възможности между мъжете и жените, както и за премахването на всички форми на дискриминация по отношение на жените.
9. Страните подчертават ролята на частния сектор за утвърждаване на равенството между половете чрез прилагане на политики за недискриминация и многообразие в своите корпоративни операции в съответствие с международните насоки и стандарти, одобрени или подкрепени от страните.
10. Страните се стремят:
- а) да подобрят своите търговски отношения, сътрудничество и диалог по начини, които допринасят за създаване на равни възможности и равно третиране на жените и мъжете като работници, производители, търговци или потребители, в съответствие с международните си ангажименти.
 - б) да улесняват сътрудничеството и диалога с цел подобряване на капацитета, условията и достъпа на жените до възможности, създадени от търговията.
 - в) допълнително да подобрят капацитета си за справяне със свързаните с търговията въпроси относно половете, включително чрез обмен на информация и най-добри практики.

ЧЛЕН 27.2

Многостранни споразумения

1. Всяка от страните потвърждава отново своя ангажимент ефективно да изпълнява задълженията си по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, приета от Общото събрание на ООН на 18 декември 1979 г., като отбелязва по-специално разпоредбите, свързани с премахването на дискриминацията по отношение на жените в икономическия живот и в областта на заетостта.

2. Страните припомнят своите съответни задължения по член 26.16 от настоящото споразумение по отношение на конвенциите на МОТ, свързани с равенството между половете и премахването на дискриминацията по отношение на заетостта и професиите, ратифицирани от държавите членки и Чили.

3. Всяка от страните потвърждава отново ангажимента си да изпълнява ефективно задълженията си по другите многостранни споразумения, по които тя е страна и които се отнасят до равенството между половете или правата на жените.

ЧЛЕН 27.3

Общи разпоредби

1. Страните признават правото на всяка страна да определя свой собствен обхват и гаранции за равни възможности на мъжете и жените и да приема или да променя съответно своите закони и политики в съответствие с ангажиментите си по международните споразумения, посочени в член 27.2.

2. Всяка от страните полага усилия да гарантира, че съответните ѝ закони и политики предвиждат и насърчават равни права, третиране и възможности между мъжете и жените, в съответствие с поетите от нея международни ангажменти. Всяка от страните полага усилия за подобряване на тези закони и политики.
3. Всяка от страните полага усилия да събира дезагрегирани по пол данни относно търговията и половете, с оглед по-доброто разбиране на различните въздействия на инструментите на търговската политика върху жените и мъжете в техните роли на работници, производители, търговци или потребители.
4. Всяка от страните насърчава на своята територия обществената осведоменост относно нейните закони и политики, свързани с равенството между половете, включително тяхното въздействие и значение за приобщаващия икономически растеж и за търговската политика.
5. Всяка от страните, когато е целесъобразно, взема предвид целта за равенство между мъжете и жените при формулирането, прилагането и преразглеждането на мерки в областите, обхванати от настоящото споразумение.
6. Всяка от страните насърчава търговията и инвестициите чрез насърчаване на равните възможности и участието на жените и мъжете в икономиката и международната търговия. Това включва, *inter alia*, мерки, насочени към: постепенно премахване на всички видове дискриминация, основана на пола; насърчаване на принципа на равно заплащане за труд с равна стойност, за да се преодолее разликата в заплащането на жените и мъжете и да се улесни недискриминирането на жените в областта на заетостта и упражняването на професия, включително поради бременност и майчинство.

7. Нито една от страните не отслабва или намалява защитата, предоставена съгласно нейните съответни закони, насочени към осигуряване на равенство между половете или равни възможности за жените и мъжете, с цел насърчаване на търговията или инвестициите.

8. Нито една от страните не може да се откаже или по друг начин да се отклони, или да предложи да се откаже или по друг начин да се отклони от своите закони, насочени към осигуряване на равенство между половете или равни възможности за жените и мъжете, по начин, който отслабва или намалява защитата, предоставена съгласно тези закони, с цел насърчаване на търговията или инвестициите.

9. Нито една от страните не може да не прилага ефективно, чрез постоянни или повтарящи се действия или бездействия, защитата, предоставена съгласно нейните закони, насочени към осигуряване на равенство между половете или равни възможности за жените и мъжете, по начин, засягащ търговията или инвестициите.

ЧЛЕН 27.4

Дейности за сътрудничество

1. Страните признават ползите от споделянето на своя опит в изготвянето, прилагането, наблюдението и укрепването на свързаните с търговията аспекти на мерките за равенство между половете.

2. В съответствие с параграф 1 страните осъществяват дейности за сътрудничество, предназначени да подобрят капацитета и условията за жените, включително работнички, представителки на бизнес средите и жените предприемачи, с цел да се осигури достъп и пълно възползване от възможностите, създадени от настоящото споразумение.

3. Дейностите за сътрудничество ще бъдат осъществявани по въпроси и теми, определени от страните.

4. Дейностите за сътрудничество могат да бъдат разработени и осъществявани с участието на ООН, СТО, МОТ, ОИСР и други международни организации, както и с трети държави, предприятия, организации на работодателите и работниците, образователни и изследователски организации и други неправителствени организации, според случая.

5. Областите на сътрудничество може да включват споделяне на опит и най-добри практики, свързани с политики и програми за насърчаване на по-голямото участие на жените в международната търговия, както и свързани с търговията аспекти на:

- а) насърчаването на финансовото приобщаване и образование на жените, както и достъпа до финансиране и финансова помощ;
- б) напредъка на лидерството на жените и развитието на женските мрежи;
- в) утвърждаването на пълноценното участие на жените в икономиката чрез насърчаване на тяхното участие, лидерство и образование, по-специално в области, в които те са недостатъчно представени, като наука, технологии, инженерство, математика (STEM), както и иновации и бизнес;
- г) утвърждаването на равенството между половете в предприятията;

- д) участието на жените на позиции за вземане на решения в публичния и частния сектор;
- е) публичните и частните инициативи, насочени към насърчаване на женското предприемачество, включително интегрирането на жените в официалния сектор на икономиката, повишаване на конкурентоспособността на ръководените от жени предприятия, което ще им даде възможност да участват и да се конкурират в местни, регионални и глобални вериги за създаване на стойност, както и дейностите за насърчаване на интернационализацията на малките и средните предприятия, ръководени от жени;
- ж) политики и програми за подобряване на цифровите умения на жените и достъпа до онлайн бизнес инструменти и платформи за електронна търговия;
- з) насърчаването на политики и програми за грижи, както и мерки за балансиране на професионалния и личния живот с оглед на пола;
- и) изследването на връзката между нарасналото участие на жените в международната търговия и намаляването на разликата в заплащането на жените и мъжете;
- й) разработването на основан на пола анализ на търговските политики, включително изготвяне, изпълнение и наблюдение на тяхното въздействие;
- к) събирането на данни, дезагрегирани по пол, използването на показатели, методологии за наблюдение и оценка, както и анализа на статистиката, свързана с търговията, от гледна точка на пола;

- л) изследването на връзките между участието на жените в международната търговия и области като достойния труд, професионалната сегрегация и условията на труд на жените, включително безопасността и здравето на работното място на бременните и наскоро родилите работнички, в съответствие с член 26.18, буква е);
 - м) политиките и програмите за предотвратяване, смекчаване и реагиране на диференцираното икономическо въздействие, което кризите и извънредните ситуации имат върху жените и мъжете; и
 - н) други въпроси, договорени от страните.
6. Приоритетите на дейностите за сътрудничество се определят съвместно от страните въз основа на области от взаимен интерес и наличните ресурси.
7. Сътрудничеството, включително в областите, посочени в параграф 5, може да се осъществява лично или посредством всички достъпни за страните технологични средства, чрез дейности като: работилници, семинари, конференции, съвместни програми и проекти; обмен на опит и споделяне на най-добри практики относно политики и процедури; както и обмен на експерти.
8. Чрез Подкомитета по търговия и устойчиво развитие, създаден съгласно член 33.4, параграф 1, страните насърчават усилията на органите, създадени с настоящото споразумение, да включват в работата си въпроси, съображения и дейности, свързани с половете.
9. Страните насърчават приобщаващото участие на жените в изпълнението на дейностите за сътрудничество, установени съгласно настоящия член, според случая.

ЧЛЕН 27.5

Институционални договорености

1. Подкомитетът по търговия и устойчиво развитие, създаден съгласно член 33.4, параграф 1, отговаря за прилагането на настоящата глава. Член 26.19 се прилага към настоящата глава *mutatis mutandis*¹.
2. При взаимодействието си с гражданското общество в рамките на Вътрешните консултативни групи, създадени или определени съгласно член 33.6, и в рамките на Форума на гражданското общество, организиран съгласно член 33.7, страните окуражават участието на организации, насърчаващи равенството между мъжете и жените.

ЧЛЕН 27.6

Уреждане на спорове

1. Членове 26.20, 26.21 и 26.22 се прилагат към настоящата глава *mutatis mutandis*².

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че всяко позоваване в настоящия член на глава 26 или на въпроси, свързани с околната среда и труда, трябва да се разбира като позоваване на настоящата глава или на въпроси, свързани с половете, според случая.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че всяко позоваване на глава 26 или на въпроси, теми или закони, свързани с околната среда и труда, в тези членове трябва да се разбира като позоваване на настоящата глава или на свързани с половете въпроси, теми или закони, свързани с тези въпроси или теми според случая.

ЧЛЕН 27.7

Преглед

1. Страните признават значението на наблюдението и оценяването, съвместно или поотделно, чрез своите съответни процеси и институции, както и тези, създадени съгласно настоящото споразумение, на въздействието от прилагането на настоящото споразумение върху равенството между мъжете и жените и възможностите, предоставяни на жените във връзка с търговията.
2. Страните могат да преразгледат настоящата глава с оглед на опита, натрупан при прилагането ѝ, и ако е необходимо, да предложат начини за нейното засилване.

ГЛАВА 28

ПРОЗРАЧНОСТ

ЧЛЕН 28.1

Цел

1. Като признават въздействието, което тяхната регулаторна среда може да оказва върху търговията и инвестициите помежду им, страните имат за цел да осигурят предвидима регулаторна среда и ефикасни процедури за икономическите оператори, особено за малките и средните предприятия.

2. Страните препотвърждават своите ангажменти по Споразумението за СТО и в настоящата глава доразвиват тези ангажменти и определят допълнителни договорености за прозрачност.

ЧЛЕН 28.2

Определения

За целите на настоящата глава:

- а) „административно решение“ означава решение или действие с правни последици, което се прилага за конкретно лице, стока или услуга в конкретен случай и включва невземането на административно решение, както е предвидено в правото на някоя от страните; и
- б) „административен акт с общо приложение“ означава административно решение или тълкуване, което се прилага за всички лица и фактически положения, попадащи по принцип в обхвата на това административно решение или тълкуване, и с което се установява норма на поведение, но което не включва:
 - i) определение или решение, постановено в административно или квазисъдебно производство, което се прилага за конкретно лице, стока или услуга на другата страна в конкретен случай; или
 - ii) решение, което се произнася по отношение на конкретен акт или практика.

ЧЛЕН 28.3

Публикуване

1. Всяка от страните гарантира, че нейните закони, подзаконови актове, процедури, административни актове с общо приложение и съдебни решения по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение, се публикуват своевременно чрез официално определено за целта средство, и когато е възможно, чрез електронни средства, или се предоставят на разположение по друг начин, който дава възможност на всяко лице да се запознае с тях.
2. Всяка от страните предоставя обяснение за целта и обосновката на своите закони, подзаконови актове, процедури, административни актове с общо приложение и съдебни решения по отношение на всеки въпрос, обхванат от настоящото споразумение.
3. Всяка от страните предоставя разумен срок между датата на публикуване и датата на влизане в сила на законовите и подзаконовите актове по отношение на всеки въпрос, обхванат от настоящото споразумение, освен когато това не е възможно поради спешност. Настоящият параграф не се прилага за административни актове с общо приложение и съдебни решения.

ЧЛЕН 28.4

Запитвания и предоставяне на информация

1. Всяка от страните създава или поддържа в сила подходящи механизми за отговор на запитвания от всяко лице относно закони или подзаконови актове по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение.
2. По искане на някоя от страните другата страна предоставя своевременно информация и отговаря на запитвания, свързани със закони или подзаконови актове, независимо дали са влезли в сила или се планира да влязат в сила, по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение, освен ако е установен специален механизъм съгласно друга глава от настоящото споразумение.

ЧЛЕН 28.5

Административно производство

1. Всяка от страните администрира по обективен, безпристрастен и разумен начин всички закони, разпоредби, процедури и административни актове с общо приложение по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение.

2. Когато са образувани административни производства, свързани с определени лица, стоки или услуги на другата страна, във връзка с прилагането на законите, подзаконовите актове, процедурите или административните актове с общо приложение, посочени в параграф 1, всяка от страните:

- а) се стреми в съответствие със своите законови и подзаконови актове да отправя до заинтересованите лица, които са пряко засегнати от дадено административно производство, разумно предизвестие, когато бъде образувано производството, включващо описание на естеството на производството, правното основание, въз основа на което то е образувано, и общо описание на всички спорни въпроси; и
- б) предоставя на такива лица разумна възможност да представят факти и доводи в подкрепа на своите позиции преди приемането на окончателно административно решение, доколкото времето, естеството на производството и общественият интерес позволяват това.

ЧЛЕН 28.6

Преразглеждане и обжалване

1. Всяка от страните създава или поддържа в сила съдебни, арбитражни или административни съдилища или процедури с цел бързо преразглеждане и ако има основание за това, коригиране на административни актове по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение.

2. Всяка от страните гарантира, че нейните съдебни, арбитражни или административни съдилища провеждат процедури за обжалване или преразглеждане по недискриминационен и безпристрастен начин. Тези съдилища са безпристрастни и независими от органа, оправомощен да извършва административното правоприлагане, и нямат съществен интерес към резултата от разглеждания въпрос.

3. По отношение на съдилищата или процедурите, посочени в параграф 1, всяка от страните гарантира, че страните пред тези съдилища или по тези процедури разполагат с:

а) разумна възможност за подкрепа или защита на своите позиции; и

б) решение, основано на доказателствата и представената документация или, ако това се изисква от нейното право, на документацията, събрана от съответния орган.

4. Всяка от страните гарантира, че решението, посочено в параграф 3, буква б), се прилага от органа, на който са възложени правомощия за административно правоприлагане, и подлежи на обжалване или допълнително преразглеждане, както е предвидено в нейните законови и подзаконови актове.

ЧЛЕН 28.7

Връзка с другите глави

Разпоредбите на настоящата глава се прилагат в допълнение към специалните правила, установени в другите глави.

ГЛАВА 29

ДОБРИ РЕГУЛАТОРНИ ПРАКТИКИ

ЧЛЕН 29.1

Обхват

1. Настоящата глава се прилага за регулаторни мерки, приети или инициирани от регулаторни органи по отношение на всеки въпрос, попадащ в обхвата на настоящото споразумение.
2. Настоящата глава не се прилага за регулаторните органи и регулаторните мерки, практики или подходи на държавите членки.

ЧЛЕН 29.2

Общи принципи

1. Страните признават значението на:
 - а) използването на добри регулаторни практики в процеса на планиране, изготвяне, издаване, прилагане, оценка и преглед на регулаторните мерки, за да се постигнат целите на вътрешната политика; и

б) запазването и увеличаването на ползите от настоящото споразумение за улесняване на търговията със стоки и услуги и за увеличаване на инвестициите между страните.

2. Всяка от страните е свободна да определя своя подход към добрите регулаторни практики съгласно настоящото споразумение по начин, който е в съответствие със собствената ѝ правна уредба, практики, процедури и основни принципи, залегнали в основата на нейната регулаторна система, включително принципа на предпазните мерки.

3. Някоя от разпоредбите на настоящата глава не може да се тълкува като изискваща от някоя от страните:

а) да се отклони от вътрешните си процедури за изготвяне и приемане на регулаторни мерки;

б) да предприеме действия, които биха затруднили или попречили на своевременното приемане на регулаторни мерки, насочени към постигане на целите на обществената политика; или

в) да постигне конкретен регулаторен резултат.

ЧЛЕН 29.3

Определения

За целите на настоящата глава:

а) „регулаторен орган“ означава:

- i) за Европейския съюз: Европейската комисия; и
- ii) за Чили: всеки регулаторен орган на изпълнителната власт; и

б) „регулаторни мерки“ означава:

- i) за Европейския съюз:
 - А) регламенти и директиви, както е предвидено в член 288 от Договора за функционирането на Европейския съюз; и
 - Б) актове за изпълнение и делегирани актове, както е предвидено съответно в член 290 и в член 291 от Договора за функционирането на Европейския съюз; и
- ii) за Чили: закони и подзаконовни актове с общо приложение, които са приети от регулаторните органи и чието спазване е задължително¹.

¹ Съгласно параграф II.1 от президентска инструкция № 3 от 2019 г. и нейните изменения.

ЧЛЕН 29.4

Вътрешна координация на регулаторното развитие

Всяка от страните запазва в сила процеси или механизми за вътрешна координация или преглед във връзка с изготвянето, оценката и прегледа на регулаторните мерки. Тези процеси или механизми следва да имат за цел, *inter alia*:

- а) способстването на добрите регулаторни практики, включително посочените в настоящата глава;
- б) идентифицирането и избягването на ненужното дублиране и непоследователните изисквания в регулаторните мерки на страната;
- в) гарантирането на спазването на международните търговски задължения; и
- г) насърчаването на разглеждането на въздействието на подготвяните регулаторни мерки, включително въздействието върху малките и средните предприятия.

ЧЛЕН 29.5

Прозрачност на регулаторните процеси и механизми

В съответствие със своите съответни правила и процедури всяка от страните прави общодостъпни описанията на процесите и механизмите, по които нейният регулаторен орган подготвя, оценява или прави преглед на регулаторните мерки. Тези описания съдържат позоваване на съответните насоки, правила или процедури, включително на онези от тях, които са свързани с възможности за обществеността да представя коментари.

ЧЛЕН 29.6

Ранно информиране за планираните регулаторни мерки

1. Всяка от страните се стреми да публикува на годишна база, в съответствие със съответните си правила и процедури, информация за планирани важни¹ регулаторни мерки.
2. По отношение на всяка важна регулаторна мярка, посочена в параграф 1, регулаторният орган на всяка от страните своевременно оповестява публично:
 - а) кратко описание на обхвата и целите ѝ; и

¹ Регулаторният орган на всяка от страните може да определи какво означава „важна“ регулаторна мярка за целите на задълженията си по настоящата глава.

- б) очаквания график за нейното приемане, ако е известен, включително, когато е приложимо, възможностите за обществени консултации.

ЧЛЕН 29.7

Обществени консултации

1. При разработването на важна¹ регулаторна мярка всяка страна, ако е приложимо, в съответствие със своите съответни правила и процедури:
 - а) публикува проекта на регулаторната мярка или документите за консултацията, като предоставя достатъчно подробности относно подготвяната регулаторна мярка, за да се даде възможност на всяко лице² да прецени дали и по какъв начин интересите му могат да бъдат значително засегнати;
 - б) предлага разумни възможности за всяко лице, на недискриминационна основа, да представи коментари; и
 - в) разглежда получените коментари.

¹ Регулаторният орган на всяка от страните може да определи какво означава „важна“ регулаторна мярка за целите на задълженията си по настоящата глава.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че настоящият параграф не възпрепятства някоя от страните да предприеме целенасочени консултации със заинтересованите лица при условията, определени в нейните правила и процедури.

2. Регулаторният орган на всяка от страните следва да използва електронни средства за комуникация и да се стреми да поддържа специализиран електронен портал с цел предоставяне на информация и получаване на коментари, свързани с обществените консултации.

3. Регулаторният орган на всяка от страните се стреми да оповести публично обобщението на резултатите от консултациите и получените коментари до степента, необходима за защита на поверителната информация или на лични данни, или на неподходящо съдържание.

ЧЛЕН 29.8

Оценка на въздействието

1. Всяка от страните насърчава своя регулаторен орган да извършва в съответствие с приложимите правила и процедури оценка на въздействието на важните регулаторни мерки, които изготвя.

2. При извършването на оценка на въздействието регулаторният орган на всяка от страните способства за използването на процеси и механизми, които отчитат следните фактори:

- а) необходимостта от регулаторната мярка, включително естеството и значимостта на проблема, чието решаване се цели с регулаторната мярка;
- б) всички осъществими и подходящи регулаторни и нерегулаторни алтернативни варианти, ако има такива, чрез които биха могли да се постигнат целите на обществената политика на страната, включително варианта, при който въпросът не се регулира;

- в) доколкото е възможно и значимо — евентуалните социални, икономически и екологични последици от въпросните алтернативни варианти, включително за международната търговия и малките и средните предприятия; и
- г) начина, по който разглежданите варианти са свързани със съответните международни стандарти, ако има такива, включително причината за евентуални различия, когато е целесъобразно.

3. Във връзка с оценката на въздействието, извършвана от регулаторен орган по отношение на регулаторна мярка, регулаторният орган изготвя окончателен доклад, в който подробно описва факторите, които е взел под внимание при своята оценка, както и съответните си констатации. Този доклад става обществено достояние не по-късно от датата, на която регулаторната мярка е станала обществено достояние.

ЧЛЕН 29.9

Ретроспективна оценка

Страните признават положителния принос на периодичните ретроспективни оценки на действащите регулаторни мерки за намаляване на ненужната регулаторна тежест, включително върху малките и средните предприятия, и за по-ефективно постигане на целите на обществената политика. Страните се стремят да насърчават използването на периодични ретроспективни оценки в своите регулаторни системи.

ЧЛЕН 29.10

Регулаторен регистър

Всяка от страните гарантира, че регулаторните мерки, които са в сила, се публикуват в определен за целта регистър, в който те са обозначени по теми и който е публично достъпен безплатно чрез един единствен уебсайт. Уебсайтът следва да дава възможност за търсене на регулаторни мерки по цитати или по дума. Всяка от страните актуализира периодично своя регистър.

ЧЛЕН 29.11

Сътрудничество и обмен на информация

Страните могат да си сътрудничат с цел улесняване на прилагането на настоящата глава. Това сътрудничество може да включва организирането на всякакви подходящи дейности за укрепване на сътрудничеството между техните регулаторни органи и обмен на информация относно регулаторните практики, посочени в настоящата глава.

ЧЛЕН 29.12

Звена за контакт

Всяка от страните определя звено за контакт, което да улеснява обмена на информация между страните, в срок до един месец от влизането в сила на настоящото споразумение.

ЧЛЕН 29.13

Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Глава 31 не се прилага по отношение на настоящата глава.

ГЛАВА 30

МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

ЧЛЕН 30.1

Цели

Страните признават значението на малките и средните предприятия („МСП“) в своите двустранни търговски и инвестиционни отношения и потвърждават ангажимента си да увеличат способността на МСП да се възползват от настоящото споразумение.

ЧЛЕН 30.2

Споделяне на информация

1. Всяка от страните създава или поддържа общодостъпен уебсайт за МСП, който съдържа информация за настоящото споразумение, включително:

а) резюме на настоящото споразумение; и

- б) информация, предназначена за МСП, която съдържа:
 - i) описание на разпоредбите на настоящото споразумение, които всяка от страните смята, че са от значение за МСП на двете страни; и
 - ii) всякаква допълнителна информация, която страната смята за полезна за МСП, заинтересовани да се възползват от възможностите, предоставени от настоящото споразумение.
- 2. Всяка от страните добавя на посочения в параграф 1 уебсайт интернет връзка към:
 - а) текста на настоящото споразумение, включително приложенията и допълненията, по-специално граfiците за премахване на митата и специфичните за продуктите правила за произход;
 - б) еквивалентния уебсайт на другата страна; и
 - в) уебсайтовете на собствените си органи, които страната смята, че биха предоставили полезна информация на лицата, интересувачи се от извършването на търговия и бизнес в тази страна.
- 3. Всяка от страните посочва интернет връзка на уебсайта, предвиден в параграф 1, към уебсайтове на собствените си органи с информация, отнасяща се до следното:
 - а) митническите разпоредби и процедурите за внос, износ и транзит, както и съответните формуляри, документи и друга необходима информация;

- б) разпоредбите и процедурите във връзка с правата върху интелектуалната собственост, включително географските означения;
- в) техническите разпоредби, включително, когато е необходимо, задължителните процедури за оценяване на съответствието, както и връзки към списъци на органите за оценяване на съответствието, в случаите, когато оценката на съответствието от трето лице е задължителна, както е предвидено в глава 9;
- г) санитарните и фитосанитарните мерки, свързани с вноса и износа, както е предвидено в глава 6;
- д) правилата относно обществените поръчки, базата данни, съдържаща обявленията за обществени поръчки, и други относими разпоредби на глава 21;
- е) процедурите за регистрация на дружество; и
- ж) друга информация, за която страната смята, че може да бъде от помощ за МСП.

4. Всяка от страните публикува на уебсайта, посочен в параграф 1, интернет връзка към база данни, която позволява търсенето по код от Хармонизираната система и която съдържа следната информация по отношение на достъпа до нейния пазар:

- а) ставките на митата и квотите, включително клаузата за най-облагодетелствана нация, ставките за държави, за които не се прилага клаузата за най-облагодетелствана нация, както и преференциалните ставки и тарифните квоти;

- б) акцизите;
- в) данъците (като данък върху добавената стойност);
- г) митническите или други такси, включително други такси, свързани с конкретен продукт;
- д) правилата за произход, както е предвидено в глава 3;
- е) връщането, отсроченото плащане или други видове освобождаване от мита, водещи до намаляване, възстановяване или неналагане на мита;
- ж) критериите, използвани за определяне на митническата стойност на стоката;
- з) другите тарифни мерки;
- и) информацията, необходима за процедурите за внос; и
- й) информацията, свързана с нетарифните мерки или разпоредби.

5. Всяка от страните редовно или по искане на другата страна актуализира съдържащите се на уебсайта ѝ информация и връзки, посочени в параграфи 1—4, за да гарантира, че те са актуални и точни.

6. Всяка от страните гарантира, че информацията, посочена в настоящия член, е представена по начин, който е подходящ за използване от МСП. Всяка от страните полага усилия информацията да бъде достъпна на английски език.

7. Никоя от страните не прилага такса за достъп до информацията, предоставена съгласно параграфи 1—4, по отношение на което и да е лице на някоя от страните.

ЧЛЕН 30.3

Звена за контакт за МСП

1. Всяка от страните определя звено за контакт за МСП, което изпълнява функциите, изброени в настоящия член. Всяка от страните уведомява своевременно другата страна в случай на промяна на тези данни за контакт.

2. Звената за контакт за МСП:

- а) гарантират, че нуждите на МСП се вземат предвид при прилагането на настоящото споразумение, така че МСП от двете страни да могат да се възползват от настоящото споразумение;
- б) гарантират, че информацията, посочена в член 30.2, е актуална и е от значение за МСП; всяка от страните може, чрез звеното за контакт за МСП, да предложи допълнителна информация, която другата страна може да включи в информацията, която трябва да бъде предоставена в съответствие с член 30.2;

- в) разглеждат всички въпроси, свързани с МСП, във връзка с прилагането на настоящото споразумение, включително:
 - i) обмен на информация за подпомагане на Комитета по търговията в задачата му да наблюдава и прилага свързаните с МСП аспекти на настоящото споразумение;
 - ii) подпомагане на подкомитети и звена за контакт, създадени с настоящото споразумение, при разглеждането на въпроси от значение за МСП;
 - г) периодично докладват за дейността си, съвместно или поотделно, на Комитета по търговията за разглеждане; и
 - д) разглеждат всякакви други въпроси, произтичащи от настоящото споразумение и отнасящи се до МСП, по които страните може да се споразумеят.
3. Звената за контакт за МСП се срещат при необходимост и извършват своята работа чрез каналите за комуникация, договорени от страните, които могат да включват електронна поща, видеоконферентна връзка или други средства.
4. При изпълнението на своите дейности звената за контакт за МСП могат да си сътрудничат с експерти и външни организации, по целесъобразност.

ЧЛЕН 30.4

Неприлагане на разпоредбите относно уреждането на спорове

Глава 31 не се прилага по отношение на настоящата глава.

ГЛАВА 31

УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

РАЗДЕЛ А

ЦЕЛ И ОБХВАТ

ЧЛЕН 31.1

Цел

Настоящата глава има за цел да се създаде ефективен и ефикасен механизъм за предотвратяване и уреждане на спорове между страните във връзка с тълкуването и прилагането на настоящото споразумение с оглед постигане на решение по взаимно съгласие.

ЧЛЕН 31.2

Обхват

Настоящата глава се прилага по отношение на всеки спор между страните относно тълкуването или прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение („попадащите в обхвата разпоредби“), освен ако в настоящото споразумение не е предвидено друго.

ЧЛЕН 31.3

Определения

За целите на настоящата глава и на приложения 31-А и 31-Б:

- а) „страна ищец“ означава страната, която отправя искане за сформирание на специална група за уреждане на спорове в съответствие с член 31.5; и
- б) „медиатор“ означава лице, което е избрано за медиатор в съответствие с член 38.27;
- в) „специална група за уреждане на спорове“ означава специална група, сформирана по реда на член 38.6;
- г) „член на специална група за уреждане на спорове“ означава лице, което е член на специална група за уреждане на спорове; и
- д) „страна ответник“ означава страната, за която се твърди, че нарушава попадаща в обхвата разпоредба.

РАЗДЕЛ Б

КОНСУЛТАЦИИ

ЧЛЕН 31.4

Консултации

1. Страните се стремят да разрешават споровете, посочени в член 31.2, като започват добросъвестни консултации с оглед постигане на решение по взаимно съгласие.
2. Всяка от страните може да поиска провеждане на консултации, като изпрати до другата страна писмено искане, в което се посочват спорната мярка и попадащите в обхвата разпоредби, които тя смята за приложими.
3. Страната, към която е отправено искането за консултации, отговаря на искането своевременно и във всеки случай не по-късно от 10 дни след датата на постъпването му. Консултациите се провеждат не по-късно от 30 дни от датата на предаване на искането за консултации, и освен ако страните не се споразумеят за друго, се провеждат на територията на страната, към която е отправено искането. Консултациите се смятат за приключени след изтичане на 46 дни от датата на предаване на искането за консултации, освен ако двете страни не решат да ги продължат.

4. Консултациите по спешни въпроси, включително относно бързо развалящи се стоки или сезонни стоки или услуги, се провеждат в срок до 15 дни от датата на постъпване на искането за консултации. Консултациите се смятат за приключени след изтичане на 23 дни от датата на предаване на искането за консултации, освен ако двете страни не решат да ги продължат.

5. В хода на консултациите всяка от страните предоставя достатъчно фактическа информация, за да даде възможност за цялостно разглеждане на начина, по който спорната марка би могла да засегне прилагането на настоящото споразумение. Всяка от страните се стреми да осигури участието на служители от своите компетентни държавни органи, които имат експертни познания по въпроса, предмет на консултациите.

6. Консултациите, и по-специално цялата информация, означена като поверителна, както и позициите, заети от някоя от страните по време на консултациите, са с поверителен характер и не засягат правата на никоя от страните във всички по-нататъшни процедури.

7. Ако страната, към която е отправено искането за консултации, не отговори на това искане в срок от 10 дни от датата на предаването му или ако консултациите не се проведат в сроковете, определени съответно в параграф 3 или параграф 4, или ако страните се споразумеят да не провеждат консултации, или ако консултациите са приключили, без да е постигнато решение по взаимно съгласие, страната, която е поискала консултациите, може да приложи член 31.5.

РАЗДЕЛ В

ПРОЦЕДУРА ПРЕД СПЕЦИАЛНА ГРУПА ЗА УРЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

ЧЛЕН 31.5

Започване на процедура пред специална група за уреждане на спорове

1. Ако страните не успеят да решат спора чрез консултации, както е предвидено в член 31.4, страната, която е поискала консултациите, може да поиска сформирането на специална група за уреждане на спорове.
2. Искането да се сформира специална група за уреждане на спорове се отправя писмено до другата страна. Страната ищец посочва спорната мярка в искането си, уточнява попадащите в обхвата разпоредби, които смята за приложими, и пояснява защо тази мярка представлява нарушение на попадащите в обхвата разпоредби по такъв начин, че да представи ясно правното основание за жалбата.

ЧЛЕН 31.6

Сформиране на специална група за уреждане на спорове

1. Специалната група за уреждане на спорове е съставена от трима членове.
2. В срок от 14 дни след датата, на която страната ответник е получила искането за формиране на специална група за уреждане на спорове, страните провеждат консултации помежду си с цел постигане на съгласие относно състава на специалната група за уреждане на спорове.
3. В случай че страните не постигнат съгласие по състава на специалната група за уреждане на спорове в срока, предвиден в параграф 2, всяка от страните назначава член на специалната група от подписъка на съответната страна, съставен в съответствие с член 31.8, параграф 1, в срок до 10 дни след датата на изтичане на предвидения в параграф 2 срок. Ако страната ответник не назначи член на специалната група от своя подписък в този срок, в рамките на пет дни след изтичането на посочения срок съпредседателят на Комитета по търговията от страната ищец избира чрез жребий члена на специалната група от подписъка на тази страна. Съпредседателят на Комитета по търговията от страната ищец може да делегира този избор чрез жребий на члена на специалната група.

4. Ако страните не постигнат съгласие относно председателя на специалната група за уреждане на спорове в срока, установен в параграф 2, съпредседателят на Комитета по търговията от страната ищец избира чрез жребий, в срок от 10 дни след изтичането на този срок, председателя на специалната група за уреждане на спорове от подписъка от председатели, съставен съгласно член 31.8, параграф 1, буква в). Съпредседателят на Комитета по търговията от страната ищец може да делегира този избор чрез жребий на председателя на специалната група за уреждане на спорове.

5. Специалната група за уреждане на спорове се смята за сформирана 15 дни след датата, на която тримата избрани членове на специалната група са уведомили страните, че приемат назначаването в съответствие с приложение 31-А, освен ако страните не се споразумеят за друго. Всяка от страните оповестява своевременно датата на сформирание на специалната група за уреждане на спорове.

6. Ако някой от списъците, посочени в член 31.8, не е съставен или не съдържа достатъчен брой имена към момента на отправяне на искането съгласно параграф 3 или 4 от настоящия член, членовете на специалната група се избират чрез жребий измежду лицата, които са официално предложени от едната страна или от двете страни, в съответствие с приложение 31-А.

ЧЛЕН 31.7

Избор на инстанция за разрешаване на спора

1. При възникването на спор във връзка с конкретна мярка, за която се твърди, че нарушава задължение по настоящото споразумение или равностойно по своята същност задължение по друго международно споразумение, по което и двете страни са страни, включително Споразумението за СТО, търсещата правна защита страна избира инстанцията, пред която да се уреди спорът.
2. След като търсещата правна защита страна е избрала инстанцията и е започнала процедури за уреждане на спорове по настоящия раздел или по друго международно споразумение във връзка с конкретната мярка, посочена в параграф 1, тази страна не започва процедури за уреждане на спор по това друго международно споразумение или съответно този раздел, освен ако първоначално избраната инстанцията не може да се произнесе по причини от процесуален характер или свързани с компетентността.
3. За целите на настоящия член:
 - а) процедурите за уреждане на спорове по настоящия раздел се смятат за започнати, когато някоя от страните поиска сформирането на специална група за уреждане на спорове съгласно член 31.5;
 - б) процедурите за уреждане на спорове по Споразумението за СТО се смятат за започнати, когато някоя от страните поиска сформирането на група на съдебните заседатели по член 6 от Договореността относно правилата и процедурите за уреждане на спорове, съдържаща се в приложение 2 към Споразумението за СТО; и

- в) процедурите за уреждане на спорове по всяко друго споразумение се смятат за започнати съгласно съответните разпоредби на това споразумение.

4. Без да се засяга параграф 2, никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не възпрепятства някоя от страните да спре изпълнението на задълженията, одобрени от Органа за уреждане на спорове на СТО или съгласно процедурите за уреждане на спорове по друго международно споразумение, по което страните са страна. Позоваване на Споразумението за СТО или на друго международно споразумение между страните не може да се използва за възпрепятстване на дадена страна да спре изпълнението на задължения по настоящия раздел.

ЧЛЕН 31.8

Списъци на лицата, измежду които се избират членовете на специалните групи

1. Не по-късно от една година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение Комитетът по търговията съставя списък с най-малко 15 лица, които желаят и могат да изпълняват функциите на членове на специална група. Списъкът включва три подписа:

 - а) един подписък от лица, съставен въз основа на предложения от Европейския съюз;
 - б) един подписък от лица, съставен въз основа на предложения от Чили; и
 - в) един подписък от лица, които не са граждани на нито една от страните и които изпълняват функциите на председател на специалната група за уреждане на спорове.

2. Всеки подписък съдържа най-малко пет лица. Комитетът по търговията следи за поддържането на този минимален брой лица.

3. Комитетът по търговията може да изготви допълнителни списъци от лица с експертен опит в конкретни сектори, обхванати от настоящото споразумение. Ако страните се споразумеят за това, тези допълнителни списъци се използват за сформирането на специалната група за уреждане на спорове в съответствие с процедурата, посочена в член 31.6.

ЧЛЕН 31.9

Изисквания към членовете на специална група за уреждане на спорове

1. Всеки член на специална група за уреждане на спорове:
 - а) има доказан експертен опит в областта на правото, международната търговия и други въпроси, обхванати от настоящото споразумение;
 - б) е независим от страните и нито е свързан с тях, нито приема указания от някоя от тях;
 - в) действа в лично качество и не приема инструкции от нито една организация или правителство по отношение на въпроси във връзка с спора; и
 - г) спазва приложение 31-Б.

2. Освен че трябва да отговаря на изискванията, посочени в параграф 1, председателят трябва да има опит с процедури за уреждане на спорове.
3. С оглед на предмета на конкретен спор страните могат да се договорят за прилагане на дерогация от изискванията, изброени в параграф 1, буква а).

ЧЛЕН 31.10

Функции на специалната група за уреждане на спорове

Специалната група за уреждане на спорове:

- а) извършва обективна оценка на отнесения до нея въпрос, включително обективна оценка на фактите по случая и на приложимостта на попадащите в обхвата разпоредби, както и на съответствието с тези разпоредби;
- б) представя, в своите решения и доклади, фактическите констатации, приложимостта на попадащите в обхвата разпоредби и основните мотиви за всички направени от нея констатации и заключения; и
- в) се консултира редовно със страните и осигурява адекватни възможности за постигането на решение по взаимно съгласие.

ЧЛЕН 31.11

Мандат

1. Освен ако страните не се споразумеят за друго в срок от пет дни след датата на сформирание на специалната група за уреждане на спорове, нейният мандат се състои в следното:

„да разгледа, с оглед на съответните разпоредби на Временното споразумение за търговия между Европейския съюз, от една страна, и Република Чили, от друга страна, цитирани от страните, въпроса, посочен в искането за сформирание на специалната група за уреждане на спорове, да направи констатации относно съответствието на спорната мярка с попадащите в обхвата разпоредби на посоченото споразумение и да представи доклад в съответствие с член 31.13 от посоченото споразумение“.

2. Ако страните се споразумеят за мандат, различен от посочения в параграф 1, те уведомяват специалната група за уреждане на спорове за договорения мандат в срока, посочен в параграф 1.

ЧЛЕН 31.12

Решение относно спешността

1. Ако някоя от страните поиска това, специалната група за уреждане на спорове взема решение, в срок от 10 дни след датата на сформирането си, дали случаят засяга спешен въпрос.

2. При спешни въпроси приложимите срокове, посочени в настоящия раздел, се съкращават наполовина от посочените срокове, с изключение на сроковете, посочени в членове 31.6 и 31.11.

ЧЛЕН 31.13

Междинен и окончателен доклад

1. Специалната група за уреждане на спорове представя на страните междинен доклад в срок от 90 дни след датата на сформирването си. Ако специалната група за уреждане на спорове прецени, че този срок не може да бъде спазен, нейният председател писмено уведомява за това страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която специалната група за уреждане на спорове планира да представи своя междинен доклад. Специалната група за уреждане на спорове в никакъв случай не може да представи своя междинен доклад по-късно от 120 дни след датата, на която е била сформирана.
2. В срок от 10 дни след представянето на междинния доклад всяка от страните може да отправи писмено искане до специалната група за уреждане на спорове за преразглеждане на конкретни аспекти от доклада. В срок от шест дни от постъпването на искането всяка от страните може да представи коментарите си по искането на другата страна.
3. Ако в срока по параграф 2 не постъпи искане, междинният доклад става окончателен доклад.

4. Специалната група за уреждане на спорове представя на страните своя окончателен доклад в срок от 120 дни след датата, на която е била сформирана. Ако специалната група за уреждане на спорове прецени, че този срок не може да бъде спазен, нейният председател уведомява за това страните, като посочва причините за забавянето и датата, на която специалната група за уреждане на спорове планира да представи своя окончателен доклад. Специалната група за уреждане на спорове в никакъв случай не може да представи своя окончателен доклад по-късно от 150 дни след датата, на която е била сформирана.

5. Окончателният доклад включва обсъждане на всяко писмено искане от страните относно междинния доклад и ясно отразява коментарите на страните. Специалната група за уреждане на спорове излага следното в междинния и в окончателния доклад:

- а) описателен раздел, съдържащ резюме на аргументите на страните и на коментарите, посочени в параграф 2;
- б) своите констатации относно фактите по случая и относно приложимостта на съответните попадащи в обхвата разпоредби;
- в) своите констатации относно това дали спорната марка е или не е в съответствие със съответните попадащи в обхвата разпоредби; и
- г) основанията за констатациите, посочени в букви б) и в).

6. Окончателният доклад е окончателен и задължителен за страните.

ЧЛЕН 31.14

Мерки за постигне на съответствие

1. Страната ответник предприема всички необходими мерки, за да се съобрази своевременно с окончателния доклад, така че да постигне съответствие с попадащите в обхвата разпоредби.
2. Не по-късно от 30 дни след датата на представянето на окончателния доклад страната ответник уведомява писмено страната ищец, за всяка мярка, която е предприела или възнамерява да предприеме, за да се съобрази с окончателния доклад.

ЧЛЕН 31.15

Разумен срок

1. Ако незабавното постигане на съответствие не е възможно, страната ответник, не по-късно от 30 дни след датата на предаване на окончателния доклад, уведомява страната ищец за продължителността на разумния срок, който ще ѝ бъде необходим за постигането на съответствие. Страните се стремят да се споразумеят за продължителността на разумния срок, необходим за съобразяване с окончателния доклад.

2. Ако страните не са се споразумели за продължителността на разумния срок, страната ищец може най-рано 20 дни след датата на изпращане на уведомлението, посочено в параграф 1, да поиска писмено от първоначалната специална група за уреждане на спорове да определи продължителността на разумния срок. Специалната група за уреждане на спорове представя на страните решението си в срок от 20 дни след датата на постъпване на искането.
3. Страната ответник уведомява писмено страната ищец за напредъка си по съобразяването с окончателния доклад поне един месец преди изтичането на разумния срок.
4. Страните могат да се споразумеят за удължаване на разумния срок.

ЧЛЕН 31.16

Преглед на съответствието

1. Не по-късно от датата на изтичане на разумния срок, посочен в член 31.15, страната ответник уведомява писмено страната ищец за предприетите от нея мерки за съобразяване с окончателния доклад.

2. Ако страните не постигнат съгласие относно съществуването или съблюдаването на попадащите в обхвата разпоредби на мярка, предприета за постигане на съответствие, страната ищец може да отправи писмено искане до първоначалната специална група за уреждане на спора да вземе решение по въпроса. В искането се посочва всяка спорна мярка и се обяснява защо тя съставлява нарушение на попадащите в обхвата разпоредби по начин, който е достатъчен, за да се представи ясно правното основание за жалбата. Специалната група за уреждане на спорове представя на страните решението си в срок от 46 дни след датата на постъпване на искането.

ЧЛЕН 31.17

Временни средства за правна защита

1. При поискване от страната ищец и след консултации с нея страната ответник отправя предложение за временна компенсация, ако:
 - а) страната ответник уведоми страната жалбоподател, че не е възможно да се съобрази с окончателния доклад;
 - б) страната ответник не уведоми за всички предприети мерки или за мерки, които възнамерява да предприеме с цел постигане на съответствие, посочен в член 31.14, или за всички мерки, предприети с цел постигане на съответствие, преди датата на изтичане на разумния срок, посочен в член 31.15;
 - в) специалната група за уреждане на спорове установи, че не е предприета мярка за постигане на съответствие, в съответствие с член 31.16; или

г) специалната група за уреждане на спорове установи съгласно член 31.16, че предприетата мярка за постигане на съответствие не е в съответствие с попадащите в обхвата разпоредби.

2. При всяко от обстоятелствата, посочени в параграф 1, букви а), б), в) или г), страната ищец може да уведоми страната ответник, че възнамерява да спре изпълнението на задълженията, определени в попадащите в обхвата разпоредби, ако:

а) страната ищец реши да не отправи искане съгласно параграф 1; или

б) страната ищец е отправила искане съгласно параграф 1 от настоящия член и страните не се споразумеят за временната компенсация в срок от 20 дни след датата на изтичане на разумния срок, посочен в член 31.15, или след постановяването на решение на специалната група за уреждане на спорове съгласно член 31.16.

3. Страната ищец може да спре изпълнението на задълженията 10 дни след датата на изпращане на уведомлението, посочено в параграф 2, освен ако страната ищец не е отправила искане съгласно параграф 6.

4. Степента на спиране на изпълнението на задълженията не може да надвишава степента, равностойна на пропуснатите ползи или причинените вреди, дължащи се на нарушението. В уведомлението, посочено в параграф 2, се уточнява степента на предвижданото спиране на изпълнението на задълженията.

5. При обмисляне на това кои задължения да спре да изпълнява, страната ищец следва първо да се опита да спре изпълнението на задълженията в същия сектор или в секторите, засегнати от мярката, за които специалната група за уреждане на спорове е установила, че са несъвместими с попадащите в обхвата разпоредби. Спирането на изпълнението на задълженията може да се приложи към друг сектор или сектори, обхванати от настоящото споразумение, различни от тези, за които специалната група за уреждане на спорове е установила пропуснати ползи или причинени вреди, по-специално ако страната ищец смята, че такова спиране в другия сектор е осъществимо или ефективно за постигане на съответствие.

6. Ако страната ответник смята, че предвидената степен на спиране на изпълнението на задълженията, за която е уведомена, надвишава пропуснатите ползи или причинените вреди, дължащи се на нарушението, тя може, преди изтичането на срока, посочен в параграф 3, да отправи писмено искане до първоначалната специална група за уреждане на спорове да вземе решение по въпроса. Специалната група за уреждане на спорове постановява решение за степента на спиране на изпълнението на задълженията на страните в срок от 30 дни след датата на искането. Страната ищец не спира изпълнението на никое от задълженията до постановяване на решението на специалната група за уреждане на спорове. Спирането на изпълнението на задълженията трябва да бъде в съответствие с това решение.

7. Спирането на изпълнението на задълженията или компенсацията, посочени в настоящия член, са временни и не се прилагат:

- а) след като страните са стигнали до решение по взаимно съгласие съгласно член 31.32;
- б) страните са се споразумели, че мярката, предприета за постигане на съответствие, привежда страната ответник по жалбата в съответствие с попадащите в обхвата разпоредби; или

- в) всяка мярка, предприета с цел постигане на съответствие, за която експертната група за уреждане на спорове е установила, че е несъвместима с попадащите в обхвата разпоредби, е била оттеглена или изменена така, че страната ответник по жалбата да постигне съответствие с тези разпоредби.

ЧЛЕН 31.18

Преглед на мерките, предприети за постигане на съответствие след временните средства за правна защита

1. Страната ответник уведомява страната ищец за всяка мярка, която е предприела за постигане на съответствие след спирането на изпълнението на задълженията или след прилагането на временна компенсация, в зависимост от случая. С изключение на случаите по параграф 2, страната ищец прекратява спирането на изпълнението на задълженията в срок от 30 дни от датата на изпращане на уведомлението за това. В случаите, в които е приложена компенсация, и с изключение на случаите по параграф 2, страната ответник може да прекрати прилагането на подобна компенсация в срок от 30 дни след изпращане на уведомлението, че е постигнала съответствие.
2. Ако в срок от 30 дни от датата на изпращане на уведомлението страните не постигнат съгласие относно това дали посредством мярката, за която е направено уведомление в съответствие с параграф 1, страната ответник е постигнала съответствие с попадащите в обхвата разпоредби, страната ищец може да отправи писмено искане до първоначалната специална група за уреждане на спорове да вземе решение по въпроса. Специалната група за уреждане на спорове представя на страните решението си в срок от 46 дни след датата на постъпване на искането. Ако специалната група за уреждане на спорове установи, че предприетата мярка за постигане на съответствие е в съответствие с попадащите в обхвата разпоредби, спирането на изпълнението на задълженията или компенсацията, в зависимост от случая, се прекратява. Когато е уместно, страната ищец коригира степента на спиране на изпълнението на задълженията или на компенсацията с оглед на решението на специалната група за уреждане на спорове.

3. Ако страната ответник смята, че предвидената степен на спиране на изпълнението на задълженията, прилагана от страната ищец, надвишава пропуснатите ползи или причинените вреди, дължащи се на нарушението, тя може да отправи писмено искане до първоначалната специална група за уреждане на спорове да вземе решение по въпроса.

ЧЛЕН 31.19

Смяна на членове на специална група за уреждане на спорове

Ако по време на процедурите пред специалната група за уреждане на спорове даден член на специалната група за уреждане на спорове не е в състояние да участва, се оттегли или трябва да бъде заменен, тъй като не отговаря на изискванията в приложение 31-Б, се назначава нов член на специалната група за уреждане на спорове в съответствие с член 31.6. Сроктът за представяне на доклад или решение, посочено в настоящия раздел, се удължава с времето, необходимо за назначаването на новия член на специалната група за уреждане на спорове.

ЧЛЕН 31.20

Процедурен правилник

1. Процедурите пред специалната група за уреждане на спорове съгласно настоящия раздел се уреждат в настоящата глава и в приложение 31-А.
2. Всяко заседание на специалната група за уреждане на спорове е публично, освен ако в приложение 31-А не е предвидено друго.

ЧЛЕН 31.21

Спиране и прекратяване

1. По съвместно искане на страните специалната група за уреждане на спорове спира работата си по всяко време за уговорен от страните срок, ненадвишаващ 12 последователни месеца.
2. Специалната група за уреждане на спорове възобновява работата си преди края на срока на спирането при писмено искане от двете страни или в края на срока на спирането при писмено искане от някоя от страните. Отправилата искането страна изпраща съответно уведомление до другата страна. Ако някоя от страните не поиска да се възобнови работата на специалната група за уреждане на спорове при изтичане на срока на спиране на работата ѝ, срокът на правомощията на специалната група за уреждане на спорове изтича и процедурата по уреждане на спорове се прекратява.
3. Ако работата на специалната група за уреждане на спорове бъде спряна съгласно настоящия член, съответните срокове, посочени в настоящия раздел, се удължават със същия период, за който работата на специалната група за уреждане на спорове е била спряна.

ЧЛЕН 31.22

Право на търсене на информация

1. При поискване на някоя от страните или по собствена инициатива специалната група за уреждане на спорове може да потърси от страните информация, която тя смята за необходима и подходяща. Страните отговарят своевременно и изчерпателно на всяко искане за предоставяне на информация, отправено от специалната група за уреждане на спорове.

2. По искане на една от страните или по собствена инициатива специалната група за уреждане на спорове може да потърси от всякакви източници информация, която смята за необходима и подходяща. Специалната група за уреждане на спорове също така има право да поиска информация и технически съвет от експерти, ако сметне това за целесъобразно, и при спазване на реда и условията, договорени от страните, когато е приложимо.
3. Специалната група за уреждане на спорове разглежда становища *amicus curiae* от физически лица от една от страните или от юридически лица, установени в някоя от страните, в съответствие с приложение 31-А.
4. Всяка информация, получена от специалната група за уреждане на спорове съгласно настоящия член, се оповестява на страните и страните могат да представят коментари по нея.

ЧЛЕН 31.23

Правила за тълкуване

1. Специалната група за уреждане на спорове тълкува попадащите в обхвата разпоредби в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право, включително онези от тях, които са залегнали във Виенската конвенция за правото на договорите.
2. Специалната група за уреждане на спорове също така взема предвид относимите тълкувания в доклади на групи съдебни заседатели на СТО и в доклади на Апелативния орган, приети от Органа на СТО за уреждане на спорове.
3. Докладите и решенията на специалната група за уреждане на спорове не могат да увеличават или намаляват правата и задълженията на страните, предвидени в настоящото споразумение.

ЧЛЕН 31.24

Доклади и решения на специалната група за уреждане на спорове

1. Разискванията в рамките на специалната група за уреждане на спорове се третират като поверителни. Специалната група за уреждане на спорове полага всички усилия изготвянето на доклади и вземането на решения да се извършва с консенсус. Ако това не е възможно, специалната група за уреждане на спорове взема решение относно въпроса с мнозинство на гласовете. Мненията на отделните членове на специалната група за уреждане на спорове не се оповестяват в никакъв случай.
2. Всяка от страните оповестява публично решенията и докладите на специалната група за уреждане на спорове при спазване на условията за защита на поверителната информация.
3. Докладите и решенията на специалната група за уреждане на спорове се приемат безусловно от страните. Те не пораждат никакви права или задължения по отношение на лица.
4. Специалната група за уреждане на спорове и страните третират като поверителна всяка информация, предоставена ѝ от някоя от страните в съответствие с приложение 31-А.

РАЗДЕЛ Г

МЕХАНИЗЪМ ЗА МЕДИАЦИЯ

ЧЛЕН 31.25

Цел

1. Целта на механизма за медиация е да способства за намирането на решение по взаимно съгласие посредством подробно уредена и ускорена процедура с помощта на медиатор.
2. Процедурата по медиация може да започне само по взаимно съгласие на страните, за да се проучат възможностите за решения по взаимно съгласие и да бъдат взети предвид съветите на медиатора и предложените от него решения.

ЧЛЕН 31.26

Започване на процедурата по медиация

1. Всяка от страните („отправлящата искането страна“) може по всяко време да отправи до другата страна („отговарящата страна“) писмено искане за започване на процедура по медиация във връзка с всяка от мерките на отговарящата страна, за която се твърди, че се отразява неблагоприятно на търговията или на инвестициите между страните.

2. Искането, посочено в параграф 1, е достатъчно подробно, така че да представя ясно опасенията на отправящата искането страна, като в него:

- а) се посочва спорната марка;
- б) се описва неблагоприятното въздействие, което отправящата искането страна смята, че марката оказва или ще окаже върху търговията или инвестициите между страните; и
- в) се обяснява по какъв начин отправящата искането страна смята, че това въздействие е свързано с тази марка.

3. Отговарящата страна разглежда с разбиране искането и писмено приема или отхвърля искането на отправлящата го страна в срок от 10 дни след получаването му. В противен случай искането се смята за отхвърлено.

ЧЛЕН 31.27

Избор на медиатор

1. Страните полагат усилия да постигнат съгласие относно избора на медиатор в срок от 14 дни след започването на процедурата по медиация.

2. В случай че страните не могат да постигнат съгласие относно избора на медиатор в срока, посочен в параграф 1 от настоящия член, всяка от страните може да поиска от съпредседателя на Комитета по търговията от отправилата искане страна да избере медиатора чрез жребий, в срок от пет дни след датата на искането, от подписъка на председателите, изготвен съгласно член 31.8, параграф 1, буква в). Съпредседателят на Комитета по търговията от отправилата искане страна може да делегира този избор на медиатора чрез жребий.
3. Ако подписъкът на председателите, посочен в член 31.8, параграф 1, буква в), не е съставен към момента, в който е подадено искане съгласно член 31.26, медиаторът се избира чрез жребий измежду лицата, които са били официално предложени от едната или от двете страни за този подписък.
4. Медиаторът не може да бъде гражданин на нито една от страните, нито да е нает от която и да е от страните, освен ако страните не се споразумеят за друго.
5. Медиаторът отговаря на изискванията на приложение 31-Б.

ЧЛЕН 31.28

Правила на процедурата по медиация

1. В срок от 10 дни след датата на назначаването на медиатора отправилата искането страна представя на медиатора и на отговарящата страна подробно писмено описание на опасенията си, по-специално на действието на спорната мярка и на възможното ѝ неблагоприятно въздействие върху търговията или инвестициите. В срок от 20 дни след датата на получаване на това описание отговарящата страна може да представи в писмена форма своите коментари по отношение на посоченото описание. Всяка от страните може да включи в своето описание или коментари всякаква информация, която смята за значима.
2. Медиаторът помага на страните по прозрачен начин да внесат яснота относно спорната мярка и възможното ѝ неблагоприятно въздействие върху търговията или инвестициите. По-специално медиаторът може да организира срещи между страните, да се консултира с тях заедно или поотделно, да потърси помощ от съответните експерти и заинтересовани лица или да се консултира с тях, както и да предоставя всякаква допълнителна подкрепа по искане на страните. Преди да потърси помощ от съответните експерти и заинтересовани лица или да се консултира с тях, медиаторът се консултира със страните.
3. Той може да предлага съвети и възможни решения, които да бъдат разгледани от страните. Страните могат да приемат или да отхвърлят предложеното решение или да се споразумеят за различно решение. Медиаторът не дава съвети или коментари относно съвместимостта на спорната мярка с настоящото споразумение.
4. Процедурата по медиация се провежда на територията на отговарящата страна или по взаимно съгласие на друго място или по друг начин.

5. Страните се стремят да постигнат решение по взаимно съгласие в срок от 60 дни след назначаването на медиатора. До постигането на окончателно споразумение страните могат да обмислят възможни временни решения, особено ако мярката се отнася до бързоразвалящи се стоки или сезонни стоки или услуги.

6. По искане на една от страните медиаторът представя на страните проект на фактологичен доклад, в който се съдържат:

- а) кратко резюме на спорната мярка;
- б) следваните процедури; и
- в) ако е приложимо, всички решения по взаимно съгласие, които са били взети, включително евентуални временни решения.

7. Медиаторът дава на страните срок от 15 дни след датата на получаване на проекта на фактологичния доклад за коментари по него. След като разгледа получените коментари на страните, медиаторът представя на страните окончателен фактологичен доклад в срок от 15 дни. Проектът на фактически доклад и окончателният фактически доклад не съдържат тълкувания на настоящото споразумение.

8. Процедурата по медиация се прекратява:

- а) с приемането на решение по взаимно съгласие от страните — на датата на уведомяването на медиатора за това;

- б) при постигане на взаимно съгласие между страните на който и да е етап от процедурата — на датата на уведомяването на медиатора за постигането на такова съгласие;
- в) с писмена декларация на медиатора след консултация със страните, че по-нататъшните усилия за осъществяване на медиация биха били безрезултатни — на датата на уведомяването на страните за тази декларация; или
- г) с писмена декларация на някоя от страните след разглеждане на решения по взаимно съгласие в рамките на процедурата по медиация и след като бъдат взети предвид съветите на медиатора и предложените от него решения — на датата на уведомяването на медиатора и на другата страна за тази декларация.

ЧЛЕН 31.29

Поверителност

Освен ако страните не се споразумеят за друго, всички етапи на процедурата по медиация, включително всякакви съвети или предложени решения, са поверителни. Всяка от страните може да оповести публично факта, че е в ход процедура по медиация.

ЧЛЕН 31.30

Връзка с процедурите за уреждане на спорове

1. Процедурата по медиация не засяга правата и задълженията на страните съгласно раздели Б и В или съгласно процедурите за уреждане на спорове по други споразумения.
2. Никоя от страните не може да се позовава на или да представя като доказателство в други процедури за уреждане на спорове съгласно настоящото споразумение или което и да било друго споразумение, нито пък специална група за уреждане на спорове може да взема под внимание:
 - а) позициите, възприети от другата страна в хода на процедурата по медиация, или информацията, събрана изключително в съответствие с член 31.28, параграф 2;
 - б) обстоятелството, че другата страна е изразила своята готовност да приеме дадено решение във връзка с мярката, предмет на медиацията; или
 - в) съвети или предложения на медиатора.
3. Освен ако страните не се споразумеят за друго, никой медиатор не може да изпълнява функцията на член на специална група за уреждане на спорове в процедури за уреждане на спорове съгласно настоящото споразумение или съгласно което и да било друго споразумение, които се отнасят за същия въпрос, по който той е бил медиатор.

РАЗДЕЛ Д

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 31.31

Искане за информация

1. Преди да бъде отправено искане за консултации или медиация съответно съгласно член 31.4 или член 31.26, всяка от страните може да поиска информация от другата страна относно мярка, за която се твърди, че оказва неблагоприятно въздействие върху търговията или инвестициите между страните. Страната, до която е отправено такова искане, представя в срок от 20 дни след датата на получаване на искането писмен отговор, заедно със своите коментари по поисканата информация.
2. Ако страната, до която е отправено искането, смята, че няма да може да представи отговор в срок от 20 дни от датата на получаването на искането, тя уведомява своевременно за това другата страна, като посочва причините за забавянето, както и прогноза за най-краткия срок, в който ще може да предостави своя отговор.
3. Обикновено се очаква всяка от страните да поиска информация съгласно параграф 1 от настоящия член, преди да отправи искане за консултации или медиация съгласно член 31.4 или член 31.26.

ЧЛЕН 31.32

Решение по взаимно съгласие

1. Страните могат по всяко време да стигнат до решение по взаимно съгласие по всякакъв спор съгласно член 31.2.
2. В случай че в рамките на процедура пред специалната група за уреждане на спорове или процедура по медиация се стигне до решение по взаимно съгласие, страните уведомяват съвместно за това решение съответно председателя на специалната група за уреждане на спорове или медиатора. Непосредствено след това уведомление се прекратява процедурата пред специалната група за уреждане на спорове или процедурата по медиация.
3. Всяка от страните предприема необходимите мерки за изпълнение на решението по взаимно съгласие незабавно или в уговорения срок, според случая.
4. Не по-късно от изтичането на уговорения срок изпълняващата страна уведомява писмено другата страна за всяка предприета мярка за изпълнение на решението по взаимно съгласие.

ЧЛЕН 31.33

Срокове

1. Всички срокове, определени в настоящата глава, започват да текат от деня след действието, за което се отнасят.

2. Всеки срок, посочен в настоящата глава, може да бъде изменен по взаимно съгласие на страните.

3. Съгласно раздел В специалната група за уреждане на спорове може по всяко време да предложи на страните да се промени всеки срок, посочен в настоящата глава, като посочи мотивите за предложението.

ЧЛЕН 31.34

Разходи

1. Всяка от страните заплаща собствените си разноски, свързани с участието ѝ в специалната група за уреждане на спорове или процедурата по медиация.

2. Страните си поделят поравно разноските, свързани с организационни въпроси, включително възнаграждението и разноските на членовете на специалната група за уреждане на спорове и на медиатора. Възнаграждението на членовете на специалната група за уреждане на спорове и на медиатора е в съответствие с приложение 31-А. Правилата за възнаграждението на членовете на специалната група за уреждане на спорове, установено в приложение 31-А, се прилагат за медиаторите *mutatis mutandis*.

ЧЛЕН 31.35

Изменение на приложенията

Съветът по търговията може да приеме решение за изменение на приложения 31-А и 31-Б съгласно член 33.1, параграф 6.

ГЛАВА 32

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

ЧЛЕН 32.1

Общи изключения

1. За целите на глави 2, 4, 8, 10¹, 19 и 22 от настоящото споразумение член XX от ГАТТ от 1994 г., включително бележките и допълнителните разпоредби към него, е включен в настоящото споразумение и представлява част от него *mutatis mutandis*.
2. При условие че се спазва изискването такива мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или неоправдана дискриминация между страните, в които съществуват сходни условия, или за прикрито ограничаване на либерализирането на инвестициите или търговията с услуги, никоя от разпоредбите на глави 8, 10², 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20³ или 22 на настоящото споразумение не се тълкува по начин, който възпрепятства приемането или прилагането от някоя от страните на мерки, които:
 - а) са необходими за защита на обществената сигурност или обществения морал или за поддържане на обществения ред⁴;

¹ Тази разпоредба не се прилага за член 10.7.

² Тази разпоредба не се прилага за член 10.7.

³ От съображения за правна сигурност се уточнява, че никоя от разпоредбите на настоящия член не се тълкува като ограничаваща правата, посочени в приложение 20.

⁴ Изключенията могат да бъдат посочени като основание само когато съществува истинска и достатъчно сериозна заплаха за един от основните интереси на обществото.

- б) са необходими за опазване на живота или здравето на хората, животните или растенията;
- в) са необходими за осигуряване на спазването на законови или подзаконови актове, които не са несъвместими с настоящото споразумение, включително тези, които се отнасят до:
 - i) предотвратяването на заблуждаващи и измамни практики или до справянето с последиците от неизпълнение на договори;
 - ii) защитата на неприкосновеността на личния живот на лицата във връзка с обработването и разпространението на лични данни, както и защитата на поверителността на лични досиета и сметки; или
 - iii) безопасността.

3. От съображения за правна сигурност страните приемат, че доколкото тези мерки са несъвместими с разпоредбите на главите от настоящото споразумение, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член:

- а) мерките по член XX, буква б) от ГАТТ от 1994 г. и параграф 2, буква б) от настоящия член включват мерки за опазване на околната среда, които са необходими за защита на живота и здравето на хората, животните или растенията;
- б) член XX, буква ж) от ГАТТ от 1994 г. се прилага за мерки, свързани с опазването на живите и неживите изчерпаеми природни ресурси; и

- в) мерките, предприети за изпълнение на многостранни споразумения в областта на околната среда, могат да попаднат в обхвата на член XX, буква б) или ж) от ГАТТ от 1994 г. или в обхвата на параграф 2, буква б) от настоящия член.

4. Преди някоя от страните да предприеме някоя от мерките, предвидени в член XX, букви и) и й) от ГАТТ от 1994 г., тази страна предоставя на другата страна цялата съответна информация с цел намиране на приемливо за страните решение. Ако не бъде постигнато приемливо решение в срок от 30 дни от предоставянето на съответната информация, страната, която възнамерява да приложи мярката, може да направи това. Когато изключителни и критични обстоятелства, изискващи незабавни действия, възпрепятстват предварителното предоставяне и проучване на информацията, страната, която възнамерява да приложи мерките, може незабавно да приложи предпазните мерки, необходими за справяне със ситуацията. Тази страна незабавно информира другата страна за прилагането на такива мерки.

ЧЛЕН 32.2

Изключения във връзка със сигурността

1. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува:
 - а) като изискваща от някоя от страните да предостави или да позволи достъп до информация, чието разкриване според нея е в противоречие с нейните основни интереси в областта на сигурността; или

- б) като възпрепятстваща някоя от страните да предприеме действие, което смята за необходимо за защитата на своите основни интереси в областта на сигурността:
- i) като свързана с производството или с трафика на оръжие, боеприпаси и военна техника и с подобен трафик и сделки с други стоки и материали, услуги и технологии, както и със стопански дейности, осъществявани пряко или косвено с цел снабдяване на военен обект;
 - ii) във връзка с материали за ядрено делене и за ядрен синтез или материалите, от които те се получават; или
 - iii) като предприета по време на война или при друго извънредно положение в международните отношения; или
- в) като възпрепятстваща някоя от страните да предприеме действия в изпълнение на задълженията си по Устава на Организацията на обединените нации за поддържане на международния мир и сигурност.

2. Всяка от страните информира Комитета по търговията във възможно най-голяма степен за всяко действие, което предприема съгласно параграф 1, букви б) и в), и за прекратяването на това действие.

ЧЛЕН 32.3

Данъчно облагане

1. За целите на настоящия член:
 - а) „пребиваване“ означава пребиваване за данъчни цели;
 - б) „данъчна спогодба“ означава споразумение за избягване на двойното данъчно облагане или всяко друго международно споразумение или договореност, отнасящи се изцяло или частично за данъчно облагане, по които всяка държава членка, Европейският съюз или Чили е страна; и
 - в) „данъчна мярка“ означава мярка за прилагане на данъчното законодателство на Европейския съюз, на всяка негова държава членка или на Чили.
2. Настоящото споразумение се прилага по отношение на данъчни мерки само доколкото това е необходимо, за да бъдат приведени в действие разпоредбите на настоящото споразумение.
3. Никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да засяга правата и задълженията на Европейския съюз, на неговите държави членки или на Чили, предвидени в която и да било данъчна спогодба. В случай на несъответствие между настоящото споразумение и която и да било данъчна спогодба, данъчната спогодба има предимство дотолкова, доколкото се отнася до несъответствието. По отношение на данъчна спогодба между Съюза или неговите държави членки и Чили съответните компетентни органи на Европейския съюз или на неговите държави членки, от една страна, и на Чили, от друга страна, съгласно настоящото споразумение и тази данъчна спогодба, определят съвместно дали е налице несъответствие между настоящото споразумение и данъчната спогодба.

4. Никое задължение по настоящото споразумение за третиране като най-облагодетелствана нация не се прилага по отношение на предимство, предоставено от Европейския съюз, от неговите държави членки или от Чили по силата на данъчна спогодба.

5. При условие че се спазва изискването подобни мерки да не се прилагат по начин, който би представлявал средство за произволна или неоправдана дискриминация между държави, в които съществуват сходни условия, или средство за прикрито ограничаване на търговията и инвестициите, никоя от разпоредбите на настоящото споразумение не се тълкува по начин, който възпрепятства приемането, поддържането или прилагането от някоя от страните на мерки, целящи да осигурят справедливото или ефективното облагане със или събиране на преки данъци, които:

- а) правят разграничение между данъкоплатци, които не се намират в едно и също положение, особено с оглед на пребиваването им или с оглед на мястото, където е инвестиран капиталът им; или
- б) имат за цел да се предотврати избягването на данъци или отклонението от данъчно облагане съгласно разпоредбите на данъчна спогодба или на данъчното законодателство на тази страна.

ЧЛЕН 32.4

Оповестяване на информация

1. Някоя от разпоредбите на настоящото споразумение не може да се тълкува като задължаваща дадена страна да предоставя поверителна информация, чието оповестяване би възпрепятствало правоприлагането или по друг начин би противоречало на обществения интерес, или би засегнало законните търговски интереси на определени публични или частни предприятия, освен в случаите, когато специална група за уреждане на спорове изисква такава поверителна информация в рамките на процедура за уреждане на спорове съгласно глава 31. В такива случаи специалната група за уреждане на спорове гарантира пълната защита на поверителността.
2. Когато някоя от страните предостави информация, смятана за поверителна съгласно нейното законодателство, на Съвета по търговията, Комитета по търговията, на подкомитетите или на други органи, създадени съгласно настоящото споразумение, другата страна третира информацията като поверителна, освен ако предоставящата информацията страна не се съгласи на обратното.

ЧЛЕН 32.5

Освобождаване от задължение в рамките на СТО

Ако задължение по реда на настоящата част от споразумението е равностойно по същество на задължение съгласно Споразумението за СТО, всяка мярка, предприета в съответствие с освобождаване от задължение, прието съгласно член IX от Споразумението за СТО, се смята, че отговаря на равностойно по същество задължение съгласно настоящото споразумение.

ГЛАВА 33

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

РАЗДЕЛ А

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 33.1

Съвет по търговията

1. Страните създават Съвет по търговията. Съветът по търговията наблюдава изпълнението на целите на настоящото споразумение и осъществява надзор върху прилагането му. Той разглежда всички въпроси, възникващи в рамките на настоящото споразумение.
2. Съветът по търговията провежда първото си заседание в срок от една година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, а след това на всеки две години или както е договорено между страните. Заседанията на Съвета по търговията се провеждат присъствено или с помощта на технологични средства в съответствие с неговия процедурен правилник. Присъствените заседания се провеждат на ротационен принцип в Брюксел и Сантяго. Дневният ред на заседание на Съвета по търговията се определя от координаторите на настоящото споразумение, съгласно член 33.3, параграф 2.

3. Съветът по търговията се състои от представители на страните, отговарящи за въпросите на търговията и инвестициите. Съветът по търговията се председателства съвместно от представител на всяка от страните.
4. Съветът по търговията разполага с правомощието да приема решения в случаите, предвидени в настоящото споразумение, и да отправя препоръки в съответствие със своя процедурен правилник. Съветът по търговията приема своите решения и прави препоръки по взаимно съгласие. Тези решения са задължителни за страните, които предприемат всички необходими мерки за тяхното изпълнение¹. Препоръките нямат задължителен характер.
5. На своето първо заседание Съветът по търговията изготвя своя процедурен правилник и процедурния правилник на Комитета по търговията.
6. Съветът по търговията може:
- а) да приема решения за изменение на:
- i) графика за премахване на митата в допълнения 2-1 и 2-2 с цел ускоряване на премахването на митата;
 - ii) глава 3 и приложения 3-А—3-Д;

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че Чили ще изпълнява всички решения, приети от Съвета по търговията чрез *acuerdos de ejecución* (споразумения за изпълнение), в съответствие с чилийското законодателство.

- iii) приложения 6-Е и 6-Ж и допълнение 6-Д-1;
- iv) приложения 9-А, 9-Г и 9-Д и параграф 1 от приложение 9-Б;
- v) приложение 14-Б;
- vi) приложение 22;
- vii) определението за „субсидия“ в член 24.2, параграф 1 дотолкова, доколкото то се отнася до предприятия, предоставящи услуги, с оглед включване на резултатите от бъдещи дискусии в рамките на СТО или свързани многостранни форуми по този въпрос;
- viii) приложение 25-А по отношение на позоваванията на приложимото право в страните;
- ix) приложение 25-Б по отношение на критериите, които трябва да бъдат включени в процедурата по възражение;
- x) приложение 25-В по отношение на географските означения;
- xi) приложения 31-А и 31-Б; и
- xii) всяка друга разпоредба, приложение, допълнение или протокол, чието изменение е предвидено в настоящото споразумение;

- б) да приема решения за издаване на тълкувания на разпоредбите на настоящото споразумение, които са задължителни за страните и за всички органи, създадени съгласно настоящото споразумение, и за групите, посочени в глави 26 и 31;
- в) да делегира всяка своя функция на Комитета по търговията, включително правомощието да приема решения и да отправя препоръки;
- г) да създава допълнителни подкомитети и други органи съгласно член 33.4, параграф 2; и
- д) да изготвя процедурния правилник на подкомитетите и на други органи, ако сметне за необходимо, съгласно член 33.4, параграф 7.

ЧЛЕН 33.2

Комитетът по търговията

1. Страните създават Комитет по търговията. Комитетът по търговията подпомага Съвета по търговията при изпълнението на неговите функции.
2. Комитетът по търговията отговаря за общото изпълнение на настоящото споразумение. Обстоятелството, че даден въпрос или проблем се разглежда от Комитета по търговията, не пречи на Съвета по търговията също да се занимава с него.

3. Комитетът по търговията провежда първото си заседание в срок от една година след датата на влизане в сила на настоящото споразумение, а след това веднъж годишно или както е договорено между страните. Заседанията на Комитета по търговията се провеждат присъствено или с помощта на технологични средства в съответствие с неговия процедурен правилник. Присъствените заседания се провеждат на ротационен принцип в Брюксел и Сантяго. Дневният ред на заседание на Комитета по търговията се определя от координаторите на настоящото споразумение, съгласно член 33.3, параграф 2.

4. Комитетът по търговията се състои от представители на страните, отговарящи за въпросите на търговията и инвестициите. Комитетът по търговията се председателства съвместно от представител на всяка от страните.

5. Комитетът по търговията разполага с правомощието да приема решения в случаите, предвидени в настоящото споразумение, или когато такива правомощия са му били делегирани от Съвета по търговията съгласно член 33.1, параграф 6, буква в). Комитетът по търговията има също така правомощия да оправя препоръки, включително когато тези правомощия са делегирани съгласно член 33.1, параграф 6, буква в). Комитетът по търговията приема своите решения и отправя препоръки по взаимно съгласие и в съответствие със своя процедурен правилник. При упражняването на делегирани правомощия Комитетът по търговията приема решенията си и оправя препоръки в съответствие с процедурния правилник на Съвета по търговията. Тези решения са задължителни за страните, които предприемат всички необходими мерки за тяхното изпълнение¹. Препоръките нямат задължителен характер.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че Чили ще изпълнява всички решения, приети от Комитета по търговията чрез *acuerdos de ejecución* (споразумения за изпълнение), в съответствие с чилийското законодателство.

6. Комитетът по търговията:

- а) отговаря за правилното изпълнение на настоящото споразумение; във връзка с това и без да се засягат правата, установени в глава 31, всяка от страните може да отнесе за обсъждане в рамките на Комитета по търговията всеки въпрос, свързан с прилагането или тълкуването на настоящото споразумение;
- б) наблюдава по-нататъшното уточняване на настоящото споразумение според необходимостта и оценява резултатите, получени от неговото прилагане;
- в) търси подходящи начини за предотвратяване и разрешаване на проблеми, които биха могли да възникнат в обхванатите от настоящото споразумение области;
- г) упражнява надзор върху работата на всички подкомитети, създадени съгласно член 33.4; и
- д) разглежда евентуалното въздействие върху настоящото споразумение от присъединяването на нова държава членка към Европейския съюз.

7. Комитетът по търговията може:

- а) да създава допълнителни подкомитети и други органи съгласно член 33.4, параграф 2;
- б) да приема решения за изменение на настоящото споразумение съгласно член 33.1, параграф 6, буква а) и за публикуване на тълкуванията, посочени в член 33.1, параграф 6, буква б) между заседанията на Съвета по търговията, когато последният не може да заседава, или ако е предвидено друго в настоящото споразумение; и

- в) да изготвя процедурния правилник на подкомитетите и на други органи, ако сметне за необходимо, съгласно член 33.4, параграф 7.

ЧЛЕН 33.3

Координатори

1. Всяка от страните назначава координатор за настоящото споразумение в срок от 60 дни от датата на влизането му в сила и уведомява другата страна за данните за връзка с координатора.
2. Координаторите изготвят съвместно дневния ред и провеждат всички други необходими приготовления за заседанията на Съвета по търговията, Комитета по търговията и подкомитетите и други органи, създадени съгласно член 33.4. Координаторите предприемат последващи действия по решенията на Съвета по търговията и на Комитета по търговията, според случая.

ЧЛЕН 33.4

Подкомитети и други органи

1. Страните създават следните подкомитети:
 - а) Подкомитет по митниците, улесняването на търговията и правилата за произход;

- б) Подкомитет по финансовите услуги;
- в) Подкомитет по интелектуалната собственост;
- г) Подкомитет по възлагането на обществени поръчки;
- д) Подкомитет по санитарните и фитосанитарните мерки;
- е) Подкомитет по услугите и инвестициите;
- ж) Подкомитет по устойчивите продоволствени системи;
- з) Подкомитет по техническите пречки пред търговията;
- и) Подкомитетът по търговията със стоки; и
- й) Подкомитет по търговията и устойчивото развитие.

2. Съветът по търговията може да приеме решение за създаване на допълнителен подкомитет или друг орган. Съветът по търговията или Комитетът по търговията може да възложи на подкомитет или на друг орган, създаден съгласно настоящия параграф, задачи в рамките на съответните му компетенции, за да подпомага изпълнението на съответните им функции и да разглежда конкретни задачи или теми. Съветът по търговията или Комитетът по търговията може да променя задачите, възложени на всеки подкомитет или друг орган, създаден съгласно настоящия параграф, или да го разпуска.

3. Подкомитетите и другите органи се състоят от представители на страните и се председателстват съвместно от представител на всяка от страните.
4. Освен ако в настоящото споразумение не е предвидено друго или ако страните са се споразумели за друго, подкомитетите провеждат първото си заседание в срок от една година от създаването си, а след това по искане на всяка от страните или на Съвета по търговията или на Комитета по търговията, на подходящото равнище. Подкомитетите могат също така да заседават по собствена инициатива, като спазват съответния си процедурен правилник. Заседанията на подкомитетите се провеждат присъствено или с помощта на технологични средства в съответствие с техните процедурни правилници. Присъствените заседания се провеждат на ротационен принцип в Брюксел и Сантяго. Дневният ред на заседание на подкомитетите и другите органи се определя от координаторите на настоящото споразумение, съгласно член 33.3, параграф 2.
5. Освен ако в настоящото споразумение не е предвидено друго, подкомитетите и другите органи докладват за своите дейности пред Комитета по търговията редовно, както и при поискване от Комитета по търговията.
6. Обстоятелството, че даден въпрос или проблем се разглежда от някой от подкомитетите или от други органи, не пречи на Съвета по търговията или на Комитета по търговията също да се занимава с него.
7. Съветът по търговията или Комитетът по търговията може да изготви процедурен правилник на подкомитетите и на другите органи, ако смята за целесъобразно. Ако Съветът по търговията или Комитетът по търговията не изготви такъв процедурен правилник, се прилага *mutatis mutandis* процедурният правилник на Комитета по търговията.

8. Подкомитетите и другите органи могат да отправят препоръки в съответствие със своя процедурен правилник. Подкомитетите и другите органи отправят препоръки по взаимно съгласие. Препоръките на подкомитетите и другите органи нямат задължителен характер.

ЧЛЕН 33.5

Участие на гражданското общество

Всяка от страните насърчава участието на гражданското общество в изпълнението на настоящото споразумение, по-специално чрез взаимодействие със съответната вътрешна консултативна група, посочена в член 33.6, и с Форума на гражданското общество, посочен в член 33.7.

ЧЛЕН 33.6

Вътрешни консултативни групи

1. Всяка от страните създава или определя вътрешна консултативна група в срок от две години след датата на влизане в сила на настоящото споразумение. Всяка вътрешна консултативна група включва балансирано представителство на независими организации на гражданското общество, включително неправителствени организации, синдикати, стопански организации и организации на работодателите. За тази цел всяка от страните установява свои собствени правила за определяне на състава на съответната вътрешна консултативна група, предоставяйки възможности за достъп на участници от различни сектори. Членството във всяка вътрешна консултативна група се подновява на периодични интервали в съответствие с правилата за определяне на състава, установени съгласно настоящия параграф.
2. Всяка от страните провежда заседание с вътрешната си консултативна група поне веднъж годишно, за да обсъдят изпълнението на настоящото споразумение. Всяка от страните може да разглежда становища или препоръки, представени от нейната вътрешна консултативна група.
3. За да насърчи обществената осведоменост относно своята вътрешна консултативна група, всяка от страните публикува списък на организациите, участващи в нейната вътрешна консултативна група, както и информация за контакт с нея.
4. Страните насърчават взаимодействието между вътрешните консултативни групи чрез подходящи средства.

ЧЛЕН 33.7

Форум на гражданското общество

1. Страните насърчават редовното организиране на Форум на гражданското общество за провеждане на диалог относно изпълнението на настоящото споразумение.
2. Страните свикват заседания на Форума на гражданското общество по взаимно съгласие. При свикването на заседание на Форума на гражданското общество всяка от страните поканва независими организации на гражданското общество, установени на нейната територия, включително членовете на съответната вътрешна консултативна група, посочена в член 33.6. Всяка от страните насърчава балансирано представителство, което позволява участието на неправителствени организации, синдикати, стопански организации и организации на работодателите. Всяка организация поема разходите, свързани с участието ѝ във Форума на гражданското общество.
3. Представителите на страните, участващи в Комитета по търговията или в Съвета по търговията, участват по целесъобразност в заседанията на Форума на гражданското общество. Страните публикуват, съвместно или поотделно, всички официални изявления, направени на Форума на гражданското общество.

РАЗДЕЛ Б

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 33.8

Териториално приложение

1. Настоящото споразумение се прилага:
 - а) по отношение на Европейския съюз — спрямо териториите, в които се прилагат Договорът за Европейския съюз и Договорът за функционирането на Европейския съюз, и при условията, предвидени в тези договори; и
 - б) по отношение на Чили — спрямо сухопътното, морското и въздушното пространство под суверенитета му, както и спрямо изключителната икономическа зона и континенталния шелф, в рамките на които упражнява суверенни права и юрисдикция в съответствие с международното право¹ и правото на Чили².

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че международното право включва по-специално Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, приета в Монтего Бей на 10 декември 1982 г.

² От съображения за правна сигурност се уточнява, че в случай на несъответствие между правото на Чили и международното право, последното има предимство.

Позоваванията на „територия“ в настоящото споразумение се разбират в съответствие с настоящия параграф, освен ако в настоящото споразумение изрично не е предвидено друго.

2. По отношение на разпоредбите относно тарифното третиране на стоките, включително правилата за произход и временното спиране на такова третиране, настоящото споразумение се прилага и за онези зони от митническата територия на Съюза по смисъла на член 4 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹, които не попадат в обхвата на параграф 1, буква а).

ЧЛЕН 33.9

Изменения

1. Страните могат да се споразумеят писмено да изменят настоящото споразумение. Тези изменения влизат в сила в съответствие с разпоредбите на член 33.10 *mutatis mutandis*.

2. Независимо от параграф 1 от настоящия член, Съветът по търговията може да приема решения за изменение на настоящото споразумение, както е предвидено в член 33.1 и в член 33.13, параграф 4.

¹ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ ЕС L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

ЧЛЕН 33.10

Влизане в сила

1. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от третия месец след датата на последното уведомление, с което страните се информират взаимно за приключването на съответните им вътрешни процедури, необходими за влизането в сила на настоящото споразумение.
2. Уведомленията, направени в съответствие с параграф 1, се изпращат: за Европейския съюз — до Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, а за Чили — до Министерството на външните работи.

ЧЛЕН 33.11

Други споразумения

1. Част IV от Споразумението за асоцииране, включително всички решения, взети съгласно неговата институционална рамка, престава да бъде в сила при влизането в сила на настоящото споразумение.
2. Настоящото споразумение заменя част IV от Споразумението за асоцииране, включително всички решения, взети съгласно неговата институционална рамка. Позоваванията на горепосоченото споразумение, включително на всички решения, взети съгласно неговата институционална рамка, или на всички други споразумения и разбирателства между страните се смятат за позовавания на настоящото споразумение.

3. Съществуващите споразумения, попадащи в обхвата на настоящото споразумение, престават да действат с влизането в сила на настоящото споразумение.

4. Споразумението относно търговията с вино в приложение V към Споразумението за асоцииране („Споразумението за виното“) и Споразумението относно търговията със спиртни и ароматизирани напитки в приложение VI към Споразумението за асоцииране („Споразумението за спиртните напитки“),¹ заедно с всички допълнения към тях, са включени в настоящото споразумение и са част от него *mutatis mutandis* и както следва:

- (a) позоваванията в Споразумението за виното и в Споразумението за спиртните напитки на „механизма за уреждане на спорове, посочен в част IV от Споразумението за асоцииране“, както и на „Кодекса за поведение, даден в приложение XVI към Споразумението за асоцииране“, се четат като позовавания на механизма за уреждане на спорове, предвиден в глава 31, и на Кодекса за поведение, предвиден съответно в приложение 31-Б към настоящото споразумение;
- (b) позоваванията в Споразумението за виното и в Споразумението за спиртните напитки на „Общността“ се четат като позовавания на „Европейския съюз“;
- (c) позоваванията в Споразумението за виното и в Споразумението за спиртните напитки на „Комитета за асоцииране, създаден със Споразумението за асоцииране“, се четат като позовавания на Комитета по търговията, създаден съгласно член 33.2 от настоящото споразумение;
- (d) позоваванията в Споразумението за виното и в Споразумението за спиртните напитки на „приложение IV към Споразумението за асоцииране“ се четат като позовавания на глава 6 от настоящото споразумение;
- (e) От съображения за правна сигурност се уточнява, че Съвместният комитет, създаден съгласно член 30 от Споразумението за виното, и Съвместният комитет, създаден

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че датата на подписване и датата на влизане в сила на Споразумението за виното и на Споразумението за спиртните напитки са същите като датата на подписване и датата на влизане в сила на

съгласно член 17 от Споразумението за спиртните напитки, продължават да съществуват и да упражняват функциите, посочени в член 29 от Споразумението за виното и в член 16 от Споразумението за спиртните напитки; и

- (f) от съображения за правна сигурност се уточнява, че член 1.5, параграф 2 от настоящото споразумение се прилага спрямо Споразумението за виното и Споразумението за спиртните напитки.

5. Всяко решение, взето съгласно институционалната рамка на Споразумението за асоцииране по отношение на Споразумението за виното или на Споразумението за спиртните напитки, което е в сила към момента на влизане в сила на настоящото споразумение, се счита за прието от Комитета по търговията, създаден съгласно член 33.2 от настоящото споразумение.

6. Страните могат да изменят допълненията към Споразумението за виното и към Споразумението за спиртните напитки, както са включени, чрез размяна на писма.¹

Споразумението за асоцииране.

¹ От съображения за правна сигурност се уточнява, че Чили ще изпълнява всички изменения на Споразумението за виното и на Споразумението за спиртните напитки, както са включени в настоящото споразумение, чрез *acuerdos de ejecución* (споразумения за изпълнение), в съответствие с чилийското законодателство.

ЧЛЕН 33.12

Приложения, допълнения, протоколи, бележки и бележки под линия

Приложенията, допълненията, протоколите, бележките и бележките под линия към настоящото споразумение представляват неразделна част от него.

ЧЛЕН 33.13

Бъдещи присъединявания към Европейския съюз

1. Европейският съюз уведомява Чили за всяко искане за присъединяване на трета държава към Европейския съюз.
2. Европейският съюз уведомява Чили за датата на подписване и датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на нова държава членка към Европейския съюз („Договор за присъединяване“).
3. По отношение на нова държава членка настоящото споразумение се прилага от датата на присъединяването на новата държава членка към Европейския съюз.

4. С цел да се улесни прилагането на параграф 3 от настоящия член, считано от датата на подписване на Договора за присъединяване, Комитетът по търговията разглежда всички последици за настоящото споразумение, произтичащи от присъединяването на нова държава членка към Европейския съюз, съгласно член 33.2, параграф 6, буква д). Съветът по търговията приема решение относно необходимите изменения на приложенията към настоящото споразумение, както и относно други необходими адаптации, включително преходни мерки. Всяко решение на Съвета по търговията, прието в съответствие с настоящия параграф, поражда действие на датата на присъединяване на новата държава членка към Европейския съюз.

ЧЛЕН 33.14

Частни права

1. Никоя от разпоредбите в настоящото споразумение не може да се тълкува като предоставяща права или налагаща задължения на лица, различни от правата и задълженията, породени между страните по силата на международното публично право, нито като позволяваща директно позоваване на настоящото споразумение във вътрешните правни системи на страните.
2. Никоя от страните не предвижда право на иск по реда на своето право срещу другата страна на основание, че дадена мярка на другата страна не е в съответствие с настоящото споразумение.

ЧЛЕН 33.15

Срок на действие

Настоящото споразумение остава в сила до датата на влизане в сила на Усъвършенстваното рамково споразумение.

ЧЛЕН 33.16

Прекратяване

Независимо от член 33.15, всяка от страните може да уведоми другата страна за намерението си да прекрати настоящото споразумение. Уведомлението се изпраща за Европейския съюз — до Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, а за Чили — до Министерството на външните работи. Прекратяването поражда действие шест месеца след датата на уведомяването.

ЧЛЕН 33.17

Автентични текстове

Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, като всички текстове са еднакво автентични.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО, долуподписаните, надлежно упълномощени за тази цел, подписаха настоящото споразумение.

Съставено в [...] на [...] година.

За Европейския съюз

За Република Чили

Приложения